

ÅRSREDOVISNING 2017

SALA KOMMUN

INNEHÅLL

SALA KOMMUN I KORTHET	4
FÖRORD AV KOMMUNSTYRELSENS ORDFÖRANDE	5
INLEDNING	6
Politik och organisation	6
Snabbfakta 4 år i sammandrag	6
Presentation av kommunens styrmodell	7
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	8
Året som gått	8
Omvärldsanalys	8
Framtiden	9
Ekonomisk översikt	9
Medarbetare	15
Sammanställd redovisning	18
Målavstämning – God ekonomisk hushållning	21
NÄMNDERNAS VERKSAMHETSBERÄTTELSE	24
Nämndernas verksamhetsansvar	24
En gemensam förvaltning	25
Kommunchef	26
Näringslivskontor	28
Medborgarkontor	30
Bygg- och Miljökontor	33
Samhällsbyggnadskontor exkl VA	35
Samhällsbyggnadskontor/VA	39
Ekonomikontor	41
Personalkontor	43
Räddningstjänst	46
Kultur och Fritid	49
Barn och utbildning	52
Vård och omsorg	56
Överförmyndare	60
Revision	62
EKONOMISKA SAMMANSTÄLLNINGAR	63
Resultaträkning	63
Kassaflödesanalys	63
Balansräkning	65
Noter	67
Drift- och investeringsredovisning	75
Redovisningsprinciper	76
Begreppsförklaringar	77

SALA KOMMUN I KORTHET

Befolkning

Sala kommuns folkmängd ökade med 278 personer under 2017, och var vid årsskiftet 22 631 personer.

Under året föddes 245 personer som kan jämföras med 224 personer under året före. 256 personer avled 2017 jämfört med 255 personer under 2016.

Antal personer som flyttade in till kommunen under förra året var 1 196 vilket är 36 personer färre än under år 2016. 915 personer flyttade ut från kommunen, i jämförelse med 959 personer år 2016.

Salas befolkning i åldersklasser

Invånare	2017
0-18 år	4 595
19-64 år	12 500
65 – w	5 536

Sysselsättning

Antal förvärvsarbetsbetande kommuninvånare är 10 283 personer, varav 5 440 män och 4 843 kvinnor. I Sala kommun finns det 8 142 arbetstillfällen. Utpendling till annan kommun 3 985 personer, 2 292 män och 1 693 kvinnor. Inpendling till Sala kommun 1 844 personer, 1 051 män och 793 kvinnor.

Så användes skattepengarna 2017

Så här fördelades 100 kr i kommunalskatt på olika verksamheter:

Skola och förskola

Grundskola och särskola	20,05 kr
Förskola	10,83 kr
Gymnasieskola	6,90 kr

Vård och omsorg

Äldreomsorg	25,50 kr
Omsorg om funktionshindrade	8,62 kr
Individ- och familjeomsorg	5,47 kr
Försörjningsstöd	1,55 kr

Kultur och fritid

Kultur och fritid samt kulturskola	3,84 kr

Övrigt

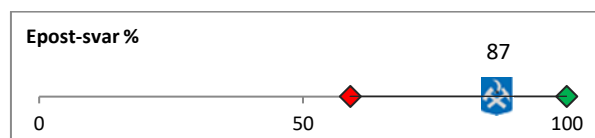
Arbetsmarknadsåtgärder och vuxenutbildning	1,21 kr
Gator, parker och lokaler	2,67 kr
Räddningstjänst och civilförsvaret	1,78 kr
Färdtjänst, skolskjuts, kollektivtrafik	3,27 kr
Kommunens övriga verksamheter	8,30 kr

Kommunens kvalitet i korthet (KKiK)

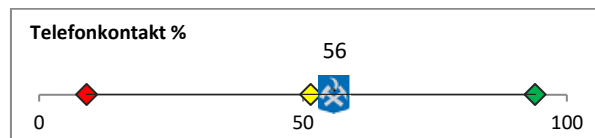
Så här ligger Sala till i jämförelse med andra kommuner i ett urval av områden:

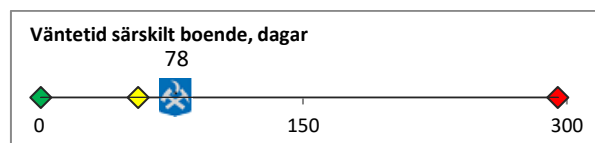
Hur stor andel av medborgarna får svar på en enkel e-postfråga inom två arbetsdagar?

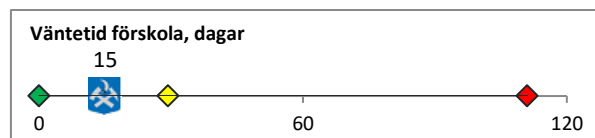
Hur stor andel av medborgarna som tar kontakt med en handläggare via telefon får ett direkt svar på en enkel fråga?

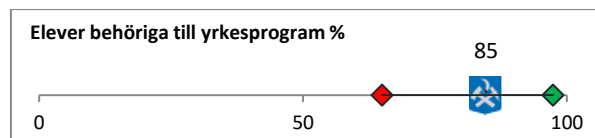
Hur lång är väntetiden i snitt för att få plats på ett äldreboende från ansökan till erbjudande om plats?

Hur lång är väntetiden för dem som inte fått plats för sitt barn inom förskoleverksamheten på önskat placeringsdatum?

Hur stor andel av eleverna i årskurs 9 är behöriga till ett yrkesprogram på gymnasiet?

FÖRORD AV KOMMUNSTYRELSENS ORDFÖRANDE

När vi ser oss omkring pågår byggnation av bostäder på många olika platser i vår kommun. Det byggs hyresrätter, bostadsrätter och villor. Det byggs också förskolor, skolor och idrottshallar.

Den aktivitet som pågår runt om i kommunen är mycket positiv för framtiden. Årets bokslut visar också på flera positiva resultat.

Plus 278 personer. Den positiva befolkningsökningen fortsätter i Sala kommun och vi är nu 22 631 invånare. Det är fler invånare än vi någonsin tidigare haft.

Årets resultat för 2017 blev 65,0 miljoner kronor. Den positiva resultatutvecklingen under mandatperioden har därmed fortsatt, från 1,1 mkr år 2014, 38,9 mkr år 2015, 52,4 mkr år 2016 och nu 65 mkr för 2017. Viktigt att notera är att trenden även vänt så att intäktsökningarna nu är större än utgiftsökningarna. Vi har gått från den omvända situationen 2014 till årets resultat där intäkterna ökat med 4,6% och utgifterna med 3,9%. Detta är naturligtvis ett av de viktigaste finansiella målen eftersom ekonomin urholkas om vi gör av med mer pengar än vi får in.

Årets skattesats var 22.31. Det innebär att vi ända sedan 2003 kunnat ha samma skattesats (justerad med skatteväxlingen med landstinget för hemsjukvården).

Nettoinvesteringarna blev 89,3 mkr. Detta är betydligt lägre än budgeterat. Orsakerna till detta är flera. Vi ser betydande problem med att rekrytera personal till verksamheten, ex projektledare och arkitekter. Det har också varit svårt att anlita entreprenörer inom bygg och mark, pga en överhettad byggmarknad. Vissa projekt har även drabbats av överklaganden som försenat arbetet väsentligt.

Investeringsvolymer är dock fortsatt höga även kommande år, dels pga att vi för över investeringsmedel från 2017 till 2018 för att slutföra pågående projekt, men dels

också för att genomföra välbehövliga investeringar som vi beslutat om.

Det finns anledning att kommentera de specialdestinerade statsbidragen. Visserligen är det bra med ett resurstillskott från statens sida för att vi ska kunna genomföra vårt välfärdsuppdrag. Statsbidragen skulle dock göra betydligt större nytta om de gavs som generella statsbidrag. Idag krävs allt för stor personell insats för att söka, följa upp och redovisa dessa bidrag. Dessutom skapas en osäkerhet inför framtiden.

En gemensam utmaning inför framtiden för all vår verksamhet är kompetensförsörjningen. Redan idag har vi betydande svårigheter att rekrytera personal inom många verksamheter inom kommunen. Det är därför viktigt att fortsätta arbeta med att ta fram kompetensförsörjningsplaner för alla kontor. Likaså måste vi arbeta vidare för att bli en attraktiv arbetsgivare i än högre grad än idag. Rätten till heltid är en del i detta som man under året arbetat för att introducera med början inom vissa verksamheter. Vi måste även intensifiera arbetet med att minska sjuktalet. Dessa är allt för höga idag. Oroväckande är även att vissa verksamheter har betydligt högre sjukfrånvaro än andra.

Det gångna året har på många sätt varit ett positivt år för Sala kommun och dess invånare. Samtidigt har det blivit allt tydligare vilka stora utmaningar vi står inför när det gäller den demografiska utvecklingen, ökade behov och efterfrågan på kommunens insatser och dessutom stora förändringar i vår omvärld som påverkar den kommunala verksamheten och ekonomin i hög grad.

*Carola Gunnarsson (C)
Kommunstyrelsens ordförande*

INLEDNING

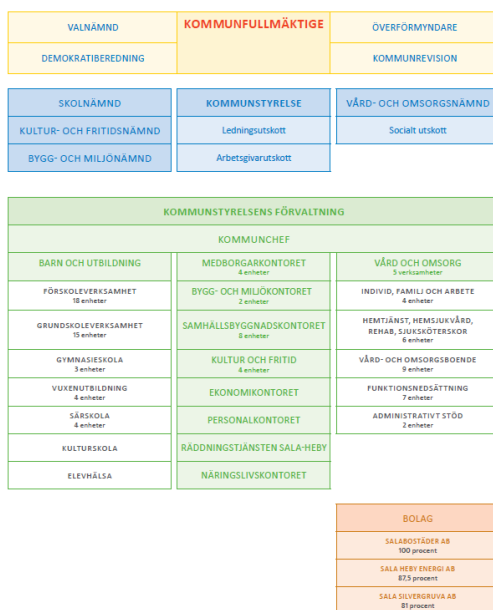
Politik och organisation

Den politiska organisationen i Sala kommun består av kommunfullmäktige (KF), kommunstyrelse (KS), fyra facknämnder samt demokratiberedning, valnämnd, överförmyndare och kommunrevision. Till KS finns två utskott och till Vård- och omsorgsnämnden ett utskott.

Kommunen har en gemensam förvaltning som sköter det dagliga arbetet. Förvaltningen är uppdelad i elva kontor.

ORGANISATIONSSCHEMA - SALA KOMMUNKONCERN

Snabbfakta 4 år i sammandrag

Nyckeltal/mått	2014	2015	2016	2017
Årets resultat	1,1	38,9	52,4	65,0
Årets resultat som andel av skatteintäkter, bidrag och utjämning, %	0,1	3,4	4,2	5,0
Nettokostnader, mkr	1 113,1	1 124,8	1 185,9	1 232,2
- förändring från föregående år, %	9,1	1,1	5,4	3,9
Jämförelsestörande intäkter, mkr	-	9,8	-	-
- förändring fr föregående år, justerat m jämförelsestörande, %	6,0	2,5	6,5	3,9
Skatteintäkter, bidrag, utjämning, mkr	1 119,6	1 161,3	1 237,9	1 295,4
- förändring från föregående år, %	2,6	3,7	6,6	4,6
Nettokostnadsandel av skatteintäkter, bidrag och utjämning, %	99	97	96	95
Finansnetto, mkr	-5,3	-3,3	0	2
Rörelsekapital, mkr	-31,4	-26,8	-55,1	-72,3
Balanslikviditet, %	88	89	79	73
Soliditet, %	49	51	53	57
Nettoinvesteringar, mkr	68,2	79,3	109,5	89,4
Långfristig skuld, mkr	347,0	305,0	274,8	257,7
Tillgångar per invånare, kr	56 998	54 849	56 565	57 573
Skulder per invånare, kr	27 430	24 927	24 257	23 149
Utdebitering	22,31	22,31	22,31	22,31
Folkmängd	21 925	22 109	22 353	22 631
Löner och sociala avgifter, mkr	778,7	829,2	908,5	979,5
- förändring från föregående år, %	5,5	6,5	9,6	7,8

Känslighetsanalys:

10 öre i förändrad skattesats	ca 4,0 mkr
100 mkr i ökad upplåning	ca 2,0 mkr
1 % medarbetarkostnad	ca 9,8 mkr

Presentation av kommunens styrmodell

KOMMUNFULLMÄKTIGES VISION av hur kommunen skall utvecklas är utgångspunkten för målstyrningsprocessen. Utifrån visionen beslutar fullmäktige om budget och plan för den treåriga planperioden.

BUDGETDOKUMENTET innehåller de ekonomiska ramarna för nämnderna och de mål som fullmäktige vill att kommunen skall uppnå de kommande tre åren. Arbetet med att ta fram budgeten påbörjas med att ett budgetdirektiv beslutas. Kommunstyrelsens budgetberedning har sedan planeringsmöten med nämnderna. Då görs genomgångar av de planeringsunderlag som nämnderna tagit fram. Fullmäktige fattar därefter budgetbeslut under hösten.

I VERKSAMHETSPLANERNA beskriver sedan nämnderna hur ramarna fördelas och hur den egna verksamheten ska bidra till att uppfylla fullmäktiges uppsatta mål.

DE POLITISKA MÅLEN är formulerade och grupperade utifrån **FYRA PERSPEKTIV**:

- *Hållbart samhälle*
- *Medborgare*
- *Medarbetare*
- *Ekonomi*

MÄTBARA MÅL är ett viktigt krav för att målen ska kunna följas upp. Mätbarheten åstadkoms med hjälp av så kallade indikatorer.

INDIKATORN visar hur väl målet är uppnått. Indikatorerna kan vara kommunövergripande eller nämndspecifika. Ofta krävs det flera indikatorer för att kunna avgöra om kommunen närmar sig det uppsatta målet. Om den politiska målsättningen inte kan mätas i form av en indikator ska den istället formuleras som en inriktning, fullmäktige kan då ge nämnderna direkta uppdrag.

ANSVARSRÅDE, ÅTGÄRDER OCH INDIKATORER är angivna i nämndernas respektive verksamhetsplaner. Nämnderna skall även ange de aktiviteter som kortfattat talar om vilka åtgärder nämnden planerar att genomföra för att uppnå målsättningarna.

BOOKSLUTET REDOVISAR ÅRLIGEN en samlad redogörelse för *God ekonomisk hushållning*. Där görs en sammanvägning av det ekonomiska resultatet samt hur väl målen har uppfyllts.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Året som gått

Avtalet med den externa utföraren på Bryggeriets äldreboende sats upp och verksamheten återgick till kommunal regi i september.

Köket på Johannesbergsgatan 2 var bland de tio bästa i Sverige i kategorin "Bästa seniormatglädje" när tävlingen Arla Guldko avgjordes i maj 2017. Kockarna i köket var även nominerade till "Årets seniorkock 2017" när "White guide Senior" röstade fram de bästa kockarna i Sverige. LSS-boendet på Josefsdalsvägen 12 har byggts klart under våren 2017 och invigdes den 15 juni. Boendet innefattar sex lägenheter och allmänna ytor för de boende. Under 2017 har även ett identiskt LSS-boende byggts på Jakobsberg som kommer att ha invigning under januari 2018.

14,2 mkr utbetalades som ett extra investeringsbidrag till föreningar och samlingslokalföreningar.

En ny förskola har öppnats i Sättrabrunn. Den har möjlighet att ta emot fler barn än den tidigare. Tidigare var det 2,5 avdelningar nu finns det möjlighet att ha ända upp till 4 avdelningar.

Konsumentrådgivningen har åter öppnats och är tillgänglig för medborgarna.

Lärkans familjebad och gym har utökat öppettiderna.

Detaljplanen för Ransta skola har blivit antagen under året och möjliggjort nybyggnationen av en helt ny förskola, F -6 skola, bibliotek och idrottshall. Första spadtaget för detta bygge togs 25 augusti.

Sala kommuns kultur- och fritidsnämnd övertog utdelningen av Silverskölden för kommunens bästa idrottsprestation (tidigare delades den ut av Sala Allehanda).

Projekteringen av en om- och tillbyggnad av Vallaskolans förskoleklass till årskurs 6 för preliminärt 450-500 elever fortgår och ett underlag till beslut väntas vara klart i början av 2018.

När det gäller ungdomars kunskaper om företagande har två koncept genomförts i Sala, Ung Företagsamhet och Framtidens Företagare. Inom Ung Företagsamhet stöttar näringslivskontoret det lokala arbetet som bedrivs på skolorna och utvecklar samarbetet med UF Västmanland. Antal UF elever ökade till 89 stycken 2017 (2016 var det 71).

I samverkan med Norberg kommun och Fagersta kommun genomfördes under sommaren också Framtidens Företagare, ett koncept där ungdomar får personlig utveckling, kunskaper i företagande samt driver ett sommarlovsföretag.

Arbetet med lokal överenskommelse med civilsamhället har fortskridit och mot slutet av året presenterades förslag till principer för kommunens och civilsamhällets samarbete.

Säkerhetsarbetet är till stor del händelsestyrt. Några händelser har varit av allvarlig karaktär, knivskärning, sprängning av toaletter samt vissa hotsituationer.

Vid Måns Ols har ytor kring boulevanerna, staket och mur vid utvårdshuset och gångbana i Engelska parken ställts i ordning. I samarbete med Måns Ols-sällskapet har en ny gångbro och en ny brygga anlagts. Längs Måns Olsvägen från Dalhemsleden till Grissbachs kanal har arbete med ny belysning och försköning gjorts. Ny metod för dagvattenhantering har använts i växtbädden. Åtgärder för att förbättra säkerheten för gång- och cykeltrafikanter har också genomförts. I samband med detta projekt har också Sala-bostäder byggt om sin parkering efter Måns Olsvägen.

Genom donation fick kommunen tillbaka Lennart Lindbergs smidesräcke från Linköping.

Turbulensen kring deltidbrandmännens nya kollektivavtal (RiB 17) skapade en del osäkerhet om deltidsorganisationens framtid, men efter en bra dialog hittades en lösning som de flesta kunde ställa sig bakom.

Rätten till heltid startades upp som pilotprojekt inom funktionshinderområdet inom Vård och Omsorg. Som ett led i integrationsarbetet har vård- och omsorgsnämnden via Arbetsmarknadsenheten sökt medel från ESF till ett projekt "Gröna gången" och har beviljats 21 miljoner kronor.

IT-enheten har bytt närmare 100 accesspunkter i kommunens nätverk, till ny standard vilket gör det trådlösa nätverket snabbare och ger större täckning. IT-enheten har även ökat hastigheten på länkar i nätverket.

Omvärldsanalys

Svensk ekonomi fortsätter att utvecklas starkt men BNP har inte vuxit så snabbt under 2017 som tidiga utfall och prognoser indikerat. Framförallt var det nettoexporten som drog ned tillväxttakten under 2017. Även den höga investeringstakten har dämpats något, vilket drog ned den totala tillväxttakten jämfört med förväntningarna. Det beror på att bostadsbyggandet nu är på en så hög nivå att det är svårt att höja den ytterligare.

Men trots detta har ändå konjunkturen förstärkts markant under året och även 2018 kommer att präglas av högkonjunktur. Den något svagare utvecklingen gäller dock inte antalet arbetade timmar eller lönesumman, som tvärt om

förväntas få en något starkare utveckling. Det innebär en fortsatt hygglig ökning av det reala skatteunderlaget under inledningen av 2018 där högkonjunkturen förväntas uppnå sin kulmen för att sedan avta under den senare delen av året.

Normaliseringen av konjunkturläget under 2019 och 2020 innebär att BNP, sysselsättning och skatteunderlag utvecklas svagare än normalt. BNP-ökningen begränsas till 1,4 procent 2019 samtidigt som antalet arbetade timmar i den svenska ekonomin minskar något. Det innebär en markant uppbromsning av skatteunderlagets ökningstakt 2019 och 2020. Ett mer utdraget förlopp skulle betyda att uppbromsningen fördelas på fler år.

Oavsett hur snabbt det går så står kommuner och landsting inom kort inför en mycket besvärlig obalans mellan snabbt växande demografiskt betingade behov och ett långsamt växande skatteunderlag. Under de kommande tio åren beräknas Sveriges befolkning öka med ytterligare 1050 000 invånare och passerar därmed 11 miljoner.

Den största utmaningen är dock sammansättningen av befolkningsökningen. Befolkningen växer särskilt snabbt i yngre och äldre åldrar. Dessa grupper har särskilt stora behov av kommunernas och landstingens verksamheter. De senaste trettio åren har utvecklingen av befolkningen i yrkesverksam ålder följt de beräknade kostnader som kommer av demografin relativt väl. De närmaste tjugo åren är situationen en annan. Då kommer befolkningens förändring som beror på antal och ålderssammansättning att kräva 1,6 procents kostnadsökning per år, förutsatt att alla ska få samma välfärd som i dag. Samtidigt ökar befolkningen i yrkesverksam ålder endast med cirka 0,6 procent per år. Det är denna grupp som står för den sysselsättning som inkomstskatten till stor del baseras på.

Den utveckling vi ser framför oss innebär därför ett dramatiskt skifte i förutsättningarna för att finansiera ökade behov av välfärdstjänster. Historiskt har kostnaderna i kommuner och landsting dessutom ökat väsentligt snabbare än vad som följer av den demografiska behovsutvecklingen. Den kanske viktigaste förklaringen är att kraven på välfärdstjänster ökar när invånarnas inkomster och köpkraft stiger. Höjda ambitionsnivåer kan initieras av såväl staten som kommunerna och landstingen själva. SKL beräknar med kostnadsökningar på 0,5 procent utöver vad som följer av befolkningsutvecklingen. Beräkningen kommer inte att gå ihop och om inga åtgärder vidtas beräknas underskotten i kommunerna att uppgå till 39 miljarder 2027.

Framtiden

BEFOLKNINGSUTVECKLINGEN

SCB:s befolkningsprognos bygger på kända förändringar tidigare år och en uppskattning av nuvarande utveckling. Prognosen visar en ökad folkmängd varje år under perioden 2018-2021. Från dagens befolkningsnivå på 22 631 förväntas befolkningen öka till 23 333 personer 2021. En ökning av antalet medborgare med 100 personer beräknas påverka kommunens intäkter i form av skatter, bidrag och utjämning med ca 5 mkr. Samtidigt ökar också kostnaderna med antalet personer som ska ta del av kommunens tjänster.

UTMANINGAR

Investeringsvolymen beräknas att öka kraftigt då kommunen står inför omfattande renoveringsbehov av lokalerna samtidigt som utökad verksamhet leder till behov av fler lokaler.

Kommunen behöver ha en högre resultatnivå än normalt för att klara investeringarna och egenfinansiera så stor del som möjligt, men lånebehovet beräknas ändå öka kraftigt.

Den höga planerade investeringsvolymen innebär att de kapitaltjänstkostnader som ska bäras av verksamheterna också ökar kraftigt och måste rymmas inom verksamhetens ram. En återgång till mer normala räntenivåer kommer att bidra till att ytterligare öka dessa kostnader.

Ekonomisk översikt

ÅRETS RESULTAT

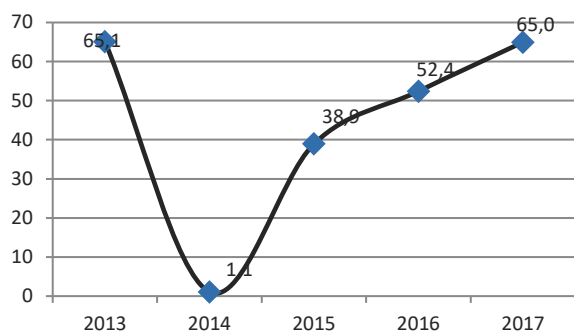
Årets resultat uppgår till 65,0 mkr vilket är 53,3 mkr högre än budgeterat. Det prognostiserade resultatet i delårsbokslutet uppgick till 55,2 mkr.

I verksamheternas nettokostnader redovisas ett totalt överskott för nämnderna på 23,5 mkr och finansförvaltningen redovisar ett sammantaget överskott på 27,3 mkr. Under året har tilläggsanslag på 15,1 mkr delats ut till verksamheterna.

De största avvikelserna i driftsredovisningen svarar skollnämnden för med ett överskott på 12,6 mkr samt kommunstyrelsen med ett överskott på 7,0 mkr.

Intäkterna från skatteintäkter, bidrag och utjämning är 2,5 mkr lägre än budgeterat och finansnettot visar ett överskott på 5,0 mkr jämfört med budget.

Resultatutveckling 2013-2017, mkr

BALANSKRÄV

Balanskravet innebär att resultatet måste vara positivt, intäkterna ska vara högre än kostnaderna. Vid bedömningen av om balanskravet uppfyllts har årets resultat 65,0 mkr tkr justeras med realisationsvinster som uppstått vid försäljning av fastigheter samt maskiner och fordon. Årets resultat enligt balanskravet uppgår till 46,8 mkr vilket innebär att kommunen uppfyllt balanskravet.

Balanskravsutredning	
Mkr	2017
Årets resultat enl resultaträkning	65,0
Reducering av samtliga realisationsvinster	18,2
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	46,8
Medel till/från resultatutjämningsreserv	0
Årets balanskravsresultat	46,8

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING- MÅLUPPFYLLELSE

Enligt kommunallagen ska kommunerna redovisa mål som främjar god ekonomisk hushållning.

Balanskravet ska ses som ett krav på en lägsta godtagbar nivå på resultatet. För att leva upp till kravet om god ekonomisk hushållning måste resultatet över tiden överstiga denna miniminivå. Resultatet bör då ligga på en nivå som är långsiktigt hållbart.

En god ekonomisk hushållning innebär inte enbart att räkenskaperna går ihop, utan innefattar även ett krav på att pengarna används till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt.

För att uppnå detta krävs en ändamålsenlig styrning. Därför fastställer Kommunfullmäktige årligen kommungemensamma visioner och mål.

För att säkerställa god ekonomisk hushållning ska även finansiella mål och verksamhetsmål definieras och följas upp. God måloppfyllelse i delårsrapporten och årsbokslutet är en förutsättning för att uppnå god ekonomisk hushållning.

Det krävs också att kommunen har en beredskap att möta framtida utmaningar genom att i god tid inför förväntade förändringar vidta nödvändiga åtgärder och insatser i stället för insatser i efterskott. Ett positivt resultat behövs för att kunna egenfinansiera investeringar som överstiger årets avskrivningar. Om kommunen lånar även till dessa investeringar finns risk att ränta och amortering kommer att tränga undan övriga kostnader för drift av kommunens verksamhet i resultaträkningen.

För att ha en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling ska därför resultat i relation till skatteintäkter, statsbidrag och utjämnings uttryckas som ett procentuellt överskott (resultatmål).

Finansiella mål

Kommunfullmäktige har i budgeten för 2017 beslutat att årets resultat ska uppgå till minst 2 % av skatteintäkter, statsbidrag och utjämnings. Målet uppfylls 2017 då resultatet uppgår till 5,0 %.

Kommunfullmäktige har också satt målet att ökningen av skatteintäkter, statsbidrag och utjämnings ska vara större än nettokostnadsökningen. Nettokostnadsökningen är 3,9 % och ökningen av skatteintäkter, statsbidrag och utjämnings är 4,6 %. Målet är uppnått.

Kommunfullmäktige har även beslutat att nämnderna ska bedriva verksamheten inom beslutade anslag. Samtliga nämnder har bedrivit verksamheterna inom beslutade anslag enligt driftredovisningen. Överskottet blev 23,5 mkr och därmed är målet uppfyllt.

De externa intäkterna har dock inte ökat i förhållande till de externa kostnaderna.

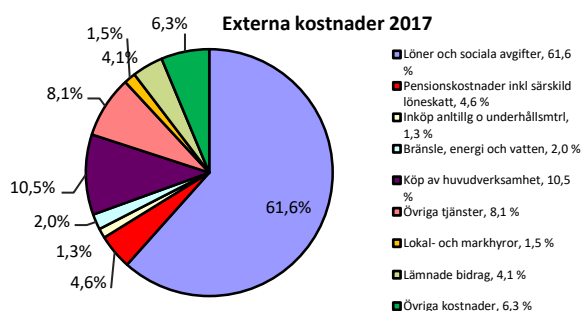
Tre av fyra finansiella mål har uppnåtts. Kommunen har ur ett finansiellt perspektiv delvis uppnått god ekonomisk hushållning.

VERKSAMHETENS KOSTNADER OCH INTÄKTER

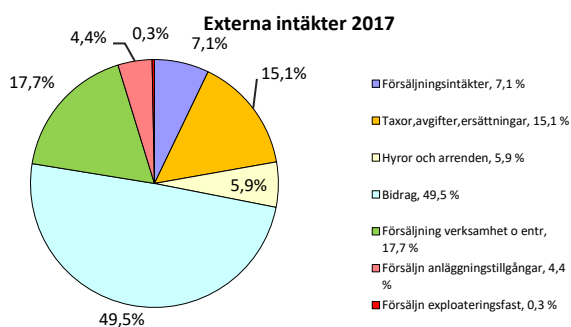
Verksamhetens nettokostnader visar finansieringsbehovet för den löpande verksamheten. Nettokostnadsandelen visar hur stor del av skatter, bidrag och utjämnings som används till att finansiera verksamheternas nettokostnader, hur stor del som finns kvar till att betala finansnettot,

få balans i resultaträkningen och eventuell konsolidering. Nettokostnadsandelen är 95 %.

De externa bruttokostnaderna har mellan 2016 och 2017 ökat med 3,6 %. Löner och sociala avgifter uppgår till 979,5 mkr, det är den största kostnaden i kommunens verksamhet och utgör 61,6 % av de externa kostnaderna. Kostnader för löner och sociala avgifter har ökat med 7,8 % mellan 2016 och 2017 vilket kan jämföras med ökningen på 9,6 % mellan 2015 och 2016.

De externa intäkterna har i jämförelse med föregående år ökat med 2,3 %. De största förändringarna jämfört med tidigare år har skett på taxor och avgifter som minskat från 82 mkr till 62 mkr eller -12,3 % samt på försäljning av anläggningstillgångar som ökat från 1 mkr till 18 mkr.

AVSKRIVNINGAR

Avskrivningarna är 8,0 mkr lägre än budgeterat då många investeringar inte har genomförts enligt budget utan blivit försenade. Den del av avskrivningarna som är beräknade på de budgeterade investeringarna ger därför ett överskott.

PENSIONER

Upplysningar om pensionsförpliktelser, mkr (inkl löneskatt)

	2014	2015	2016	2017
Avsättning pensioner	39,7	39,7	41,9	38,7
Ansvarförbindelser	578,5	561,9	543,3	518,8
Finansiella placeringar	-	-	-	-
Summa	618,2	601,6	582,3	557,5

Kommunen har förutom den del som redovisas i balansräkningen ett stort åtagande för pensioner vilket redovisas som ansvarförbindelse. De totala pensionsförpliktelserna för kommunens anställda uppgår 2017 till 557,5 mkr. Under avsättningar redovisas kompletterande ålderspension samt garanti- och visstidspensioner, 38,7 mkr. Avsättningar och ansvarförbindelsen värdesäkras genom indexuppräkning. Då kommunen inte har några förvaltade pensionsmedel så återlånas den totala pensionsförpliktelserna 557,5 mkr.

Pensionskostnader, mkr (inkl löneskatt)

	2014	2015	2016	2017
Individuell del	33,1	37,8	40,3	42,2
Förändring avsatt till pensioner	1,5	0	2,2	-3,1
Pensionsutbetalningar	31,5	31,9	32,1	35,8
Summa	66,1	69,7	74,5	74,8

Den individuella delen som utbetalas till medarbetarna att förvalta själva uppgår till 42,2 mkr. I pensionsutbetalningarna på 35,8 mkr ingår utbetalningar enligt ansvarförbindelsen och försäkringspremie avseende kompletterande ålderspension. Från och med 2006 försäkras den kompletterande ålderspensionen. Även den intjänade pensionen från och med 1998 försäkras.

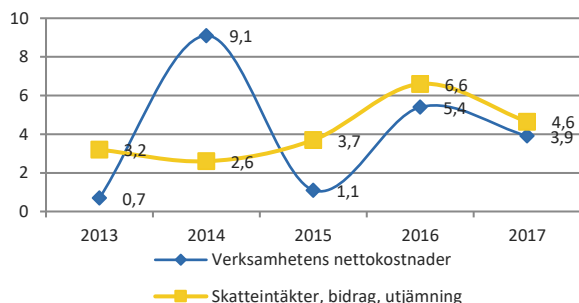
SKATTER, BIDRAG OCH UTJÄMNING

Skatteintäkter, bidrag och utjämning är den största inkomstkällan för kommunen och svarar för 75 % av samtliga intäkter. Sammantaget har skatter, bidrag och utjämning minskat med 2,5 mkr jämfört med budget.

Nettokostnadsökningen 2017 uppgår till 3,9 % och ökningen av skatteintäkter, statsbidrag och utjämning till 4,6 %.

Skatter, bidrag och utjämning har från 2013 ökat med i genomsnitt 4,1 % per år. Verksamhetens nettokostnader har under samma period ökat med 4,0 %. Det finns stora variationer under åren men 2014 är det enda år då verksamheternas nettokostnadsökningar överskred intäktsökningen från skatteintäkter, bidrag och utjämning.

Nettokostnader, skatteintäkter, bidrag, utjämning, förändring %

FINANSNETTO

Skillnaden mellan finansiella kostnader och intäkter, finansnettot, är positivt och uppgår till 1,8 mkr vilket är 5,0 mkr bättre än budgeterat. Överskottet beror till största delen på att räntan är fortsatt låg och att lån har satts om till en betydligt lägre ränta än budgeterat. Dessutom har kommunen fått en överskottsutdelning från Kommuninvest på 1,4 mkr som inte var budgeterat.

I de finansiella kostnaderna ingår låneräntor och finansiell kostnad för pensioner. Värt att notera är att slutavräkning skett på Citybanan där kommunen haft ett åtagande att bidra till indexuppräkningen. Slutavräkningen gav lägre kostnader än beräknat och påverkar därför finansnettot i positiv riktning.

I de finansiella intäkterna ingår förutom ränta och borgensavgifter även avkastning från de kommunala bolagen.

TILLGÅNGAR OCH SKULDER

Kommunens totala tillgångar är 1 302 mkr varav 1 109 mkr är anläggningstillgångar och 194 omsättningstillgångar. Det egna kapitalet uppgår till 739 mkr, avsättningar till 40 mkr och skulder till 524 mkr.

De långfristiga skulderna uppgår till 257 mkr och kortfristiga skulder till 266 mkr. I de långfristiga skulderna ingår de långfristiga lånen 223 mkr, skuld för anslutnings- och anläggningsavgifter för VA med 20 mkr samt investeringsbidrag på 15 mkr.

Långivare till samtliga kommunens långfristiga lån är Kommuninvest. I samband med ett större förfall under året har kommunen bundit om ett lån på en längre bindningstid för att på så sätt sprida ränterisken.

Låneskuld, mkr

	2014	2015	2016	2017
Lån som förfaller inom 1 år	93	81	115	47
Lån som förfaller inom 2-3 år	176	155	121	93
Lån som förfaller inom 4-5 år	60	43	15	27
Lån som förfaller inom 6-10 år	-	-	-	70
Genomsnittlig ränta	2,79 %	2,32 %	1,49 %	1,31 %
Genomsnitt räntebindningstid, år	3,6	1,7	1,6	3,1

SOLIDITET

Soliditeten visar den ekonomiska styrkan på lång sikt. Soliditetsmättet visar hur stor del av tillgångarna som finansieras med eget kapital. Faktorer som påverkar soliditeten är resultatutvecklingen och tillgångarnas förändring. Soliditeten är 57 % exklusive pensionsförpliktelsen som ligger i ansvarsförbindelsen, med den inräknad uppgår soliditeten till 17 %.

Soliditet, %

	2014	2015	2016	2017
Exklusive pensionsförpliktelse	49	51	53	57
Inklusive pensionsförpliktelse	2	5	11	17

LIKVIDITET

Ett sätt att mäta kommunens betalningsförmåga på kort sikt är relationen omsättningstillgångar och kortfristiga skulder, den så kallade balanslikviditeten. Balanslikviditeten 2017 är 73 % vilket innebär att de kortfristiga skulderna är högre än omsättningstillgångarna.

BORGENSÅTAGANDE

Kommunens borgensåtagande uppgår totalt till 626 mkr en minskning med 52 mkr i jämförelse med föregående år.

Under året har beslut fattats om att utöka borgensramen för Västmanlands Avfallsaktiebolag med 20,9 mkr. Den totala beviljade borgensramen uppgår till 1 050 mkr och den utnyttjas med 626 mkr.

RESULTATUTJÄMNINGSRESERV

Kommunfullmäktige fonderade 15,1 mkr av 2013 års resultat till en resultatutjämningsfond. Fonden är oförändrad under 2017.

DRIFTSREDOVISNING, NETTO

Nämnd/styrelse, mkr	Budget 2017	Bokslut 2017	+/-
Kommunstyrelsen	210,7	203,7	7,0
Revision	0	0	0
Överförmyndare	3,3	3,2	0,1
Kultur- och fritidsnämnd	43,9	43,7	0,3
Skolnämnd	495,4	482,9	12,6
Vård- och omsorgsnämnd	510,8	507,4	3,5
Summa	1 265,0	1 241,5	23,5

Nämnderna redovisar ett sammantaget budgetöverskott på 23,5 mkr.

Kommunstyrelsen redovisar sammantaget ett överskott på 7 mkr. Samhällsbyggnadskontoret visar ett större överskott främst p g a av effektiviseringar inom kollektivtrafikförvaltningen samt större intäkter för kostverksamheten. Ekonomikontoret, medborgarkontoret och räddningstjänsten redovisar underskott.

Skolnämnden redovisar det största överskottet för gymnasieskolan vilket beror på att återsökta medel från Migrationsverket varit långt högre än vad som budgeterats. Detta beror på att fler elever än beräknat har kunnat stanna i Sala. Skolans centrala förvaltning visar på underskott beroende på en stor digitaliseringssatsning och grundskolan på grund av ökat elevantal som påverkat personalkostnaderna. Ett positivt besked om ett statsbidrag under årets sista månader bidrar till att förstärka resultatet med ytterligare 3,5 mkr.

Exploatering

I exploateringsområdet Lodjuret på Ängshagen har samtliga tomter sålts, en är dock inte slutreglerad vid bokslut 2017.

	Lodjuret
Bokfört värde 1/1 2017	28
Justering/försäljning	-18
Bokfört värde 31/12 2017	10
Årets utgift	-49
Årets försäljningsintäkt	1 241
Årets nettovinst/-förlust	1 174

INVESTERINGSREDOVISNING, NETTO

Nämnd/styrelse, mkr	Budget 2017	Bokslut 2017	+/-
Kommunstyrelsen	309,5	83,8	225,7
Skolnämnd	4	3	1
Vård- och omsorgsnämnd	2,8	2,6	0,2
Summa	316,3	89,3	226,9

Nettoinvesteringarna var ursprungligen budgeterade till 276 mkr. Budgeten har sedan kompletterats med tilläggsanslag från bokslut 2016 på 40 mkr. Totalt uppgår 2017 års investeringsbudget till 316 mkr vilket innebär en kraftig ökning jämfört med de 179 mkr som budgeterades för 2016.

Trots detta har de utförda investeringarna minskat från 110 mkr 2016 till 89 mkr 2017. Det innebär att det för 2017 lämnas ett överskott på 227 mkr vilket motsvarar en budgetavvikelse på hela 72 %. 2016 var budgetavvikelsen 39 % och 2015 43 %.

Den största avvikelsen, är hänförlig till Samhällsbyggnadskontoret +226 mkr. De största budgetavvikelserna finns på lokalprogrammet, gatuprogrammet samt plan och utveckling.

Större investeringar, netto och totalt netto 2015-2017, mkr

	2015	2016	2017	Totalt 2015-2017
Nybyggnation LSS boende		12,9	27,5	40,3
IT-investeringar/Bredband	1,0	0,8	1,8	3,5
Fastighetsinköp/försäljning	2,5	25,0	0,6	28,1
Skolgårdar	3,2	1,2	0,4	4,8
Lärkans sportfält etapp 2	13,5	-	-	13,5
Servicebyggnad Stadsparken	-	6,3	-	6,3
Ny- och ombyggnation skolor	-	9,3	33,2	42,4
Resecentrum/busscentral	6,1	2,0	-	8,1
Investering gator, vägar o parker	6,9	10,9	3,6	21,4
VA-investering	9,1	12,5	6,5	28,1
Byte ventilation skolor	2,1	3,6	-	5,7

UPPFÖLJNINGAR UNDER ÅRET**Driftsredovisningen**

Under året har fem månadsuppföljningar och en delårsrapport tagits fram. Fram till och med månadsuppföljning-

en i maj prognostiserades ett underskott men från och med delårsrapporten har det prognostiserade överskottet varit stabilt runt 11 mkr. I bokslutet redovisade nämnderna sammantaget ett positivt resultat på 23,5 mkr. Den stora avvikelser mellan prognos och utfall beror till största delen på att skolan under slutet av året fick ett positivt besked om statsbidrag på 3,5 mkr samt på större överskott än budgeterat på ett flertal av Samhällsbyggnadskontorets verksamheter.

Investeringsredovisningen

Investeringarna har följts upp vid samma tillfällen som driftsredovisningen och har under hela året pekats på ett växande överskott. Redan vid årets första uppföljning i mars prognostiserades ett överskott på 48 mkr vilket successivt ökade för att vid delårsrapporten uppgå till 189 mkr. I bokslutet redovisas ett överskott på 227 mkr en avvikelse mot budget på 72 %.

Medarbetare

Den statistik som här presenteras har hämtats från kommunens personal- och lönesystem.

Antal medarbetare

Totalt antal årsarbetare

	2014	2015	2016	2017
Tillsvidare	1 605	1 678	1 744	1 807
Visstidsanställda	125	128	146	220
Totalt	1 730	1 806	1 890	2 027

Antal anställda medarbetare per 31 december (tillsvidareanställningar, vikariat och allmän visstidsanställning som varat i tre månader eller längre) var 2 153 st, vilket är en ökning med 195 st i förhållande till den 31 december 2016.

Huvudorsaker till ökningen är de nyrekryteringar som gjorts p.g.a. utökad verksamhet i samband med ökat antal barn i skola/förskola och fler brukare inom hemtjänsten samt ett nytt gruppboende inom området funktionsnedsättning (FO).

Fördelning per verksamhet, antal personer

	Barn och utbildning	Vård och omsorg	Övriga ¹	Summa
Kvinnor	663	810	206	1 679
Män	182	121	171	475
Summa	845	931	377	2 153

De två största verksamheterna är Barn och utbildning samt Vård och omsorg. Traditionellt är kommunsektorn kvinnodominerad. Sala kommun utgör inget undantag med 78 % kvinnor och 22 % män.

Andel heltidsanställda per verksamhet, %

	Barn och utbildning	Vård och omsorg	Övriga
Kvinnor	87	62	78
Män	90	86	93

Andelen deltidsanställda är störst inom verksamheterna för vård och omsorg och det är totalt sett inom organisationen en större andel av kvinnorna än av männen som arbetar deltid.

Kommunstyrelsen i Sala kommun har beslutat att rätt till heltid ska införas och utöver detta beslut finns att läsa i

¹ Räddningstjänst och Kultur- och Fritids-, Samhällsbyggnads-, Bygg- och Miljö-, Medborgar-, Personal-, Ekonomi- samt Näringslivskontor.

huvudöverenskommelsen (HÖK 16), med fackförbundet Kommunal, att målsättningen ska vara att heltid är det normala vid nyanställning och att redan anställd medarbetare i högre utsträckning ska arbeta heltid.

Det framgår också att alla arbetsgivare ska, med utgångspunkt från verksamhetens behov och resurser, ha en plan för hur andelen medarbetare som arbetar heltid ska öka. Planen är en utgångspunkt för det fortsatta arbetet, med en årlig avstämning fram till senast 2021-05-31.

Sala kommun har, tillsammans med fackförbundet kommunal och efter avstämning med övriga fackförbund, färdigställt planen till den 2017-12-31.

I planen framgår att första halvåret 2018 behövs för att på alla nivåer informera medarbetare och chefer om vad heltidsprojektet innebär och att utse projektledare och projektgrupper.

För att kunna få viktig information, att använda som hjälp i det fortsatta arbetet, kommer ett pilotprojekt att startas upp under första halvåret 2018 inom området FO (funktionsnedsättning). Inom området ryms grupp- och stödbanden, personlig assistansgrupper samt daglig verksamhet, LSS. Inom FO arbetar idag ca 130 medarbetare, varav ca 40 arbetar deltid.

När pilotprojektet har genomförts kommer en utvärdering att göras, som förhoppningsvis kan ge viktig information inför starten av införande i alla kommunens verksamheter.

Ålder

Antal medarbetare som uppnår 65 års ålder (pensionsålder), per år

	2017	2018	2019	2020
Antal	34	39	50	71

Andelen medarbetare som uppnår pensionsåldern (65 år) ökar stadigt vilket påverkar det redan ansträngda kompetensförsörjningsbehovet.

Genomsnittsålder bland Sala kommuns tillsvidareanställda är 46,5 år vilket är en sänkning från 2016 års nivå som var 48 år. För visstidsanställda är nivån oförändrad, 39 år.

HÄLSA OCH ARBETSMILJÖ

Friskvård

Sala kommun uppmantrar hälsofrämjande aktiviteter för personal genom att erbjuda friskvårdskuponger till medarbetare som är anställda tre månader eller längre. Kupongerna motsvarar ett värde av tusen kronor per helt kalenderår i anställning och kan användas som betalning för hälsofrämjande friskvård som, enligt Skatteverkets regler,

är fria från förmånsbeskattning. Av 2 114 st medarbetare som tilldelats friskvårdskuponger är andelen använda kuponger under 2017 hela 78,6 %, vilket är en glädjande ökning av nyttjandegraden med hela 10,2 %.

Utbildning

Forskning visar att ledarskap har stor betydelse för medarbetares hälsa. För Sala kommuns chefer har det under året erbjudits ledarutveckling i form av kurser via Västmanlands läns gemensamma Ledarakademi samt utbildning på distans genom föreläsningar via web. Under året har även interna tematräffar för chefer (ledarforum) genomförts vid fyra tillfällen, med syftet att stödja ett gott ledarskap, se vidare under rubriken interna utbildningar.

Företagshälsovård

I lagen om företagshälsovård framgår arbetsgivarens skyldighet att ordna företagshälsovård och om innehållet i och genomförande av företagshälsovård. Avtalet med tidigare leverantör av företagshälsovård löpte ut vid årsskiftet 2016-2017. Efter upphandling är den nya leverantören Avonova hälsa AB som levererar arbetsgivarstöd till kommunens alla chefer. Genom företagshälsovården kan arbetsgivaren ge stöd och vård till medarbetare som riskerar att bli eller är frånvarande från arbetet eller behöver någon form av rehabiliteringsarbete.

Sjukfrånvaro

Tabellerna visar preliminära siffror uttagna i december månad, innan 13:e lönekörningen.

	2014	2015	2016	2017
Sjukfrånvaro totalt i %	5,3	5,6	7,9	7,7

	2014	2015	2016	2017
Sjukfrånvaro, > 60 dgr i % av totalt antal sjukskrivna	43,3	43,2	46,7	45,2

	2014	2015	2016	2017
Sjukfrånvaro, kön				
Sjukfrånvaro, kvinnor	5,7	6,4	8,7	8,6
Sjukfrånvaro, män	3,7	3,7	5,2	4,9

	2014	2015	2016	2017
Sjukfrånvaro, åldersgrupper				
29 år eller yngre	4,8	5,8	7,9	8,5
30 - 49 år	5,5	5,3	7,4	7,1
50 år eller äldre	5,1	5,8	8,5	8,1

Sjukfrånvaron inom Sala kommun 2017-12-31 visar totalt 7,7 %, en minskning från föregående års mätning vid

samma tillfälle med 0,2 %. Föregående års (2016) slutgiltiga mätresultat, efter den 13:e och sista lönekörningen där eftersläpande sjukrapportering kommer med, visade en total sjukfrånvaro på 8,1 %.

Målet för sjukfrånvaron i Sala kommun är satt till fem procent eller lägre, vilket passerades redan vid 2014 års mätning.

Försäkringskassan rapporterade i juni 2016 att det fanns indikationer på att ökningen av sjukfrånvaro, totalt i landet, bromsar in. De skrev då i sin rapport (2016:7) att det var för tidigt att säga om det var en vändning man såg, men att mycket tyder på att sjuktalen planar ut.

I Försäkringskassans nästa rapport juni 2017 konstateras att sjukpenningtalet minskar och att utvecklingen vänder neråt vilket, förhoppningsvis, är det vi ser hända även i Sala kommun.

Att antalet sjukskrivna varierar markant över åren och har regionala variationer beror dels på konjunkturläget och förändringar i regelverken, men även demografiska förändringar som t ex att andelen äldre ökar.

LÖNER 2017

I slutet av 2015 gjorde regeringen prognosen att timlöneutvecklingen för hela ekonomin 2016 kommer att ligga på 3 %. Det totala resultatet för Sala kommun blev 2,5 %. Regeringen konstaterar att löneutvecklingen för 2016 var dämpad och i vårpropositionen prognostiserades att även 2017 skulle bli lägre än genomsnittet (beräknas på snittlönen 1993-2016), trots det starka arbetsmarknadsläget. Det konstaterades också att inom kommunsektorn förväntades lönerna öka snabbare än i näringslivet, bl.a. till följd av det statliga lärarlönelyftet, den särskilda satsningen på löner för undersköterskor och ett stort rekryteringsbehov i många kommunala verksamheter. Det totala resultatet för Sala kommun 2017 blev 2,98 %. Regeringen förespar högre löneökningar för 2018.

KOMPENTENSFÖRSÖRJNING

Kompetensförsörjningsplan

Första halvåret 2017 genomförde revisorerna en granskning av kommunens arbete med framtida kompetensförsörjning utifrån frågeställningen "Bedriver kommunstyrelsen ett ändamålsenligt kompetensförsörjningsarbete för att säkra behov av personal och kompetens?".

Revisorernas sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsen **inte helt** bedriver ett ändamålsenligt arbete.

Utifrån rekommendationerna i revisionsrapporten om att säkerställa att det arbetas fram en sammanhållen och övergripande bild av det framtida kompetensförsörjningsbehovet i kommunen, som kan användas för att bedriva ett

strategiskt arbete rörande dessa frågor, har arbetet med att skapa en kompetensförsörjningsplan påbörjats.

Planen är ett inriktningsdokument som styr i huvudsak på ett övergripande plan och är att se som ett stöd för det lokala arbetet på kontorsnivå och bör kompletteras med strategier för att attrahera, rekrytera, motivera/utveckla och behålla duktiga medarbetare.

På kontorsnivå arbetar bl.a. Barn och utbildning med sin kompletterande plan för kompetensförsörjning där de konstaterar att i Sala har vi i princip behov av att rekrytera alla yrken inom verksamhetsområdet då bristen på tillgänglig kompetens visar sig allt mer.

Prognoser som visat på framtida svårigheter att bemanna tjänster har blivit verklighet. Skolor som ligger sämst till ur pendlingshänseende är de första som får kännbara problem med bemanning. I Sala är det i första hand skolor på landsbygden.

Syftet med planen för kompetensförsörjning inom barn och utbildning är att beskriva rekryteringsbehov, inriktningar och aktiviteter för att lyckas rekrytera kvalificerad personal i skola, förskola och fritidshem. Syftet är också att utifrån identifierade utmaningar stödja verksamheternas aktiviteter för att attrahera, motivera, utveckla och behålla kvalificerade medarbetare.

Arbetet med kompletterande planer på kontorsnivå kommer att fortsätta och intensifieras under 2018.

Rekrytering

Insatser för att kvalitetssäkra och stödja verksamheterna i rekryteringsprocessen är ett nödvändigt arbete som startats av personalkontoret. I arbetet med rekrytering av nya medarbetare använder Sala kommun ett kommunikationssamt rekryteringsprogram. Där kan utläsas att ca 6 793 personer sökt jobb inom Sala kommun under 2017.

Interna utbildningar

Arbetsmiljöutbildning, bestående av fem utbildningstillfällen, för chefer och skyddsombud, har arrangerats under 2017.

Under året har intern kompetensutveckling i form av tematräffar erbjudits till kommunens chefer. Teman har varit Lagen om anställningsskydd (LAS) och anställningsvillkor, rehabilitering och misskötsamhet samt HR-introduktion för nya chefer.

För att ytterligare stärka ledarskapet i kommunen har alla chefer tillgång till distansutbildningar (föreläsningar) via web. Även de kommunala bolagens VD:ar och sex fackliga ledare ur kommunens Centrala samverkansgrupp har tillgång till detta. Föreläsningarna handlar om de områden som varje chef behöver ha grundläggande kunskap i.

Olika program kring aktuella ämnen har genomförts och under 2017 har det handlat om systematiskt arbetsmiljö-

arbete (SAM), mindfulness, rehabilitering och misskötsamhet samt lönebildning.

En Ledarakademi för chefer i Västmanlands kommuner finns, där chefsaspirantutbildning (med ett ökat antal platser till 5st för Sala kommun) samt kurser och mentorprogram för chefer erbjuds. Under året har även interna tematräffar för chefer (ledarforum) genomförts vid fyra tillfällen med syftet att stödja ett gott ledarskap.

Övrig kompetensutveckling planeras och hanteras behovsanpassat inom respektive verksamhet utifrån behov och förutsättningar.

MEDARBETARSAMTAL

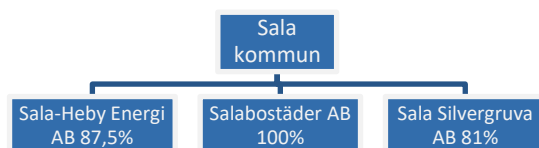
Medarbetarsamtal med löneinslag genomförs årligen med samtliga medarbetare inom kommunen (enligt FAS² dialogmodell). Som stöd för genomförande finns föreläsning via webb för chefer samt en partsgemensamt framtagna mall, inklusive utvecklingsplan, tillgänglig på kommunens intranät. Avstämning görs, med arbetstagarrepresentanter, efter löneöversynsprocessen för att följa upp att samtalen genomförs samt för att fånga upp förbättringsförslag.

SAMVERKAN

Inom Sala kommun värnar vi om ett gott samarbetsklimat, inte minst med de medarbetare som åtagit sig fackliga uppdrag. Samverkansgrupper ska knytas till beslutsnivåerna i verksamheterna och ansluta till linjeorganisationen. Under året har Sveriges kommuner och landsting (SKL) tecknat ett nytt centralt samverkansavtal, "Avtal om samverkan och arbetsmiljö" som ersätter tidigare avtal FAS 05. Fackförbunden har påkallat en önskan om att anta det nya avtalet och en arbetsgrupp har bildats för genomgång och översyn av det nya avtalet och dess tillämpning. I gruppen ingår arbetstagarföreträdare från Centrala samverkansgruppen och arbetsgivarföreträdare från kommunens ledningsgrupp.

² FAS = Förnyelse, Arbetsmiljö, Samverkan

Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen ska ge en samlad bild av den totala kommunala verksamheten och dess ekonomiska utfall oavsett om verksamheten bedrivs i förvaltningsform eller i bolagsform. Resultat- och balansräkningar läggs samman och därefter elimineras koncerninterna poster. Kommunens aktieinnehav i bolagen har eliminerats mot bolagens eget kapital enligt förvärvsmetoden.

I den sammanställda redovisningen ingår de bolag över vilka kommunen utövar ett väsentligt inflytande. Rekommendationen är att de bolag i vilka kommunens andel överstiger 20 % bör ingå.

Den sammanställda redovisningen har upprättats med proportionell konsolidering, vilket innebär att tillgångar, skulder, kostnader och intäkter har upptagits proportionellt mot kommunens aktieinnehav. Obeskattade reserver har till alla delar räknats in i det egna kapitalet, på motsvarande sätt har bokslutsdispositioner inte medtagits i resultatet. Hänsyn har också tagits till den latent skatten enligt rekommendation från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Årets förändring av obeskattade reserver korrigerar med latent skatt ligger alltså med i årets resultat.

Den sammanställda redovisningen är grundad på årsredovisningar vilka i de flesta fall inte var slutreviderade vid tidpunkten för konsolideringen. Vissa avvikelser av mindre omfattning kan därför förekomma jämfört med de slutliga rapporterna.

SALA HEBY ENERGI AB (SHE AB)

Ekonomi

Det är glädjande att konstatera att även 2017 års ekonomiska resultat för SHE-koncernen blev bättre än budgeterat. Omsättningen exkl. punktskatter ökade till 255 146 tkr ifrån 250 340 tkr för 2016. Resultat före bokslutsdisposition och skatt uppgick till 14 255 tkr att jämföra med 15 440 tkr föregående år. Investeringarna har gjorts under året till ett belopp av 30 124 tkr jämfört med 2016 då de uppgick till 14 442 tkr.

Verksamhet

Verksamheten har varit inriktad på förebyggande underhåll och åtgärder samt digitalisering för att bli ännu effektivare i framtiden.

Vi har sett över säkerheten vad det gäller fastigheten både på kraftvärmeverket och i SHE-huset. Ett nytt kontrollrum

har inretts på elnät där fokus har varit säkerhet. Elnät har också fått nya kontorsrum och en uppfräschning av personalutrymmen.

Under året har vi byggt två elladdningsstationer i Heby kommun. En centralt i Heby och en i Morgongåva.

Under året etablerade SHE sin första HVO-mack i samarbete med Energifabriken. Den 20 november invigdes den av kommunalråd Carola Gunnarsson.

En fjärrvärmekulvert har byggts parallellt med Saladammsvägen förbi Sala Sockenkyrka för att ansluta och konvertera ett antal större förbrukare från olja till hållbar fjärrvärme. Glädjande att en kund som beslutat om en annan lösning valde att ompröva sitt beslut om pelletspanna och istället ansluta sig till fjärrvärmenätet när den möjligheten gavs.

Försäljningen av solpaneler fortsätter öka. HESAB gör nu också vissa installationer i egen regi.

Framtiden

Framtiden är väldigt inriktad på en lokal, förnybar, effektiv energiproduktion och därmed energianvändning. Affärsutveckling är en naturlig del inom alla affärsområden. På koncernnivå ligger fokus på nya möjligheter för att uppnå vår vision om en region i grön energibalans.

För att nå detta behöver vi även adressera två affärer som är mycket små inom energibolaget. Det rör sig om kraftproduktion och transportenergi. I båda har vi en stor uppgift framför oss. Visserligen går hållbar kraft att köpa in via Nordpool och kan vara ett fullgott alternativ till att äga, men det kan i slutet bli en trång sektor som är bra att ha kontroll över. Inom transportenergi har vi just börjat.

SALABOSTÄDER AB

Ekonomi

Nettoomsättningen uppgick till 179 258 tkr jämfört med 184 067 tkr föregående år. Bolagets resultat efter finansiella poster uppgick till 17 087 tkr (21 121 tkr) vilket är 4 034 tkr lägre än föregående år och 14 487 tkr högre än budgeterat. Finansnettot förbättrades med 506 tkr jämfört med föregående år och uppgick till - 14 731 tkr (-15 237 tkr). Resultatet efter skatt uppgick till 13 368 tkr (16 444 tkr). Bolagets egna kapital per 31 december 2017 uppgick till 102 329 tkr (86 582 tkr).

Driftkostnaderna för 2017 är lägre jämfört med föregående år samt budgeten för 2017. Det beror främst på att utfallet för uppvärmning, vattenavgifter och sophantering blev 2 907 tkr lägre än förväntat.

Underhållskostnaderna har för 2017 givit ett underskott mot budget på 3 142 tkr beroende på att hyresgäststyrtdälgänsunderhåll har utförts i större takt än normalt då

det inte blivit utfört under ett par år i väntan på att överenskommelsen med Hyresgästföreningen skulle bli färdig.

Avskrivningarna har för 2017 givit ett underskott på 55 tkr jämfört med budget. Efter avsättning av uppskjuten skatt på - 3 719 tkr är resultatet för år 2017 13 368 tkr.

Verksamhet

Vår planerade nyproduktion har efter överklagande och en både kostsam och beklaglig fördröjning nu äntligen fått grönt ljus vilket innebär att byggnationen startar under kvartal 1 2018.

Under året har projekteringen av våra stamreoveringar pågått och direkt efter årsskiftet startar ombyggnaden av de första 56 lägenheterna i kvarteret Knostret 1 som skall vara färdiga under 2018. Under byggtiden av dessa startar parallellt projektering av nästa kvarter. Målet är att vi skall nå upp till ca 100 lägenheter per år under kommande år. Projektet drivs i partneringsform vilket ger oss stor flexibilitet när det gäller utförande och planering.

Ett flertal mindre projekt har genomförts för att förstärka servicen till våra hyresgäster. Vi har bland annat utvecklat de digitala tjänsterna så att hyresgästerna idag kan teckna avtal och säga upp avtal helt digitalt med hjälp av bank-id. Vi har justerat våra öppettider för att göra det enklare för våra kunder att möta oss. Vår personal som arbetar med drift och underhåll av bostäderna och yttre skötsel har satt igång arbetet med att följa upp hyresgästernas åsikter som vi fångar upp i vårt enkätsystem som kontinuerligt mäter NKI (nöjd kund index).

Framtid

Samarbetet med Hyresgästföreningen har under året varit gott vilket bland annat lett till att vi ganska tidigt var klara med hyresförhandlingen för 2018. Under förhandlingen har vi även haft diskussioner om kommande års förhandlingar och framfört synpunkter på de nivåer som varit aktuella de senaste åren men som på sikt kommer att göra att bolaget inte kommer att klara av sina åtaganden när det gäller stamreoveringar.

Effekten av 80 nyproducerade lägenheter kommer vi inte att se förrän 2019 då inflyttning skett. Då blir då intressant att följa eventuella omflyttningseffekter och statistik på vilka som flyttat in i de nya lägenheterna. Analysen av detta får visa hur kommande behov av nyproduktion ser ut.

SALA SILVERGRUVA AB

Ekonomi

Bolaget har sedan länge en ansträngd ekonomi och mycket fokus ligger i åtgärder för att stabilisera ekonomin. Under 2017 har målet varit att öka intäkterna vilket vi har lyckats mycket bra med, ökningen av nettointäkterna landade på 1,5 miljoner mot föregående år (+15 %) och 1,1 miljon mot budget (+10%). Kostnadsmassan är i prin-

cip på den lägsta nivå som är möjlig för att kunna bedriva verksamheten i nuvarande form. Efter många år med dåliga resultat har bolagets egna kapital försvagats. Per 2017-12-31 har bolaget gjort en uppskrivning av fastigheterna vilket har beslutats i styrelsen, detta kommer att säkerställa det egna kapitalet under de närmaste åren. Resultatet för 2017 blev efter avskrivningar - 1 800 tkr (- 1541 tkr). Den affärsmässiga verksamheten landar på ett resultat på -800 tkr vilket är i linje med budget. Övriga kostnader är beslutade åtgärder av underhållskaraktär och eftersatta behov också linje med budget. Det årliga beviljade driftsbidraget på 3,5 mkr har kommit in under januari 2018. Likviditeten är god.

Verksamhet

Samtliga affärsverksamheter har följt sin planering och budget för 2017. Många små förbättringar har gemensamt lett till bättre struktur och planering av verksamheten som skapar goda förutsättningar för effektiv marknadsföring och hög leveranssäkerhet till kunden. Ett mycket stort arbete med att ta fram nya visningar (både ovan och under jord) har gjorts och det har fallit väl ut med ytterst få barnsjukdomar. De nya visningarna ligger rätt i tiden och har tagits emot väl av våra besökare. De är också en god grund för paketering av fler upplevelser hos oss för att få besökare att uppleva mer och stanna längre. Besöksantalet till området är i nivå med föregående år, ca 35000 betalande. Gissningsvis har vi lika många ytterligare besökare som kommer till området utan att köpa en visning.

Under 2017 har ett projekt för utvecklad belysning i gruvan startats. Syftet är att skapa en belysning som inte bara innebär ljus utan även möjlighet att använda ljus som iscensättning. 2017 har också inneburit ett intensivt arbete inom trädgård- och markvårdsavdelningen. Mycket arkivstudier och tillståndsfrågor måste klaras av innan vi kan sätta spaden i jorden för att skapa visningsträdgårdar. Den delen av verksamheten har delfinansierats av Länsstyrelsen och Arbetsförmedlingen. Fullföljande av utvecklingsplanen för Silvergruvans trädgårdar skulle göra oss till en unik plats i Sverige då vi kan visa trädgårdsodling under flera sekler. Denna utveckling kommer att kräva extra finansiering som inte finns på plats idag. Åtgärder enligt den fastlagda underhållsplanen har skett under året med både stora och små insatser. Det kommer att ta ett antal år innan den upparbetade underhållsskulden är åtgärdad. Vissa åtgärder har skett med hjälp av stöd från Länsstyrelsen.

Framtid

Budgeten för 2018 ger ett underskott efter avskrivningar men klart bättre än 2017, vilket kan hanteras inom nuvarande ekonomisk ram. Detta är realistiskt att nå då året innehåller ett driftsbidrag på 3 500 tkr från Sala Kommun. Bolaget kan dock på sikt inte fortsätta med en verksamhet som ger ett underskott då detta urholkar det egna kapitalet.

Korta fakta om kommunens bolag

Belopp i tkr	SHE AB	Salabostäder AB	Sala Silvergruva AB
Resultat 2017-12-31	11 196	13 368	-1 796
Rörelseintäkter	255 146	179 259	16 299
Kassa och bank	13 485	3 977	-1 665
Kommunens aktie- innehav	88	10 247	5 000
Kommunalt bor- gensåtagande	84 484	516 900	8 572
Antal anställda	48	37	20
- varav kvinnor	12	13	14
- varav män	36	24	6
Total lönesumma	23 749	14 870	1 125

Målavstämning – God ekonomisk hushållning

Kommunens resurser ska användas så att god ekonomisk hushållning nås ur såväl ett finansiellt perspektiv som ur ett verksamhetsperspektiv.

God ekonomisk hushållning skapas genom att kommunens verksamhet bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnads-effektivt sätt. Den kommunala servicen ska infrå kommun-
innevånarnas behov och förväntningar. Varje generation bör bära kostnaderna för den service den beslutar om och konsumerar.

För att säkerställa god ekonomisk hushållning ska finansiella mål och verksamhetsmål definieras och följas upp. Kommunen har uppnått god ekonomisk hushållning när målen sammantaget visar på en god måluppfyllelse i årsboksutet.

I det årliga budgetdokumentet fastställer kommunfullmäktige kommunövergripande mål i fyra perspektiv; hållbart samhälle, medborgare, medarbetare och ekonomi. Målen är kommungemensamma och gäller dels för kommunen som helhet och dels för samtliga nämnder. För varje mål sätts målindikatorer som ska mäta måluppfyllelsen på ett tydligt sätt. Måltexten för samtliga perspektiv finns i dokumentet Budget 2017 Plan 2018-2019.

I detta avsnitt redovisas dessa perspektiv samt en sammanfattande värdering av resultaten för det kommungemensamma resultatet och en bedömning av nämndernas måluppfyllelse utifrån satta indikatorer.

I avsnittet "Nämndernas verksamhetsberättelser" finns respektive nämnds resultatvärdering av sina mål och aktiviteter som skall bidra till att uppnå nedanstående mål.

I bilagan indikatorsammanställning redovisas samtliga indikatorer som använts för att göra bedömningen av måluppfyllelsen.

SAMMANFATTNING

Begreppet god ekonomisk hushållning kan i dubbel bemärkelse sägas vara ett underlag för utvecklingsarbete. I förarbetena till lagen framgår att verksamhetsmålen skall vara tydliga, kunna mätas, följas upp och utvärderas. Därefter finns ett underlag som kan användas för att besluta om att förbättra eller bibehålla nivån på målsättningen.

Att hitta de indikatorer som på bästa sätt skall spegla måluppfyllelsen är i många stycken komplicerat och bör ses som en del i en påbörjad process. Detta gäller då dels att hitta rätt indikatorer men även att hitta rätt nivå för målsättningen. Nivån skall dels vara realistisk men samtidigt framåtsyftande och utmanande.

Sala kommun deltar i nätverket 'Kommunens Kvalitet i Korthet' (KKiK) och arbetar utifrån det med utveckling av målarbetet.

Sammanfattande slutsats

Målet "hållbar ekonomisk utveckling" innebär att kommunens resurser ska användas så att god ekonomisk hushållning nås ur såväl ett finansiellt perspektiv som ur ett verksamhetsperspektiv. För att säkerställa god ekonomisk hushållning ska finansiella mål och verksamhetsmål definieras och följas upp.

Kommunen har uppnått god ekonomisk hushållning när målen sammantaget visar på en god måluppfyllelse i årsboksutet.

Sammantaget har kommunen delvis uppnått god ekonomisk hushållning.

PERSPEKTIVET HÅLLBART SAMHÄLLE

Sala är en attraktiv kommun med livskraft i hela kommunen när:

Mål	Måluppfyllelse
-Kommunen är växande	Målet är delvis uppfyllt
-Kommunen har en långsiktigt social hållbar utveckling	Målet är inte uppfyllt
-Kommunen har en långsiktig miljömässigt hållbar utveckling	Målet är delvis uppfyllt

Kommentar till måluppfyllelsen för hållbart samhälle

Målsättningarna inom detta perspektiv täcker tillväxt, samhällsplanering, samt en hållbar utveckling socialt och miljömässigt.

Beträffande målsättningen "Ett växande Sala" som täcker in tillväxt och samhällsplanering kan en förbättrad måluppfyllelse jämfört med föregående år konstateras på flera indikatorer. Befolkningen ökade med 278 personer, utvecklingen har varit positiv sedan 2009. Sala har dock försämrat sin placering i Svenskt näringslivs ranking av företagsklimatet med 17 platser vilket motsvarar ca -7 %.

Den socialt hållbara utvecklingen följs upp genom medborgarundersökning genomförd av SCB samt Salas placering på "Fokus" ranking. SCB:s mätning är ett sammanvägt betyg för hur Salaborna upplever Sala som en bra kommun att leva och bo på. SCB-mätningarna görs vartannat år och 2017 har ingen mätning gjorts. Resultatet från tidigare års mätningar har inte nått målet och vid senaste mättilfället (2016) hade resultatet sjunkit. Rankningen på "Fokus" har försämrats med 10 placeringar.

Resultatet av SCB-mätningen ska analyseras och brytas ner i delaktiviteter. Områden att prioritera enligt mätningen är trygghet och bostäder.

Delmålet gällande långsiktig miljömässigt hållbar utveckling är delvis uppfyllt. Bedömningen görs utifrån ett flertal indikatorer där både andelen ekologiska livsmedel som köps in och andelen av hushållsavfall som återvinns ökar något. Kommunorganisationens andel miljöbilar har ökat och uppgår nu till 48 %. Däremot minskar antalet resor med kollektivtrafik.

Beslut har fattats om att från april 2018 erbjuda avgiftsfri buss inom Sala kommun i avsikt att öka resandet, minska miljöbelastningen och samtidigt öka tillgängligheten.

Helhetsbedömningen av perspektivet är att målsättningarna delvis har uppnåtts.

Nämndernas bidrag till måluppfyllelsen:

Sala är en attraktiv kommun med livskraft i hela kommunen:

Målsättningar:	Ett växande Sala	En långsiktig socialt hållbar utveckling	En långsiktig miljömässig utveckling
Kommunstyrelse	Delvis uppfyllt	Inte uppfyllt	Delvis uppfyllt
Kultur- och fritidsnämnd	Inget mål	Inget mål	Uppfyllt
Skolnämnd	Uppfyllt	Inget mål	Inget mål
Vård- och omsorgsnämnd	Inget mål	Inte uppfyllt	Delvis uppfyllt

PERSPEKTIVET MEDBORGARE

Sala är en kommun med bra service och hög kvalitet i sina tjänster när:

Mål	Måluppfyllelse
-Kommunen har nöjda medborgare och brukare	Målet är uppfyllt
-Kommunen har en god service av hög kvalitet	Målet är delvis uppfyllt
-Kommunens medborgare kan påverka och har inflytande	Målet är inte uppfyllt

Kommentar till måluppfyllelsen för perspektivet medborgare

Målsättningarna för perspektivet fångas genom tre olika mål. Två av dessa, "Nöjda medborgare och brukare", samt "Påverkan och inflytande för kommunens medborgare" är attitydundersökningar som mäts genom SCB:s medborgarundersökningar som görs vartannat år och ingen mätning har gjorts under 2017. Resultatet i 2016-års mätning visade att målet för 'Nöjda medborgare och brukare' är nått

medan medborgarnas bedömning av möjligheten till inflytande och påverkan inte når målet. Måluppfyllelsen är bedömd utifrån föregående års mätning.

Resultatet av SCB-mätningen för målet 'Påverkan och inflytande' ska analyseras och brytas ner i delaktiviteter. Områden att prioritera enligt mätningen är förtroende och påverkan.

Målet "God service av hög kvalitet" mäts genom två olika områden, vård och omsorg samt grundskolan.

För grundskolans del mäts andelen elever som lämnar grundskolan med behörighet att söka gymnasieskola. Målsättningen här är att andelen skall öka, vilket dock inte skett. Det har tidigare varit en positiv utveckling under en längre period. Verksamheten ska nu analysera orsakerna.

Inom vård och omsorg följs målsättningen upp genom målen "Brukarna får rätt insatser vid rätt tidpunkt av kompetent personal" vilket delvis uppnås samt "Barn, ungdomar och vuxna får sina individuella behov av stödinsatser tillgodosedda i sin hemmiljö. Målen bedöms genom flera underindikatorer som redovisas i indikatorbilagan.

Helhetsbedömningen av perspektivet är att målsättningarna delvis har uppnåtts.

Nämndernas bidrag till måluppfyllelsen:

Sala är en kommun med bra service och hög kvalitet i sina tjänster när:

Målsättningar:	Nöjda medborgare och brukare	God service av hög kvalitet	Påverkan och inflytande för kommunen medborgare
Kommunstyrelse	Uppfyllt	Uppfyllt	Delvis uppfyllt
Kultur- och fritidsnämnd	Inte uppfyllt	Inte uppfyllt	Inte uppfyllt
Skolnämnd	Inte uppfyllt	Inte uppfyllt	Uppfyllt
Vård- och omsorgsnämnd	Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt

PERSPEKTIVET MEDARBETARE

Sala kommun är en attraktiv arbetsgivare när:

Mål	Måluppfyllelse
-Kommunen har en trygg, säker och utvecklande arbetsmiljö.	Målet är inte uppfyllt
-Medarbetarna har delaktighet och inflytande	Målet är uppfyllt
-Kommunen har ett tydligt och bra ledarskap	Målet är uppfyllt

Kommentar till måluppfyllelse för perspektivet medarbetare

Målet "trygg säker och utvecklande arbetsmiljö" följs upp genom att mäta sjukfrånvaro samt rapportering av skador, olycksfall och brott.

Sjukfrånvaron har ökat jämfört med föregående år och vi klarar därmed inte målsättningen, 5 %.

Tillbudsrapporteringen visar att andelen skador, olycksfall och brott nu uppgår till 60 % av antalet registreringar. Målsättningen är att andelen ska minska till 50 % och årets mätresultat visar att andelen istället har ökat. Ambitionen är att uppmärksamma tillbud tidigt och därigenom arbeta förebyggande så att andelen skador, olycksfall och brott minskar.

Inom Vård och omsorg arbetar många enheter för att hitta flexibla scheman där personalen får möjlighet att påverka sina arbetstider.

Till målen kring "Delaktighet och inflytande" och "Tydligt och bra ledarskap" hämtas indikatorerna från medarbetarundersökning som görs vart tredje år. Senaste undersökningen gjordes 2016 och måluppfyllelsen bedöms utifrån detta resultat.

Helhetsbedömningen av perspektivet är att målsättningen delvis uppnås.

Nämndernas bidrag till måluppfyllelsen:

Sala är en attraktiv arbetsgivare när:

Målsättningar:	Trygg, säker och utvecklande arbetsmiljö	Delaktighet och inflytande för medarbetarna	Tydligt och bra ledarskap
Kommunstyrelse	Delvis uppfyllt	Uppfyllt	Uppfyllt
Kultur- och fritidsnämnd	Uppfyllt	Uppfyllt	Uppfyllt
Skolnämnd	Inte uppfyllt	Uppfyllt	Ingen indikator
Vård- och omsorgsnämnd	Inte uppfyllt	Delvis uppfyllt	Uppfyllt

PERSPEKTIVET EKONOMI

Sala har en hållbar ekonomisk utveckling när:

Mål – indikatorer	Måluppfyllelse
Årets resultat uppgår till minst 2 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	Målet är uppfyllt
Ökningen av skatteintäkter, statsbidrag, utjämning är större än nettokostnadsökningen	Målet är uppfyllt
Nämnderna bedriver verksamheten inom beslutade anslag	Målet är uppfyllt
Styrelse/nämnder ska se över möjligheterna till ökad intäktsfinansiering av sin verksamhet	Målet är inte uppfyllt

Kommentar till måluppfyllelse för perspektivet ekonomi

Begreppet god ekonomisk hushållning kan sägas vara ett underlag för utvecklingsarbete. I förarbetena till lagen framgår att verksamhetsmålen skall vara tydliga, kunna mätas, följas upp och utvärderas. Därefter finns ett underlag som kan användas för att besluta om att förbättra eller bibehålla nivån på målsättningen.

De finansiella målen rörande årets resultat och relationen nettokostnadsökning jämfört skatteintäkter, statsbidrag och utjämning har uppfyllts. Målet att nämnderna bedriver sin verksamhet inom beslutade anslag har uppfyllts. Nämnderna lämnar ett överskott motsvarande 2 %. Verksamhetens externa intäkter motsvarar nu 29 % av de externa kostnaderna, vilket är en liten minskning jämfört med 2016.

Med beaktande av ovanstående har kommunen ur ett finansiellt perspektiv delvis uppnått god ekonomisk hushållning.

NÄMNDERNAS VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Nämndernas verksamhetsansvar

Utdrag ur reglemente för respektive nämnd antaget 2014-12-15.

KOMMUNSTYRELSEN

Kommunstyrelsens uppgift är att förbereda och verkställa kommunfullmäktiges beslut samt ansvara för all verksamhet som inte faller under vård- och omsorgsnämnd, skolnämnd, kultur- och fritidsnämnd eller den myndighetsutövning som hör till bygg- och miljönämnden.

Kommunstyrelsen har uppsiktsplikt över ekonomi och finanser samt ansvarar för att den kommunala verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, att lagar och förordningar följs och att medlen används på ett ändamålsenligt sätt så att god ekonomisk hushållning upprätthålls.

I kommunstyrelsens uppdrag ingår ansvar för hela förvaltningsorganisationen och att vara arbetsgivare för densamma. Kommunstyrelsen ska bevaka att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande arbetsmiljölagstiftning.

Kommunstyrelsen fullgör kommunens förpliktelser som räddningsnämnd, krisledningsnämnd och arbetslöshetsnämnd.

Utöver det som föreskrivs om kommunstyrelsen i kommunallagen eller annan relevant lagstiftning gäller bestämmelserna i detta reglemente samt av kommunfullmäktige antagna policydokument.

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den ansvarar för, samordnar, planerar och följer upp samtlig kommunal verksamhet och har ansvaret för den kommunala verksamhetens utveckling och den kommunala ekonomin.

Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter.

De kontor som sköter det dagliga arbetet kopplat till kommunstyrelsens verksamhetsansvar är: Medborgarkontor, Samhällsbyggnadskontor, Ekonomikontor, Personalkontor, Näringslivskontor och Räddningstjänst.

BYGG- OCH MILJÖNÄMNDEN

Bygg- och miljönämnden är en myndighetsnämnd och fullgör kommunens uppgifter inom byggnadsväsendet, miljö- och hälsoskyddsområdet samt de övriga uppgifter som enligt lag ska fullgöras av den kommunala nämnden inom byggnadsväsendet samt miljö- och hälsoskyddsom-

rådet.

Nämnden har informations- och rådgivningsansvar samt ansvarar för ärenden rörande bostadsanpassning. Nämnden fullgör kommunens myndighetsuppgifter inom ovan verksamheter som bland annat föreskrivs och regleras i följande lagstiftningar:

- Plan- och bygglagen
- Miljöbalken
- Livsmedelslagstiftning
- Lagen om bostadsanpassningsbidrag m.m.
- Alkohollagen
- Tobakslagen

Det dagliga arbetet kopplat till nämndens ansvar utförs av Bygg- och miljökontoret.

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

Kultur- och fritidsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom områdena kultur och fritid och ska därvid arbeta för förverkligandet av de av kommunfullmäktige antagna målen inom verksamhetsområdet. Kultur- och fritidsnämnden har också till uppgift att, i den mån gällande författningar eller beslut av kommunfullmäktige ej föreskriver annat, med uppmärksamhet följa utvecklingen i de frågor som gäller kultur- och fritidsverksamhet i kommunen.

Det dagliga arbetet kopplat till Kultur- och fritidsnämndens ansvar utförs av kontoret Kultur och Fritid.

SKOLNÄMNDEN

Skolnämnden fullgör kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet för barn och vuxna enligt gällande skolförfattning och förordningar.

Skolnämnden ska fullgöra kommunens uppgifter avseende:

- Förskola, pedagogisk omsorg samt fritidshem
- Utbildningen inom det offentliga skolväsendet för barn och ungdomar: förskoleklass grundskola gymnasieskola grundsärskola och gymnasiesärskola med de direkta stödfunktionerna, exempelvis fritidsklubb
- Utbildningen inom det offentliga skolväsendet för vuxna: kommunal vuxenutbildning svenska för invandrare (SFI) samhällsinformation
- Särskild utbildning för vuxna

- Kulturskola
- Arbetsmarknadsfrågor kopplade till utbildning

Det dagliga arbetet som hör till Skolnämndens verksamhetsansvar utförs av kontoret Barn och utbildning. Uppgifter som regleras i skollagstiftningen men fullgörs av andra nämnder är skolmältider (Kostenheten, KS), skolskjuts respektive elevresor (Enheten för samhällsresor, KS) samt uppföljningsansvaret enligt Skollagen (2011:800) 29 kapitlet 9 § (arbetsmarknadsenheten, VON).

VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN

Vård- och omsorgsnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt lagar och förordningar inom socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården och har därvid ansvaret för:

- Individ- och familjeomsorg
- Samordning av alkohol- och drogfrågor
- Äldreomsorg, jämte kommunal hälso- och sjukvård samt hemsjukvård
- Stöd och service enligt LSS till vissa personer med funktionsnedsättning
- Flyktningmottagande
- Arbetsmarknadsåtgärder

Till nämndens uppgift ingår även psykiskt och socialt omhändertagande vid stora olyckor och katastrofer (POSOM).

Det dagliga arbete som hör till Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsansvar utförs av kontoret Vård och omsorg.

ÖVERFÖRMYNDAREN

Utdrag ur reglemente antaget 1997-11-27.

Överförmyndaren utövar tillsyn över förvaltare och godmanskaper inom Sala kommun samt fullgör de övriga uppgifter som enligt lag eller författning åligger överförmyndaren.

Överförmyndaren skall själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden som faller inom överförmyndarens förvaltningsområde, med rätt att på kommunens vägnar träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal, om inte fullmäktige bestämt annat.

Uppgifter enligt speciallagstiftning.

Överförmyndaren är registeransvarig för de personregister som överförmyndaren för i sin verksamhet och förfogar över.

Överförmyndaren ansvarar vidare för information till allmänheten om den egna verksamheten, regelreformer och regelförenkling inom det egna verksamhetsområdet.

Dagliga arbetet som hör till överförmyndarens verksamhetsansvar utförs av handläggare vid Juridiska enheten, Medborgarkontoret (KS).

REVISIONEN

Utdrag ur reglemente antaget 2015-06-15.

Revisorerna och lekmannarevisorerna (revisionen) är fullmäktiges och ytterst medborgarnas demokratiska instrument för granskning och kontroll av den verksamhet som bedrivs i styrelser, nämnder, fullmäktigeberedningar och företag.

Revisionen har en central roll när det gäller att säkerställa insynen i och kontrollen av all verksamhet som kommuner och landsting ansvarar för. Den har därmed en viktig funktion i den lokala självstyrelsen. Revisionen kan skänka legitimitet och förtroende åt verksamheten, men också vara förmedlare av väsentlig och nödvändig kritik. Med sina insatser kan revisionen också generera bidrag till förbättring och utveckling.

Den övergripande revisionsuppgiften i kommuner och landsting är att granska om verksamheten följer fullmäktiges beslut och om verksamheten uppnår de politiska målen inom givna ekonomiska ramar.

En väsentlig uppgift är att främja arbetet med styrning och kontroll av verksamheten. Att vara revisor och lekmannarevisor är ett förtroendeuppdrag vars syfte är att med oberoende, saktighet och integritet främja, granska och bedöma verksamheten.

En gemensam förvaltning

Kommunen har en förvaltning, uppdelad i elva kontor. Det är kontoren som sköter det dagliga arbetet. Förutom kontoren finns även Kommunrevisionen.

Kommunchef

SAMMANFATTNING ÅRET SOM GÅTT

Från 1 april har Sala kommun inrättat ett näringslivskontor. Det arbete som tidigare bedrevs på Företagarcentrum ekonomisk förening enligt avtal med kommunen utförs idag till stora delar på näringslivskontoret och den budgetram som tidigare fanns på kommunchef för näringslivsarbete har överförts till näringslivskontoret.

Arbetet med en lokal överenskommelse med civilsamhället har utvecklats och under perioden har flera workshops med föreningsföreträdare genomförts. Mot slutet av året lades förslag till principer för kommunens och civilsamhällets samarbete fram. Beslut om antagande och arbete med handlingsplan väntas 2018.

Tjänsten som kommunstrateg/EU-samordnare har tillsatts och ett par ansökningar till Europeiska social-fonden har skickats in, varav en beviljades mot slutet av året – projektet "Gröna gången".

Handlingsplan för kommunens jämställdhetsarbete enligt CEMRs jämställdhetsdeklaration har arbetats fram och antogs under hösten.

Avtalet angående tillgång till väktare dagtid har nyttjats under perioden och fortlöper tills vidare. Bevakningstjänsten var en viktig trygghetskapande funktion till exempel i samband med knivskärningen vid Kungsängsgymnasiet.

Fokus för krisberedskapen har under året alltmer inriktats mot återuppbyggnad av totalförsvaret och dess civila del, även om det alltjämt saknas tydliga direktiv från staten.

ORGANISATION

Verksamheten består av några specialiserade tjänstepersoner – kommunchef, kommunkonferenssekreterare, utredare, strateg samt beredskapssamordnare.

VIKTIGA HÄNDELSER ÅRET SOM GÅTT

Inrättandet av ett kommunalt näringslivskontor.

Region Västmanland bildades 2017 och det regionala samarbetet i strategiska regionala beredningen med tillhörande nätverk har tagit form.

Arbetet med bostadsförsörjningsprogram, lokal överenskommelse med Arbetsförmedlingen samt klimat- och energiplan har påbörjats.

Arbetet med lokal överenskommelse med civilsamhället har fortskridit och mot slutet av året presenterades förslag till principer för kommunens och civilsamhällets samarbete.

Säkerhetsarbetet är till stor del händelsestyrt. Några händelser har varit av allvarlig karaktär, knivskärning, sprängning av toaletter samt vissa hotsituationer.

Under 2017 har fokus tydligt förskjutits mot civilt försvar. Även om det ännu saknas konkreta direktiv från staten, så har vissa inriktningar tydliggjorts, bl.a. behovet av säkerhetsskydd i kommunerna.

Under året kom ett oväntat statligt extraanslag för civilt försvar om ca 129 tkr. Anslaget är avsett att användas till kostnader för återuppbyggnad av det civila försvaret i kommunerna.

Kommunens förmåga att hantera kriser har fortsatt att utvecklas genom utbildningsinsatser riktade mot kommunens Tjänsteman i Beredskap (TiB).

Kommunens krishanteringsråd har genomfört två välbesökta möten.

EKONOMI

Resultaträkning och ekonomisk analys

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budgetavvikelse
Externa intäkter	-820	-995	-1 129	134
Interna intäkter	-1 822	-3	-3	0
Summa intäkter	-2 642	-998	-1 132	134
Köp av huvudverksamhet, bidrag	362	25	128	-103
Personalkostnader	3 051	4 604	4 817	-213
Övriga kostnader	6 986	3 404	1 634	1 770
Interna kostnader	313	221	227	-6
Summa kostnader	10 713	8 254	6 806	1 448
Resultat	8 071	7 256	5 674	1 582

Orsaken till överskottet för övriga kostnader är lägre kostnader än beräknat för utvecklings- och utredningsarbete, förseningar i arbetet med beslutsstödssystem och jämställdhetsintegrering samt att förberedelsearbetet för Sala 2024 inte genererat några kostnader.

EKONOMI

Resultaträkning och ekonomisk analys

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budget- avvikelse
Kommunchef	7 711	7 017	5 448	1 569
Civilt försvar	360	239	226	13
Summa	8 071	7 256	5 674	1 582

Överskottet för verksamheten Kommunchef orsakas av lägre utrednings- och utvecklingskostnader än budgeterat.

Investeringar

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budget- avvikelse
Krisledningslokaler	-	419	33	386
Summa	-	419	33	386

Investeringsmedlen är avsedda för att skapa förstärkta krisledningslokaler. Ett projekt har startats med stöd från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, men har ännu endast medfört ringa kostnader. Är planerat att färdigställas under perioden 2018 -2019.

MÅLAVSTÄMNING

Nämndens resultatutvärdering av sina mål och aktiviteter som skall bidra till att uppnå fullmäktiges mål. Måluppfyllelsen bedöms utifrån indikatorer som samtliga redovisas i bilagan Indikatorsammanställning.

- Målet är helt uppfyllt
- ◐ Målet är delvis uppfyllt
- Målet är inte uppfyllt
- ⊗ Mätindikator saknas
- Ingen mätning
- × Inget mål satt

Perspektiv Hållbart samhälle

Kontoret saknar egna mål och indikatorer för perspektivet.

PERSPEKTIV MEDBORGARE

MÅL: NÖJDA MEDBORGARE OCH BRUKARE

- x

MÅL: GOD SERVICE AV HÖG KVALITET

Utveckla det nyinrättade lokala krishanteringsrådet. Ett lokalt krishanteringsråd ska vara sammansatt av kommunala representanter tillsammans med näringslivsrepresentanter och företrädare från den ideella sektorn. Ett krishanteringsråd bedöms vara en mycket viktig resurs oavsett karaktär på kris då olika delar av samhället snabbt kan samordnas och stödja

varandra.

MÅL: PÅVERKAN OCH INFLYTANDE FÖR KOMMUNENS MEDBORGARE

- x

KOMMENTAR Krishanteringsrådet har mötts vid två tillfällen under 2017, med god uppslutning.

Perspektiv Medarbetare

Kontoret saknar egna mål och indikatorer för perspektivet.

FRAMTIDEN

Planering, förberedelse och utredning över lämplig organisation för kommunens 400-års jubileum 2024 fortskrider. En del av detta är att under 2018 genomföra den första Silverbiennalen i form av ett pilotprojekt. Pilotprojektet ska sedan utvärderas för att dra lärdomar inför framtida arrangemang.

I arbetet med lokal överenskommelse med civilsamhället kommer en handlingsplan att arbetas fram och antas.

Arbetet med att stärka samarbetet inom koncernen och kommunen fortsätter och fördjupas.

Kommunens EU-samordning och möjligheterna att bedriva utvecklingsarbete med EU-stöd sprids ytterligare i kommunen.

Några styrdokument kommer att färdigställas under 2018 som t.ex. klimat- och energiplan och bostadsförsörjningsprogram. Likaså kommer arbetet tillsammans med Arbetsförmedlingen om en gemensam lokal överenskommelse att slutföras.

En tydlig och övergripande säkerhetskultur skall skapas. För att göra säkerhetsarbetet mer effektivt ska flera olika tekniska system samordnas. Tidig upptäckt och rätt åtgärder begränsar skadekostnader. Bevakning kommer inte bara att vara inriktat mot kommunens fastigheter utan lika mycket ett stöd för verksamhet och personal.

För kommunens krisberedskap kommer de närmaste åren att ha fokus på återuppbyggnaden av totalförsvaret och dess civila del. Förhoppningen är att det kommer tydliga direktiv från staten med beskrivning av kommunernas uppdrag. Därutöver fortsätter arbetet med att stärka kommunens krishanteringsförmåga.

Näringslivskontor

SAMMANFATTNING ÅRET SOM GÅTT

Våren 2017 övergick kommunens näringslivsarbete till ett eget näringslivskontor. En ny näringslivschef tillträdde och verksamheten flyttades in i kommunens lokaler. Flytten är positiv för det interna utvecklingsarbete som drivits under året – Förenkla helt enkelt - och för kommande införande av lotsmodellen.

Sala är en landsbygdskommun med många småföretag där besöksnäring, handel, jord och skog är viktiga branscher. Näringslivskontoret har under 2017 varit drivande i att för besöksnäringen utveckla extern information, samarbeten och koncept. Ett förslag till besöksnäringstrategi har tagits fram i samarbete med näringslivet. Strategin ska vara vägledande i att utveckla Sala till en attraktiv och konkurrenskraftig besöksdestination.

Det är viktigt att kommunen bibehåller ett högt företagande. Näringslivskontoret har erbjudit rådgivning och kontakter till de som vill starta företag. Utbildningar för befintliga företagare har erbjudits i samverkan med andra aktörer. Näringslivskontoret har också gjort särskilda satsningar för att ungdomar ska få kunskap om och möjlighet att prova på eget företagande.

Jord och skog är näringar där det finns särskilda utmaningar. Arbetet med etableringen av ett grönt kompetenscentrum på Ösby är påbörjat och en verksamhetsledare är tillsatt. Centret ska vara till nytta för hela regionen.

ORGANISATION

Näringslivskontoret består av fem personer; näringslivschef, näringslivsutvecklare besöksnäring, näringslivsutvecklare/företagsrådgivare, verksamhetsledare för grönt kompetenscentrum Ösby samt administratör.

Näringslivskontorets uppgift är att öka förståelsen om företagandets villkor och underlätta kontakterna mellan kommunens politiker, tjänstepersoner och näringslivet genom att skapa mötesplatser och medverka till att etablera nätverk. En bra service, rådgivning och praktisk hjälp ska ges till verksamhetens befintliga och nya företag.

VIKTIGA HÄNDELSER ÅRET SOM GÅTT

Ett nytt Näringslivskontor har bildats i Sala kommun och en ny näringslivschef anställdes i augusti. Avveckling av de verksamhetsdelar som ingår i Företagarcentrum men som inte övertas av Näringslivskontoret har pågått under hela 2017 och kommer att slutföras först 2018.

Grönt kompetenscentrum Ösby har 2017 bemannats med en verksamhetsledare och under året har påbörjats ett

arbete med att jobba fram strategier, arbetsprocesser och styrning för verksamheten. Aktörer som deltagit i workshops och/eller som är intresserade av initiativet fortsatta utveckling är: Länsstyrelsen Västmanland, Sala Sparbank, Ösby Naturbruksgymnasium, SLU, SLU Skogsmästarskolan, Mälardalens Högskola, Studieförbundet Vuxenskolan, Mellanskog, LRF Mälardalen, Smaka på Västmanland, Västerås Science Park, Automation Region, Region Västmanland (Turism), Moving Floor AB samt ett antal mindre livsmedels- och upplevelseföretag.

Ett förslag till en besöksnäringstrategi för Sala kommun har tagits fram. Strategin ska ge vägledning i arbetet för att leda och utveckla Sala till en attraktiv och konkurrenskraftig besöksdestination. En ny hemsida, www.destinationsala.se, har redan lanserats och har som syfte att locka besökare till Sala. Näringslivskontoret har också drivit och stöttat i framtagandet av koncept som Temaguidning, Mountainbikebanor etc.

"Förenkla helt enkelt" är ett omfattande internt arbete där målet är att utveckla kommunens kontakter med näringslivet genom bland annat bra interna samarbeten och en större förståelse för företagens behov. Under 2017 har sammanlagt över 100 tjänstemän och politiker fått utbildning vid fem tillfällen inom områden som upphandling, service, dialog med näringslivet och kompetensförsörjning. De förbättringsförslag som har kommit fram sätts samman till en handlingsplan för fortsatt arbete inom de olika områdena.

När det gäller ungdomars kunskaper om företagande har två koncept genomförts i Sala, Ung Företagsamhet och Framtidens Företagare. Inom Ung Företagsamhet stöttar näringslivskontoret det lokala arbetet som bedrivs på skolorna och utvecklar samarbetet med UF Västmanland. Antal UF elever ökade till 89 (f å 71) 2017.

I samverkan med Norberg kommun och Fagersta kommun genomfördes under sommaren också Framtidens Företagare, ett koncept där ungdomar får personlig utveckling, kunskaper i företagande samt driver ett sommarlovsföretag.

Inom nyföretagande sker ett samarbete med Företagarna och deras "starta eget" koncept för nyanlända, Nyanlänt företagande. Överenskommelsen innebär att en kurs förbereds som genomförs i Sala 2018.

Näringslivskontoret har noterat en halvering av antal rådgivningar 2017 jämfört med tidigare år, liksom övriga organisationer som arbetar med nyföretagarrådgivning. Orsaken är till stor del den starka arbetsmarknaden.

EKONOMI

Resultaträkning och ekonomisk analys

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budget- avvikelse
Externa intäkter	-	0	0	0
Interna intäkter	-	0	0	0
Summa intäkter	-	0	0	0
Köp av huvudverk- samhet, bidrag	-	155	204	-49
Personalkostnader	-	3 475	2 516	959
Övriga kostnader	-	2 474	2 920	-446
Interna kostnader	-	0	13	-13
Summa kostnader	-	6 104	5 653	451
Resultat	-	6 104	5 653	451

Överskottet som avser personalkostnader följer års prognosen då näringslivskontoret ej tillsatt någon företagslots. Övriga kostnader avser Silverglansgalan som överskred budget på grund av extra kostnader i samband med 10-årsjubileumet. Dessutom tillkommer flyttkostnader inkl. övertag av material.

EKONOMI

Resultaträkning och ekonomisk analys

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budget- avvikelse
Näringslivskontoret	-	6 104	5 653	451
Summa	-	6 104	5 653	451

En avvikelse i enlighet efter beslut att företagslots ej anställdes.

Investeringar

Kontoret saknar investeringar.

MÅLAVSTÄMNING

Kontoret saknar egna mål och indikatorer.

FRAMTIDEN

Näringslivskontoret har startat upp i Sala kommun och Företagarcentrum ska avvecklas under 2018.

Attraktionskraft Sala:

- Grönt kompetenscentrum Ösby ska vara ett nav för utbildning, utveckling och andra tjänster inom det gröna näringslivet. En mötesplats både för de som arbetar på plats och för besökare. Detta kompletteras med utåtriktad verksamhet som konferenser, föreläsningar, temadagar, mässor etc. Tillsammans med Future Face Leadership Framtagande ska en strategi för centret tas fram med grundsyfte och beskrivning av projektets vision, affärsidé, mål och strategier. En kommunikationsplan ska upprättas samt fortsatta möten med externa intressenter med intresse för Ösby Naturbruksgymnasium och/eller initiativet kring gemensamma utvecklingsprojekt.
- Besöksnäringsstrategi framtagen och kommuniceras med KS och konkret arbete enligt plan påbörjas.
- Strategi och handlingsplan för etableringsprocessen tas fram.

Inom projektet Förenkla helt enkelt kommer förbättringsförslag att processas och, handlingsplaner tas fram. Intern utbildning fortsätter.

Utbildningar och aktiviteter för företag i samverkan med andra aktörer fortsätter inom olika regionala projekt.

Sala kommer att vara delaktiga i länsprojektet Framtidens Företagare.

Läsåret 17/18 ska 100 elever i Sala ha slutfört sitt UF företagande. Möten för framtida handlingsplan är inbokade.

Näringslivskontoret fortsätter att aktivt delta i samarbeten kring regional utveckling.

Företagsbesök, områdesträffar och andra möten kommer ske i det löpande arbetet och nyföretagarrådgivningar ska genomföras.

Arbetsättet Företagslots införs.

Fortsatta dialoger med arbetsförmedlingen, företag och övriga aktörer i kompetensförsörjningsfrågan.

Medborgarkontor

SAMMANFATTNING ÅRET SOM GÅTT

Kontoret har under våren och sommaren konsoliderat verksamheten och sin organisation. Kontoret har stabiliserats och återupptagit fokus vilket har ökat leveransförmågan betydligt. Många utvecklingsaktiviteter har genomförts däribland färdigställande av webben sala.se, riktlinjer för styrdokument och arkiv. Därtill har ett omfattande arbete med IT och informationssäkerheten påbörjats.

ORGANISATION

Medborgarkontoret består av enheterna för administration, IT, juridik och kommunikation, centrala verksamheter som ansvarar för både externa och interna funktioner. Resurser för kommunens politiska organisation återfinns inom kontoret.

VIKTIGA HÄNDELSER ÅRET SOM GÅTT

14,2 mkr utbetalades som ett extra investeringsbidrag till föreningar och samlingslokalorganisationer.

Kontoret har färdigställt Sala kommuns nya hemsida enligt ursprungligt koncept.

Genomförande av olika kommunikationsaktiviteter och arrangemang för invånare, besökare, nya svenska medborgare och näringsliv.

Riktlinje för styrdokument och riktlinje för hantering av arkiv är framtagna.

En gemensam gallringsplan för handlingar av ringa och kortvarig betydelse är framtagen. Detta är en del i arbetet med rättssäker informationshantering. Planen hjälper anställda att veta vad som kan kastas direkt eller efter kort tid. Den redovisar också för allmänheten vilka handlingar som gallras och därför inte kan begäras ut.

Konsumentrådgivningen har åter öppnats och är tillgänglig för medborgarna.

IT-enheten har installerat ny lagringslösning för att uppfylla kraven från verksamheterna på utökad och snabbare lagringskapacitet.

IT-enheten har bytt närmare 100 accesspunkter i kommunens nätverk, till ny standard vilket gör det trådlösa nätverket snabbare och ger större täckning. IT-enheten har även ökat hastigheten på länkar i nätverket.

Växeltelefonisystemet har uppgraderats.

Nytt skrivarkoncept Followme har införts med förbättrad funktionalitet, möjlighet till utskrifter från Ipads samt förbättrad miljöpåverkan och ekonomi.

EKONOMI

Resultaträkning och ekonomisk analys

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budgetavvikelse
Externa intäkter	-2 022	-1 552	-1 661	109
Interna intäkter	-6 813	-4 240	-4 846	606
Summa intäkter	-8 835	-5 792	-6 507	715
Köp av huvudverksamhet, bidrag	7 102	21 531	21 791	-260
Personalkostnader	22 491	22 981	21 671	1 310
Övriga kostnader	14 397	10 966	13 850	-2 884
Interna kostnader	2 857	2 790	2 914	-124
Summa kostnader	46 847	58 268	60 226	-1 958
Resultat	38 012	52 476	53 719	-1 243

Kontoret redovisar underskott för helåret, -1 243 tkr. Kontoret redovisar överskott för personalkostnader p.g.a. vakanser inom flera verksamheter.

För övriga kostnader redovisas underskott beroende på höga kostnader för systemunderhåll, licenser och konsulter på IT-enheten. På kontoret redovisas också ökade kostnader för företagshälsovård främst beroende på hälsovårds-konsultationer och att en kartläggning av arbetsmiljön har genomförts.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budgetavvikelse
Mbk övergripande	13 344	13 059	12 726	333
Administrativ enhet	8 603	7 882	7 599	284
Juridisk enhet	1 275	1 345	1 341	4
Informationsenhet	7 883	-	-	-
Medborgarservice	-	3 896	3 955	-59
Kommunikationsenhet	-	20 433	20 262	170
IT-enhet	6 907	5 861	7 836	-1 975
Summa	38 012	52 476	53 719	-1 243

För IT-enheten beror underskottet, -1 975 tkr på höga kostnader för systemunderhåll, konsulter, licenser och övrig datakommunikation.

Investeringar

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budget-avvikelse
Inkomster	-	-	-	-
Utgifter	778	907	1 106	-199
Summa	778	907	1 106	-199
IT-invest.	751	775	1 065	-290
Konf. lokal bio	26	-	-	-
Flytt serverrum	0	132	0	132
ePhorte	-	0	41	-41
Summa	778	907	1 106	-199

En kortläsare har inköpts till Rådhusgatan för att förbättra arbetsmiljön och säkerheten kring centrala posthanteringen.

Under perioden har IT-investeringar gjorts i nya switchar och nytt SAN (Storage Area Network).

Flytten av serverrummet kommer att skjutas till 2018 varför medlen kommer att begäras som tilläggsanslag till 2018 i bokslut 2017.

MÅLAVSTÄMNING

Nämndens resultatutvärdering av sina mål och aktiviteter som skall bidra till att uppnå fullmäktiges mål. Måluppfyllelsen bedöms utifrån indikatorer som samtliga redovisas i bilagan Indikatorsammanställning.

- Målet är helt uppfyllt
 Målet är delvis uppfyllt
 Målet är inte uppfyllt
 Mätindikator saknas
 Ingen mätning
 Inget mål satt

Perspektiv Hållbart samhälle

MÅL: VÄXANDE SALA

Nämnden bidrar till målsättningen genom att arbeta för en positiv befolkningsutveckling, arbeta för att Sala förbättrar sin placering på svenskt Näringslivs ranking med 20 %. ○

MÅL: EN LÅNGSIKTIGT SOCIAL HÅLLBAR UTVECKLING

Nämnden bidrar till målsättningen genom att arbeta för att medborgarna upplever Sala som en bra plats att leva och bo på. Sala ska förbättra sin placering på "Fokus", ranking av kommunerna som en bra plats att bo på. (Salas placering av 290 kommuner). ●

MÅL: EN LÅNGSIKTIG MILJÖMÄSSIGT HÅLLBAR UTVECKLING

✘

KOMMENTAR: Sala kommuns hemsida är färdigställd enligt ursprungligt koncept. Inom området grönt och hållbart IT slutförs under Q1 2018 arbetet med ny miljövänlig funktionalitet till organisationens skrivare. Arbetet med att exponera Sala och genomföra olika informations- och marknadsaktiviteter har resulterat i bra och omfattande respons i sociala medier och även redaktionellt i media.

Perspektiv Medborgare

MÅL: NÖJDA MEDBORGARE OCH BRUKARE

Nämnden bidrar till målsättningen genom att arbeta för att Salas medborgare är nöjda med kvalitet och service. ○

MÅL: GOD SERVICE AV HÖG KVALITET

✘

MÅL: PÅVERKAN OCH INFLYTANDE FÖR KOMMUNENS MEDBORGARE

Nämndens målsättning är att medborgarna upplever att de har möjlighet till inflytande och påverkan ○

KOMMENTAR: Kontoret mål är uppfyllda.

Perspektiv Medarbetare

Kontoret saknar egna mål och indikatorer för perspektivet.

KOMMENTAR: Arbetet med ett nytt intranät är tills vidare vilande eftersom det fordras en fördjupad analys om vilken teknisk plattform som det nya intranätet ska ha samt vilka funktioner intranätet ska innehålla.

FRAMTIDEN

Genomförande av kommunikationsaktiviteter med fokus på investeringsprojekt, utvecklingsaktiviteter och nyheter från organisationen.

Fortsatt arbete med att utveckla Sala kommuns hemsida, sala.se.

Exponering av Sala och olika marknadsaktiviteter så som deltagande vid mässor, genomförande av arrangemang, annonsering, sponsring mm.

Ny kopieringstaxa avseende utlämning av allmänna handlingar ska tas fram.

Arbete med dokumenthanteringsplaner för framtida digitalisering och arbete mot e-arkiv. Arbetet fordrar en översyn av verksamheternas rutiner för närarkivering.

Arbete inför val till riksdagen, kommun och landsting 2018.

Pågående arbete med administrationsprojekt tillsammans med Sveriges kommuner och landsting (SKL) och tio utvalda kommuner kring "förenklad och effektiv administration".

Fortsätta uppdraget att kartlägga och klassificera system och register enligt Dataskyddsförordningen som träder i kraft maj 2018. Rutiner och instruktioner för hantering av personuppgifter ska tas fram.

IT-enheten bygger upp en ny gruppering inom enheten – Verksamhetsstöd. Gruppen ska arbeta med olika uppdrag så som GDPR (nya dataskyddsförordningen) samt ökad IT- och informationssäkerhet.

Uppstart av projekt kring nytt intranät för Sala kommun.

VERKSAMHETSFAKTA

	2015	2016	2017
Antal unika besök sala.se	264 409	259 634	269 875
Antal samtal till kontaktcenter 0224-747000 (som inte Auto-Attendent tagit hand om)	45 379	46 000	50 219
Antal nybesök budget- och skuldrådgivning	141	145	147

Bygg- och Miljökontor

SAMMANFATTNING

2017 har för Bygg- och miljökontoret varit ett intensivt år med hög ärendeströmning. Många byggärenden är ett bra tecken på att Sala växer. Verksamheten har bedrivits enligt plan för byggenhetens arbete respektive plan för miljöenhetens arbete. Detta har inneburit att kontoret har klarat av att leverera den tillsyn som har planerats samt hanterat och beslutat i ärenden inom de uppsatta tidsramarna.

Kontoret tar årligen fram arbetsplaner som anger inriktningar och prioriteringar för verksamheten. Uppföljning och utvärdering av dessa sker till Bygg- och miljönämnden.

ORGANISATION

Bygg- och miljökontoret består av byggenheten samt miljöenheten. Byggenheten har tolv handläggare som handlägger bygglovsärenden samt bostadsanpassningsbidrag. Miljöenheten har 17 handläggare som handlägger ärenden inom områdena miljöskydd, livsmedel, hälsoskydd, avloppstillstånd, naturvård samt alkoholtillstånd.

VIKTIGA HÄNDELSER ÅRET SOM GÅTT

Nya ärendehanteringssystem har införts på både byggenheten och miljöenheten. Mer tid än tidigare har lagts på systemen vilket påverkat handläggningen. Väl i drift innebär de nya systemen en effektivare ärendehantering.

Byggkonjunkturen har fortsatt att vara stark under året vilket bidragit till en hög arbetsbelastning på byggenheten.

Antalet vakanser och rekryteringar har varit högt på kontoret under 2017 vilket påverkat arbetsbelastning och arbetsfördelning.

EKONOMI

Resultaträkning och ekonomisk analys

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budget- avvikelse
Externa intäkter	-11 875	-11 768	-12 462	694
Interna intäkter	-652	-590	-895	305
Summa intäkter	-12 527	-12 358	-13 357	999
Köp av huvudverksamhet, bidrag	5 038	3 595	4 046	-451
Personalkostnader	15 969	16 395	15 204	1 191
Övriga kostnader	1 819	1 681	2 176	-495
Interna kostnader	1 747	1 365	1 500	-135
Summa kostnader	24 573	23 036	22 926	110
Resultat	12 046	10 678	9 569	1 109

Överskottet för externa intäkter orsakas av högre intäkter för bygglov än budgeterat samt av bidrag för nystartade projekt inom Naturvård under 2017.

Överskottet för personalkostnader orsakas av vakanser inom byggenhet och miljöenhet. Detta har inneburit att handläggningen förts över på färre handläggare vilket gett en förhöjd arbetsbelastning.

Underskottet för övriga kostnader orsakas i huvudsak av konverteringskostnader p.g.a. omläggning till nya ärendehanteringssystem.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budget- avvikelse
Övergripande	1 954	1 273	1 200	73
Byggenhet	6 987	5 751	4 898	853
Miljöenhet	3 105	3 654	3 471	183
Summa	12 046	10 678	9 569	1 109

Byggenhetens överskott orsakas av att personalkostnaderna blivit lägre p.g.a. vakanser samt att bygglovsintäkterna blivit högre än budgeterat.

Kostnaden för bostadsanpassning blev 84 tkr högre än budget.

Investeringar

Bygg- och miljökontoret har inga investeringar 2017.

MÅLAVSTÄMNING

Nämndens resultatutvärdering av sina mål och aktiviteter som skall bidra till att uppnå fullmäktiges mål. Måloppfyllelsen bedöms utifrån indikatorer som samtliga redovisas i bilagan Indikatorsammanställning.

- Målet är helt uppfyllt
 Målet är delvis uppfyllt
 Målet är inte uppfyllt
 Mätindikator saknas
 Ingen mätning
 Inget mål satt

Perspektiv Hållbart samhälle

Kontoret saknar egna mål och indikatorer för perspektivet.

Perspektiv Medborgare

MÅL: NÖJDA MEDBORGARE OCH BRUKARE

Nämnden bidrar till målsättningen genom att arbeta för att Salas medborgare är nöjda med kvalitet och service.

MÅL: GOD SERVICE AV HÖG KVALITET

Nämnden bidrar till målsättningen genom att arbeta för att medborgarna ska uppleva att Sala har en bra kvalitet och service i verksamheten ex vis när livsmedelskontroll genomförs för att ge säkra livsmedel (planerade kontroller/ utfall), när en första kontakt har tagits inom en vecka i minst 90 % av de ärenden som initieras av allmänhet eller företagare, när minst 80 % av utskottens beslut visat sig vara riktiga vid överprövning i samband med överklaganden samt när planerade inspektioner för miljöskydd och hälsoskydd utförs.

MÅL: PÅVERKAN OCH INFLYTANDE FÖR KOMMUNENS MEDBORGARE

Nämndens målsättning är att medborgarna upplever att de har möjlighet till inflytande och påverkan.

KOMMENTAR: Medborgarnas inflytande i bygg- och miljökontorets processer skall vara stort. Myndighetsutövning och beslut skall vara transparenta för medborgarna. Myndigheten är dock ensam ansvarig för fattade beslut vilket kan uppfattas som en brist på inflytande.

Perspektiv Medarbetare

Kontoret saknar egna mål och indikatorer för perspektivet.

FRAMTIDEN

En ökad digitalisering och en allt snabbare takt på regelförändringar medför att Bygg- och miljökontorets arbetssätt och metoder kontinuerligt behöver anpassas och förändras för att kunna möta våra medborgares behov. Tillgängligheten till vår verksamhet behöver utökas och våra tekniska lösningar behöver vara uppgraderade och kommunikativa för att ge den service som förväntas. Bygg- och miljökontoret behöver därför ha en aktiv omvärldsbevakning och kompetensutveckling.

Arbetsmarknaden för handläggare inom bygg och miljö är stark vilket är en påfrestning för att behålla personal och kompetens. Arbetet med att göra Sala kommun till en attraktiv arbetsgivare är därför mycket viktigt och har hög prioritet inom kontoret.

VERKSAMHETSFAKTA

	2015	2016	2017
SBA NKI bygglov/miljötillsyn	59/82	68/77	Uppgift kommer i maj

Samhällsbyggnadskontor exkl VA

SAMMANFATTNING ÅRET SOM GÅTT

Mycket tid under året har lagts på stora investeringsprojekt såsom Ransta nya skola och förskola, Vallaskolan och två LSS-boenden. Storleken och antalet projekt har varit utmanande och utvecklande för kontoret.

Även antalet detaljplaner som kontoret har jobbat med under 2017 har varit en stor utmaning. I år har kommunen antagit 11 detaljplaner som kan jämföras med 2016 då inga detaljplaner blev antagna.

Köket samt kockarna på Johannesbergsgatan 2 har under året nominerats i två tävlingar, "Bästa seniormatglädje" och "Årets seniorkock".

ORGANISATION

Samhällsbyggnadskontoret ansvarar för kommunens gator, parker, grönområden, kommunens skogsinnehav och Silvergruvans vattensystem. Kontoret ansvarar även för vatten- och avlopps försörjning, kommunens fastigheter och anläggningar, att förvalta och utveckla kommunens kartverk och geografiska informationssystem, att ortnamn och adresser inom hela kommunen upprättas och fastställs, kommunens kostverksamhet, kollektivtrafik och särskild kollektivtrafik. Vidare ansvarar kontoret för kommunens roll som markägare genom köp, försäljning, byte, fastighetsreglering, expropriation, arrende, servitut, ledningsrätt med mera samt kommunen översiktliga planeringen och fysiska detaljplanering.

Samhällsbyggnadskontoret består av enheterna Gata/park, Kart/mät, Måltid, Fastighet, Samhällstekniska, Teknisk service och Plan/utveckling.

VIKTIGA HÄNDELSER ÅRET SOM GÅTT

Vid Måns Ols har ytor kring boulevanorna, staket och mur vid utvårdshuset och gångbana i Engelska parken iordninggjorts. I samarbete med Måns Ols-sällskapet har en ny gångbro och en ny brygga anlagts. Längs Måns Olsvägen från Dalhemsleden till Grissbachs kanal har arbete med ny belysning och försköning gjorts. Ny metod för dagvattenhantering har använts i växtbädden. Åtgärder för att förbättra säkerheten för gång- och cykeltrafikanter har också genomförts. I samband med detta projekt har också Salabostäder byggt om sin parkering efter Måns Olsvägen.

Detaljplanen för Ransta skola har blivit antagen under året och möjliggjort nybyggnationen av en helt ny förskola, F -6 skola, bibliotek och idrottshall. Första spadtaget för detta bygge togs i slutet av augusti.

Även detaljplanen för "del av Östra kvarteren och Silvervalen" är antagen under 2017.

LSS-boendet på Josefsdalsvägen 12 har byggts klart under våren 2017 och invigdes den 15 juni. Boendet innefattar sex lägenheter och allmänna ytor för de boende. Under 2017 har även ett identiskt LSS-boende byggts på Jakobsberg som kommer att ha invigning under januari 2018.

Under hösten 2017 har arbetet med att ta fram ritningar för en helt ny skola bredvid gamla Vallaskolan genomförts. Byggstart är planerad till 2018.

Genom donation fick kommunen tillbaka Lennart Lindbergs smidesräcke från Linköping.

Köket på Johannesbergsgatan 2 var bland de tio bästa i Sverige i kategorin "Bästa seniormatglädje" när tävlingen Arla Guldko avgjordes i maj 2017. Kockarna i köket var även nominerat till "Årets seniorkock 2017" när "White guide Senior" röstade fram de bästa kockarna i Sverige.

EKONOMI

Resultaträkning och ekonomisk analys

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budgetavvikelse
Externa intäkter	-66 836	-32 795	-46 037	13 242
Interna intäkter	-312 745	-269 520	-275 191	5 671
Summa intäkter	-379 581	-302 315	-321 228	18 913
Köp av huvudverksamhet, bidrag	29 975	27 075	25 711	1 364
Personalkostnader	84 119	81 711	79 052	2 659
Övriga kostnader	219 131	204 200	216 667	-12 467
Interna kostnader	123 010	77 825	81 977	-4 152
Summa kostnader	456 235	390 811	403 407	-12 596
Resultat	76 654	88 496	82 179	6 318

Anledningen till att ett stort överskott uppstått för "externa" intäkter har att göra med ett stort statligt bidrag till Sands såg & kvarn. Kommunen har genomfört ett antal åtgärder för att hantera de förorenade massorna i marken och kostnaderna för dessa åtgärder påverkar "övriga kostnader" i motsvarande utsträckning. En annan anledning till differensen är ökade "externa intäkter" på måltidsenheten. En del av nettoöverskottet beror på att allt budgeterat utrymme till kapitaltjänst ej nyttjats, då somliga projekt är försenade. Plan och utveckling gjorde överskott till följd av lägre kostnader främst för administration.

Resultatet för Samhällsbyggnadskontoret är ett överskott på 6,3 mkr.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budgetavvikelse
Kontorsledning	-465	2 688	3 017	-329
Plan- och utvecklingsenheten	41 825	49 134	43 881	5 253
Gata-/parkenheten	27 187	27 368	28 200	-832
Kart/mät	3 730	3 900	3 569	331
Fastighetsenheten	-151	0	867	-867
Teknisk service	1 755	290	-504	794
Samhällstekniska enheten	3 753	4 117	4 261	-144
Måltidsenheten	-982	1 000	-1 112	2 112
Summa	76 654	88 497	82 179	6 318

Kontorsledning: Under året har ombudgetering genomförts inom kontoret som har möjliggjort nyrekryteringar inom miljö-, lokal- och bredbandsfrågor. Resultatet av detta arbete är att kontoret arbetar ännu mer strategiskt än tidigare, men tyvärr så har de initiala kostnaderna för anställningarna blivit högre än budgeterat.

Plan- och utvecklingsenheten: Under året har det uppkommit ett överskott för administrativa kostnader för verksamhet utförd av Kollektivtrafikförvaltningen (färdtjänst, daglig verksamhetsresor, dagvårdsresor samt skoltaxi). Detta är en effekt av samordning och effektivisering inom Kollektivtrafikförvaltningen.

Gata/Park: Skogsverksamheten har på grund av den låga andelen slutavverkningsskog sämre förutsättningar för avkastning än tidigare år.

Årets växlande väderlek under vinterhalvåret har ställt stora krav på halkbekämpning och efterföljande sandupptagning. Detta har medfört högre kostnader än normalåret.

Samhällstekniska enheten exkl. VA: Under året har mycket arbete genomförts avseende utredningar i samband med framtagning av detaljplaner som till exempel Nya Närsjukhuset och Östra kvarteren. Det har resursmässigt tagit mycket tid i anspråk.

Salaborna har blivit bättre på att parkera på tillåtna parkeringsplatser vilket resulterat i lägre intäkter för felparkeringar.

Teknisk service: Tack vare att medarbetare tagit bättre vara på kommunala fordon har det genererat ett överskott. En annan anledning är att fordonen är uthyrda i större utsträckning än tidigare.

Måltidsenheten: Anledning till överskottet är ett ökat antal sålda portioner än budgeterat, både externt och internt. Personalstyrkan har utökats i några kök för att klara av utökad elevantal och fler matgäster.

Fastighetsenheten: Underskottet beror till största del på rivning- och evakueringskostnader för Ranstaprojektet och underskott för kommersiella lokaler. Tomställda lokaler under året finns på Åsgården, Vallaskolan, Lindgården, inhyrd lokal Hyttgatan, Lugnet Sättrabrun, Salbo skola, Centralskolan, Ösby Naturbruksgymnasium, Täljstenen, Järnvägsstationen och Kv. Löparen.

Investeringar

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budgetavvikelse
Inkomster	-2 120	-2 000	-19 519	17 519
Utgifter	90 443	282 309	94 604	187 705
Summa	88 323	280 309	75 085	205 224
Kontorsledningsprogram	127	7 239	-	7 239
Plan- och utvecklingsprogram	24 564	8 800	-16 158	24 958
Gatuprogram	7 174	33 895	5 657	28 238
Parkprogram	4 945	8 904	3 402	5 502
Kart mätprogram	-	150	-	150
Lokalprogram	48 219	212 784	77 760	135 024
Tekniskserviceprogram	1 883	2 700	1 953	747
Gruvans vattensystemprogram	1 411	5 837	2 471	3 366
Summa	88 323	280 309	75 085	205 224

Plan- och utvecklingsprogram: Majoriteten av överskottet som uppstått i detta program beror på att tre nya naturreservat har upprättats genom försäljning till staten.

Gatuprogram: Färdigställda projekt: Asfaltsbeläggning, trafiksäkerhetshöjande åtgärder på Emmylundsgatan, Hyttvägen och Gruvvägen, Sala; införande av ny programvara GeoSecma for ArcGIS Gata/Trafik, parkering och trafiksäkerhetshöjande åtgärder vid infart till Måns Olsområdet samt arbete med Möklinta deponi har slutförts.

Ej färdigställda projekt: Exploatering av Ängshagen Råven m.fl., projekt Fridhems detaljplaner-gator, planerade cykelvägar delvist utfört, projektering och utförande av pendelparkering och säkerhetshöjande åtgärder för Stationsvägen, Ransta.

Parkprogram: Färdigställda projekt: Renoverat lekplatser på Hagaberg, i Kumla och i Ransta, entré vid Fridhem, bollplan vid Turbo och Hagaberg, Sala, upprustning av Bryggeriets allmänna ytor i samarbete med Salabostäder, förskönande entré vid Måns Ols-området där ny metod för dagvattenhantering använts i växtbädden och implementering av ny programvara, GeoSecma for ArcGIS Park.

Ej färdigställda projekt: Entré till Sala vid Norrberg och förverkligande av detaljplaner.

Lokalprogram: Färdigställda projekt: LSS-boendet på Josefsdal, LSS-boendet på Jakobsberg, Renovering av Blå

Salen, Uterum till Möklinta skola, Renovering av elevhem på Ösby, Fönsterbyte på Centralskolan, Byte av tak på Kedjan, Kila skola moduler.

Projekt som fortgår 2018 är bland annat Ransta skola/förskola/idrottshall, Vallaskolan F-6, Ångshagenskolan kök, Björkgården kök, Styrars LSS-boende, Idrottshall Lärkan, Vision Ösby.

Tekniskt serviceprogram: Investeringsmedel har använts till att köpa verksamhetsfordon och maskiner.

Gruvans vattensystemprogram: Färdigställda projekt: Säkerhetsväg Storljusen, konsekvensutredning, reparation av Grissbachs kanal.

Ej färdigställda projekt: Renovering av Jakob Mats kvarn, projektering för anläggningsanordning för Gröna gången, projektering Storljusens dammar.

Kontorsledningsprogram: Investeringar i bredbandsutbyggnaden har inväntat upphandling som genomförts under hösten 2017.

MÅLAVSTÄMNING

Nämndens resultatutvärdering av sina mål och aktiviteter som skall bidra till att uppnå fullmäktiges mål. Måluppfyllelsen bedöms utifrån indikatorer som samliga redovisas i bilagan Indikatorsammanställning.

- Målet är helt uppfyllt
 Målet är delvis uppfyllt
 Målet är inte uppfyllt
 Mätindikator saknas
 Ingen mätning
 Inget mål satt

Perspektiv Hållbart samhälle

MÅL: VÄXANDE SALA

Nämnden bidrar till målsättningen genom att arbeta för en stabil och positiv befolkningsutveckling och att skapa fler arbetstillfällen, ökad tillväxt och inflyttning till kommunen samt att kommunen blir ett hållbart samhälle med god livskvalitet. ▶

MÅL: EN LÅNGSIKTIGT SOCIAL HÅLLBAR UTVECKLING

Nämnden bidrar till målsättningen genom att arbeta för att medborgarna ska uppleva att Sala har en bra kvalitet och service i verksamheten. ▶

MÅL: EN LÅNGSIKTIG MILJÖMÄSSIGT HÅLLBAR UTVECKLING

Nämnden bidrar till målsättningen genom att arbeta för de bärande idéerna och målen för energi- och klimatarbetet i Sala kommun, som de redovisas i den av kommunfullmäktige antagna klimatstrategin, ska ges genomslag i all kommunal verksamhet. ▶

KOMMENTAR: En majoritet av nyckeltal som berör dessa mål har ökat. Detta gör att den samlade bedömningen är att

nämnden lever upp till dessa mål trots att vi inte genomfört samtliga aktiviteter så som GPS-utmärkning av brunnar och utbildning i Eco-drive.

Perspektiv Medborgare

MÅL: NÖJDA MEDBORGARE OCH BRUKARE

✕

MÅL: GOD SERVICE AV HÖG KVALITET

✕

MÅL: PÅVERKAN OCH INFLYTANDE FÖR KOMMUNENS MEDBORGARE

Nämndens målsättning är att medborgarna upplever att de har möjlighet till inflytande och påverkan. ●

KOMMENTAR: Det nyckeltal som berör målet "Påverkan och inflytande för kommunens medborgare" är uppfyllt genom att en omröstning har genomförts avseende lekutrustning till Kumla lekplats

Perspektiv Medarbetare

MÅL: TRYGG, SÄKER OCH UTVECKLANDE ARBETSMILJÖ

Nämnden bidrar till målsättningen genom att arbeta för att kommunens medarbetare ska erbjudas en trygg, säker och utvecklande arbetsmiljö. ▶

MÅL: DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE FÖR MEDARBETARNA

Nämnden bidrar till målsättningen genom att arbeta för att skapa effektiva arbetsprocesser när medarbetarna aktivt delta i och har inflytande över utvecklingen av verksamheten. ▶

MÅL: TYDLIGT OCH BRA LEDARSKAP

Nämnden bidrar till målsättningen för att skapa, med ett tydligt och bra ledarskap, en god arbetsmiljö som leder till ett gott arbetsresultat. ▶

KOMMENTAR: Under året har det genomförts ett antal aktiviteter inom detta område. Trots det har sjukfrånvaron inte minskat på kontoret. Det nyckeltal som används till att följa upp dessa mål bygger på resultat från medarbetarundersökningen som genomförs vart tredje år. I och med att ingen medarbetarundersökning genomförts under året så finns det inga nya nyckeltal på detta.

Se även Personalkontoret som har kommenterat för hela kommunen

FRAMTIDEN

Under 2017 har arbetet med att ta fram en översiktsplan fortsatt. Översiktsplanen ska föra Sala kommun i riktning mot ett hållbart samhälle ur både ekologiskt, socialt och ekonomiskt hänseende.

Trafikverkets planer i Sala kommun måste mötas upp med ett engagemang som visar att kommunen vill satsa på dessa infrastrukturprojekt.

Behovet av lägenheter och lokaler fortsätter att öka, samtidigt ökar behovet av ombyggnationer i kommunens egna lokaler. Detta beror till stor del på nya arbetssätt och rutiner, säkerhet och ny pedagogik. För detta behövs en långsiktig lokalplanering för att öka nyttjandegraden av lokaler och undvika akutlösningar.

Ett nytt tillagningskök på Ängshagens skola kommer att stå klart lagom till höstterminens start. Även köket på Björkgårdens omsorgsboende kommer att renoveras under 2018 och stå färdigt under hösten. Köket tillagar och serverar måltider till boende på Björkgården samt alla elever på Västerfärnebo skola.

VERKSAMHETSFAKTA

	2015	2016	2017
Vinterväghållning			
Kostnader totalt, tkr	5 014	4 475	5 543
Kostnad/invånare, kr	228	201	244
Lokalförvaltning			
Kostnader skadegörelse, tkr	161	179	161
Kostnader städ, tkr	10 834	10 489	10 884
- varav extrastäd, tkr	285	220	238
Måltidsenhet			
Kostnader totalt tkr	56 080	59 939	62 489
Portion/årsarbetare, st	109	111	89
Kostnader hyra, tkr	12 576	12 468	11 913
Personal			
Kostnader löner, tkr	74 509	84 119	86 854

Samhällsbyggnadskontor/VA

SAMMANFATTNING ÅRET SOM GÅTT

Mycket fokus inom VA-verksamheten har varit på personal. VA-verksamheten har varit hårt drabbad av sjukskrivning, vakanser och rekryteringsprocesser. Stora driftprojekt har påverkat arbetsbelastningen hårt, som införande av ny VA-taxa, likväl som arbete med konvertering till nytt faktureringsystem. På grund av lägre kapitaltjänstkostnader, sjukskrivningar och vakanser minskades inte skulden till abonnenterna under 2017. Utfallet, 100 tkr överskott, fonderas för abonnenterna.

Att se till och finna lösning på omhändertagande av slam har varit en utmaning, då VafabMiljö inte längre ville ta emot slam vid avfallsanläggningen i Isätra. Lösningen är nu att slammet används som bränsle vid förbränningsanläggning i Uppsala.

Fortsatt viktigt arbete med att säkerställa dricksvattenförsörjningen är utfört, där ännu en etapp för anläggande av huvudvattenledning från vattenverket i Knipkällan är genomförd.

ORGANISATION

Ansvaret för VA-kollektivet finns organisatoriskt i kommunen på Samhällstekniska enheten, Samhällsbyggnadskontoret.

VIKTIGA HÄNDELSER ÅRET SOM GÅTT

Under 2017 färdigställdes dagvattenpolicyn för Sala kommun och den antogs av kommunfullmäktige under 2017.

Ny VA-taxa har införts den 1 juli. En VA-taxa utformad för att ge mer rättvisa och skäliga avgifter för VA-kollektivets abonnenter.

Sala kommuns avloppsslam används nu som bränsle i förbränningsanläggning i Uppsala.

Ny huvudvattenledning från vattenverket i Knipkällan, etapp 3 av 4, färdigställdes.

Ledningsarbeten har genomförts bl.a. på Villavägen i Saladamm, vid Jakob Mats-kvarn och på Jakobsberg samt har flertalet strumpinfodringar utförts.

Ny pumpstation vid Gärdsbo.

EKONOMI

Resultaträkning och ekonomisk analys

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budget-avvikelse
Externa intäkter	-19 584	-24 264	-25 784	1 520
Interna intäkter	-1 894	-6 857	-1 993	-4 864
Summa intäkter	-21 478	-31 121	-27 777	-3 344
Köp av huvudverksamhet, bidrag	103	13	91	-78
Personalkostnader	-	8 730	7 731	999
Övriga kostnader	17 804	16 849	14 480	2 369
Interna kostnader	13 525	5 529	5 475	54
Summa kostnader	31 432	31 121	27 777	3 344
Resultat	9 954	0	0	0

De stora avvikelserna i resultaträkningen finns inom interna intäkter, personalkostnader och övriga kostnader.

Avvikelsen på interna intäkter beror på en regleringspost för att få ner skulden till VA-abbonenterna. VA-verksamheten har haft en skuld till abonnenterna under åren som ska nollas ut. Verksamheten hade planerat att minska skulden med 5 200 tkr under året. På grund av lägre kapitaltjänstkostnader, sjukskrivningar och vakanser minskades inte skulden under 2017. Utfallet, 100 tkr överskott, fonderas för abonnenterna. Verksamheten jobbar aktivt med att få ner sjukskrivningar och att rekrytera personal.

Investeringar

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budget-avvikelse
VA-program	12 417	23 130	6 428	16 702
Summa	12 417	23 130	6 428	16 702

Färdigställda projekt: Fortsatt byggnation av etapp på Knipkällsledningen, investering i slamhantering då metod för omhändertagande av slam nu är förbränning, helt ny pumpstation vid Gärdsbo, reinvestering i röt-kammarutrustning, ny dagvattenledning vid Jakob Mats kvarn samt diverse strumpinfodringsprojekt.

Ej färdigställda projekt: Sista delen av Knipkällsledningen, förverkligande av detaljplaner samt kvarstår asfaltering av åtskilliga projekt där ledningar har bytts ut.

MÅLAVSTÄMNING

Nämndens resultatutvärdering av sina mål och aktiviteter som skall bidra till att uppnå fullmäktiges mål. Måloppfyllelsen bedöms utifrån indikatorer som samtliga redovisas i bilagan Indikatorsammanställning.

- Målet är helt uppfyllt
 Målet är delvis uppfyllt
 Målet är inte uppfyllt
 Mätindikator saknas
 Ingen mätning
 Inget mål satt

Perspektiv Hållbart samhälle

MÅL: VÄXANDE SALA

Nämnden bidrar till målsättningen genom att arbeta för en stabil och positiv befolkningsutveckling och att skapa fler arbetstillfällen, ökad tillväxt och inflyttning till kommunen samt att kommunen blir ett hållbart samhälle med god livskvalitet.

MÅL: EN LÅNGSIKTIG SOCIAL HÅLLBAR UTVECKLING

Nämnden bidrar till målsättningen genom att arbeta för att medborgarna ska uppleva att Sala har en bra kvalitet och service i verksamheten.

MÅL: EN LÅNGSIKTIG MILJÖMÄSSIG HÅLLBAR UTVECKLING

Nämnden bidrar till målsättningen genom att arbeta för de bärande idéerna och målen för energi- och klimatarbetet i Sala kommun, som de redovisas i den av kommunfullmäktige antagna klimatstrategin, ska ges genomslag i all kommunal verksamhet.

KOMMENTAR: En majoritet av nyckeltal som berör dessa mål har ökat. Detta gör att den samlade bedömningen är att nämnden lever upp till dessa mål trots att vi inte genomfört samtliga aktiviteter så som GPS-utmärkning av brunnar och utbildning i Eco-drive.

Perspektiv Medborgare

Verksamheten har inga egna mål för perspektivet.

Perspektiv Medarbetare

MÅL: TRYGG, SÄKER OCH UTVECKLANDE ARBETSMILJÖ

Nämnden bidrar till målsättningen genom att arbeta för att kommunens medarbetare ska erbjudas en trygg, säker och utvecklande arbetsmiljö.

MÅL: DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE FÖR MEDARBETARNA

Nämnden bidrar till målsättningen genom att arbeta för att skaffa effektiva arbetsprocesser

när medarbetarna aktivt delta i och har inflytande över utvecklingen av verksamheten.

MÅL: TYDLIGT OCH BRA LEDARSKAP

Nämnden bidrar till målsättningen för att skapa, med ett tydligt och bra ledarskap, en god arbetsmiljö som leder till ett gott arbetsresultat.

KOMMENTAR: Under året har det genomförts ett antal aktiviteter inom detta område. Trots det har sjukfrånvaron inte minskat på kontoret. Det nyckeltal som används till att följa upp dessa mål bygger på resultat från medarbetarundersökningen som genomförs vart tredje år. I och med att ingen medarbetarundersökning genomförts under året så finns det inga nya nyckeltal på detta.

Se även Personalkontoret som har kommenterat för hela kommunen

FRAMTIDEN

Behovet av att kommunen genomför åtgärder inom ramen för Vattendirektivet till december 2019 kvarstår. Kommunen behöver ta fram gemensamma planer för åtgärder. För att till exempel höja säkerheten för dricksvattenförsörjningen kan ett alternativ vara att införa nya vattenskyddsområden eller revidera de befintliga vattenskyddsområdena. Ett annat alternativ kan vara att genomföra kostnadskrävande investeringar i överföringsledningar.

Grundvattentillgången har under året diskuterats på nationell nivå och även i Sala. Kommunalt utredningsarbete pågår, som ska hjälpa abonnenter anslutna till kommunalt VA att vara bättre förberedda inför en tänkbar situation om vattenbrist uppstår.

VERKSAMHETSFAKTA

	2015	2016	2017
VA-verksamhet			
Kostnader totalt, tkr	28 755	31 432	27 777
- varav kapitalkostnad, tkr	7 317	6 863	6 097
Intäkter från taxa, tkr	29 304	29 526	25 098

Ekonomikontor

SAMMANFATTNING ÅRET SOM GÅTT

Kontorets år har präglats av en upphandlingsfunktion som prövats hårt genom en fortsatt mycket stor volym av upphandlingsuppdrag i kombination av vakanta tjänster. För att möta det ökade behovet har upphandlingsfunktionen utökats under året och har i och med detta förbättrade möjligheter att möta verksamheternas behov av upphandling och därmed säkra efterlevnaden av Lagen om offentlig upphandling (LOU).

ORGANISATION

Ekonomikontoret består av två verksamheter, kommunens ekonomifunktion samt upphandlingsfunktion.

Båda dessa funktioner är centraliserade vilket innebär att kommunens ekonomer och upphandlare alla tillhör ekonomikontoret. Syftet är att få ett enhetligt synsätt och att kommunledningens budskap tydligare kan föras ut i organisationen. Den centraliserade organisationen bidrar till en gemensam utveckling av kompetens, enhetliga arbetsformer, utökad controller- och analysfunktion samt högre kvalitet och kollegial samverkan. Med en central ekonomifunktion förstärks även den interna kontrollen.

Ekonomifunktionens roll är dels att bistå kommunstyrelsen i dess ekonomistrategiska arbete och dels att stödja förvaltningarna i det ekonomiska arbetet. Arbetet syftar till att skapa förutsättningar för en god ekonomi med effektivt resursutnyttjande för hela kommunen. En god ekonomi och ett effektivt resursutnyttjande är en förutsättning för att kunna ge medborgare och externa intressenter bästa möjliga service.

Upphandlingsfunktionens roll är att tillsammans med kommunens verksamheter planera, genomföra och utvärdera de upphandlingar som kommunen genomför. Syftet är att i enlighet med gällande lagar inom upphandlingsområdet säkerställa avtal som innebär en bra affär för Sala kommun.

VIKTIGA HÄNDELSER ÅRET SOM GÅTT

En revision på upphandlingsverksamheten har pekat på vikten av att fortsätta prioritera arbetet med upphandlingsfrågor till exempel kopplat till intern och extern avtalsuppföljning.

En ny Lag om offentlig upphandling (LOU) 2016:1145 trädde i kraft 2017-01-01. Alla nya upphandlingar har anpassats till den nya lagstiftningen.

EKONOMI

Resultaträkning och ekonomisk analys

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budgetavvikelse
Externa intäkter	-	-	-	-
Interna intäkter	-50	-13	-16	3
Summa intäkter	-50	-13	-16	3
Köp av huvudverksamhet, bidrag	-	-	-	-
Personalkostnader	6 892	10 195	8 759	1 436
Övriga kostnader	2 522	1 245	3 299	-2 054
Interna kostnader	510	515	1 052	-537
Summa kostnader	9 924	11 955	13 110	-1 155
Resultat	9 873	11 942	13 094	-1 152

På grund av vakanta tjänster under året är kontorets personalkostnader 1 436 tkr lägre än budget.

Övriga kostnader är 2 054 tkr högre än budgeterat och beror till stor del på att kontoret nyttjat konsulter för att upprätthålla en fungerande verksamhet trots vakanta tjänster. Underskottet för interna kostnader, 537 tkr, består av återbetalningar till annan verksamhet i samband med flytt av tjänster

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budgetavvikelse
Ekonomikontor	7 289	9 560	9 618	-58
Upphandlingsverks.	2 584	2 382	3 476	-1 094
Summa	9 873	11 942	13 094	-1 152

Underskottet på upphandlingsfunktionen beror till största delen på de konsultinsatser som varit nödvändiga för att upprätthålla en fungerande verksamhet under året.

Investeringar

Ekonomikontor har inga investeringar 2017.

MÅLAVSTÄMNING

Kontoret saknar egna mål och indikatorer.

FRAMTIDEN

Sala kommun har som mål att växa till 25 000 invånare 2024. Ett viktigt verktyg för att uppnå detta är en fungerande exploateringsprocess för att på så sätt snabbt kunna möta efterfrågan på mark för byggnationer. Ekonomifunktionen har tillsammans med Samhällsbyggnadskontoret startat upp arbetet med exploateringsprocessen och har som mål att 2019 års budget ska inkludera en exploateringsdel.

VERKSAMHETSFAKTA

	2015	2016	2017
Årsarbetare ekonomikontor	10,0	11,85	17,0
-varav årsarbetare ekonomifunktion	8,0	9,85	12,0
-varav årsarbetare upphandlingsfunktion	2,0	2,0	5,0
Anmält upphandlingsbehov (antal upphandlingar)	85	185	170

Personalkontor

SAMMANFATTNING ÅRET SOM GÅTT

Under året har bemanning och kompetensförsörjning präglat arbetet. Rekryteringsbehovet och svårigheten att bemanna har gjort sig påmind inom, i stort sett, alla verksamheter.

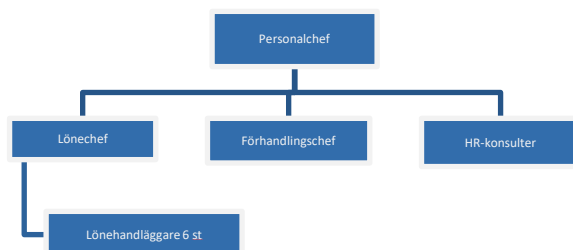
Arbetet med kompetensförsörjningsplaner, övergripande inriktningsplan och strategier för varje kontor, har påbörjats och fortgår. I planerna klargörs arbetet för att attrahera, rekrytera, motivera, utveckla och behålla kvalificerade medarbetare.

Enligt riksdagens beslut om de nya regler som började gälla 1 januari 2017 ska arbetsgivaren genomföra lönekartläggning årligen, tidigare var tredje år. I god tid, inför förberedelserna av 2017 års löneöversyn, genomfördes lönekartläggning för alla kommunens medarbetare.

Upphandling av nytt avtal för pensionsadministration och ny företagshälsovård har genomförts under året.

Uppstart och fortsatt arbete med "rätt till heltid" utifrån kommunstyrelsens beslut och huvudavtalet HÖK 16 med fackförbundet kommunal. Enligt avtalet ska heltid vara norm vid nyanställning och redan anställda medarbetare ska i högre utsträckning arbeta heltid. En plan för genomförandet har tagits fram och ett pilotprojekt är planerat.

ORGANISATION

Personalkontoret består av personalchef, förhandlingschef och lönechef samt sex HR-konsulter samt sex lönehandläggare.

Personalkontoret bistår kommunstyrelsen med kommunövergripande arbetsgivar-, pensions- och löneadministrativa frågor, bl.a.

- Administration av alla kommunens löner, ledigheter och avvikelser.
- Drift och utveckling av lönesystem och dess ingående moduler för Sala och Heby kommun.

- Konsultativt stöd och kompetensutveckling till förvaltningens arbetsgivarföreträdare
- Utveckling och anpassning av styrdokument och processer utifrån lagar, avtal och politiska beslut.
- Effektivisering, samordning och internkontroll inom arbetsgivarområdet.
- Kommunövergripande samverkan/förhandlingar med fackliga organisationer, arbetsgivarrepresentant vid intresse- och tvisteförhandlingar.
- Kommunövergripande projekt och processer åter- och tillkommande. Till exempel: lönekartläggning, introduktion för nyanställda, 25-årsjubileum, innovationsdag, medarbetarundersökning, läns-gemensamma projekt för kompetensförsörjning.

VIKTIGA HÄNDELSE ÅRET SOM GÅTT

Lönekartläggning där kvinnor och mäns arbetsuppgifter har jämförts för att kunna upptäcka, åtgärda och förebygga löneskillnader som inte kan förklaras med könsneutrala argument.

Arbetsmiljöutbildningar och tematräffar för kommunens chefer.

Arbetat fram antagna riktlinjer för kränkande särbehandling, med utgångspunkt från AFS 2015:4.

Plan för införande av heltid som norm för kommunens medarbetare, utifrån kommunstyrelsebeslut och huvudöverenskommelse med fackförbundet Kommunal (HÖK 16).

Upphandling av nya avtal för pensionsadministration och företagshälsovård.

EKONOMI

Resultaträkning och ekonomisk analys

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budgetavvikelse
Externa intäkter	-649	-615	-747	132
Interna intäkter	-18	-22	-9	-13
Summa intäkter	-667	-637	-756	119
Köp av huvudverksamhet, bidrag	0	-	-	-
Personalkostnader	6 764	8 417	7 585	832
Övriga kostnader	2 433	2 223	2 576	-353
Interna kostnader	2 292	2 103	2 460	-357
Summa kostnader	11 489	12 743	12 621	122
Resultat	10 822	12 106	11 865	241

Nettoresultatet avviker från budget med 241 tkr. Överskottet för personalkostnader orsakas av vakanta tjänster och vakans vid föräldraledighet.

Underskottet för interna kostnader förklaras av budgettekniska orsaker i samband med resursförstärkning från vård och omsorg samt barn och utbildning.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budgetavvikelse
Personalkontor/HR	10 822	8 088	7 810	278
Löneenhet	-	4 018	4 055	-37
Summa	10 822	12 106	11 865	241

Överskottet för personalkontor/HR orsakas av lägre personalkostnader än budget p.g.a. vakanser.

Investeringar

Personalkontoret har inga investeringar.

MÅLAVSTÄMNING

Nämndens resultatutvärdering av sina mål och aktiviteter som skall bidra till att uppnå fullmäktiges mål. Måluppfyllelsen bedöms utifrån indikatorer som samtliga redovisas i bilagan Indikatorsammanställning.

- Målet är helt uppfyllt
- ◐ Målet är delvis uppfyllt
- Målet är inte uppfyllt
- ⊗ Mätindikator saknas
- Ingen mätning
- ✕ Inget mål satt

Perspektiv Hållbart samhälle

Kontoret saknar egna mål och indikatorer för perspektivet.

Perspektiv Medborgare

Kontoret saknar egna mål och indikatorer för perspektivet.

Perspektiv Medarbetare

MÅL: TRYGG, SÄKER OCH UTVECKLANDE ARBETSMILJÖ

Nämndens målsättning är att andelen skador/olycksfall/brott minskar till 50 % av totalt antal registreringar samt att sjukfrånvaron understiger 5 %.

MÅL: DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE FÖR MEDARBETARNA

Nämnden bidrar till målet genom att antalet medarbetare som inte haft årligt medarbetarsamtal med sin chef understiger 5/år.

MÅL: TYDLIGT OCH BRA LEDARSKAP

Sala har ett tydligt och bra ledarskap när antal tillsvidareanställningar som avslutats från arbetsgivarens sida (utöver hälsoorsak) är 5 eller mindre.

KOMMENTAR: Målet för en trygg, säker och utvecklande arbetsmiljö är inte uppfyllt. Andelen skador och olycksfall var 60 % av det totala antalet registrerade (både skador och tillbud). Sjukfrånvaron uppgick till hela 8,1 % totalt för kommunen (målet under 5 %).

Målet för delaktighet och inflytande för medarbetarna är uppnått. Alla medarbetare har haft medarbetarsamtal under 2017 (målet 100 %)

Målet för tydligt och bra ledarskap är uppnått då antalet tillsvidareanställningar som avslutats från arbetsgivarens sida var 4 (målet 5 eller färre).

FRAMTIDEN

Bristen på tillgänglig kompetens ökar kravet på stöd från HR med rekrytering, urval och anställning.

Ändrade bestämmelser om aktiva åtgärder i diskrimineringslagen (1 jan 2017) kräver löpande arbete med bl.a. att förebygga diskriminering, främja jämn könsfördelning, årlig lönekartläggning, följa upp och utvärdera riktlinjer

och rutiner för att förhindra trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier.

Nytt lagförslag som tvingar arbetsgivare att ta större ansvar för att få sjukskrivna åter i arbete. Skyldighet att ta fram en plan senast efter 30 dagars sjukfrånvaro och möjlighet till utökat stöd till arbetsgivare för anpassnings- och rehabiliteringsåtgärder.

VERKSAMHETSFAKTA

	2015	2016	2017
Antal årsarbetare tillsvidareanställda		13	14
Antal årsarbetare visstidsanställda		0	0
Sjukfrånvaro, %		3,3 %	2 %

Räddningstjänst

SAMMANFATTNING ÅRET SOM GÅTT

Utryckningsverksamheten för år 2017 visar glädjande nog att det totala antalet larm har minskat i både Sala och Heby kommun. Antalet bostadsbränder ligger kvar på samma låga nivå som föregående år, medan antalet trafikolyckor däremot har minskat rejält i båda kommunerna. Genom fortsatt nyttjande av konsulttjänster, har den brandförebyggande verksamheten blivit mycket väl genomförd även 2017.

ORGANISATION

Räddningstjänsten Sala-Heby utgör brandkår i Sala och Heby kommuner och består av sju utryckningsstyrkor runt om i de båda kommunerna, varav tre i Heby och fyra i Sala. Antalet anställda är ca 110 personer, varav 24 i uttryckande heltidstjänst och tre i dagtidstjänst i Sala. Övriga är deltidbrandmän (räddningspersonal i beredskap - RiB). Den huvudsakliga verksamheten utgörs av:

- Operativ räddningstjänst
- Tillsynsverksamhet
- Utbildning och information

VIKTIGA HÄNDELSER ÅRET SOM GÅTT

Turbulens kring deltidbrandmännens nya kollektivavtal (RiB 17) skapade en del osäkerhet om deltidsorganisationens framtid, men efter en bra dialog hittades en lösning som de flesta kunde ställa sig bakom.

Rekrytering av en ny brandinspektör och en brand- och säkerhetskoordinator, vilket skall säkerställa tillsynskapacitet och administrativ förmåga.

EKONOMI

Resultaträkning och ekonomisk analys

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budgetavvikelse
Externa intäkter	-12 475	-12 165	-12 564	399
Interna intäkter	-687	-471	-561	90
Summa intäkter	-13 162	-12 636	-13 125	489
Köp av huvudverksamhet, bidrag	637	680	693	-13
Personalkostnader	25 280	25 797	26 352	-555
Övriga kostnader	6 380	5 638	5 970	-332
Interna kostnader	2 102	2 171	2 025	146
Summa kostnader	34 401	34 286	35 040	-754
Resultat	21 239	21 650	21 915	-265

Kontoret redovisar underskott för personalkostnader p.g.a. högre kostnader för deltidsorganisationens timlön och beredskapsersättning samt lönekostnader för organisationens kompetensutveckling.

Analys:

Deltidsorganisationens personalkostnader är högre än budgeterat, men inte lika höga som delårsprognosen förutspådde. Orsaken till detta är att det nya kollektivavtalet slog igenom fullt ut första efter sommaren och det visade sig att den bedömda kostnadsökningen inte blev lika stor som prognosticerats.

Kompetensutvecklingen är i mycket hög grad kopplad till möjligheten att få in personal på olika utbildningar, varför det är viktigt att delta när tillfälle ges. Denna osäkerhet gör det också svårt att budgetera.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budgetavvikelse
Räddningstjänst	21 239	21 650	21 915	-265
Summa	21 239	21 650	21 915	-265

Underskottet är i huvudsak kopplat till högre personalkostnader. Avvikelsen är lägre än vad tidigare prognoser gett vid handen, men resultatet påverkas även av ökade intäkter, bl.a. realisationsvinst vid försäljning av två brandbilar, samt lägre interna kostnader avseende hyror och kapitalkostnader.

Investeringar

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budget- avvikelse
Inkomster	0	0	-154	154
Utgifter	3 298	4 700	1 273	3 427
Summa	3 298	4 700	1 119	3 581
Invent. Rtj	278	0	-154	154
Brandbilar	3 020	50	98	-48
Krisber. övr	-	4 650	1 175	3 475
Summa	3 298	4 700	1 119	3 581

Investeringsinkomsten avser försäljning av två brandfordon.

Brandbilar

Den beställda brandbilen blev inte klar för leverans innan årsskiftet, varför endast kostnaden för chassit belastat årets investeringsbudget.

MÅLAVSTÄMNING

Nämndens resultatutvärdering av sina mål och aktiviteter som skall bidra till att uppnå fullmäktiges mål. Måluppfyllelsen bedöms utifrån indikatorer som samtliga redovisas i bilagan Indikatorsammanställning.

- Målet är helt uppfyllt
 Målet är delvis uppfyllt
 Målet är inte uppfyllt
 Mätindikator saknas
 Ingen mätning
 Inget mål satt

Perspektiv Hållbart samhälle

MÅL: VÄXANDE SALA

X

MÅL: EN LÅNGSIKTIGT SOCIAL HÅLLBAR UTVECKLING

X

MÅL: EN LÅNGSIKTIG MILJÖMÄSSIGT HÅLLBAR UTVECKLING

Nämnden bidrar till målsättningen genom att utsläpp från Räddningstjänstens fordon minskar. ●

KOMMENTAR: Den tankbil som är beställd är utrustad med en motor av typen Euro 6, vilket är den mest miljövänliga som idag finns tillgänglig.

Bränslekostnaden bedöms öka med ca. 10 %, vilket i stort motsvarar prisökningen på diesel och bensin (9 %).

Perspektiv Medborgare

MÅL: NÖJDA MEDBORGARE OCH BRUKARE

Nämnden bidrar till målsättningen genom att andelen som aldrig, eller mycket sällan är orolig för brand i hemmet ökar, att andelen som aldrig, eller mycket sällan är orolig för brand i offentlig miljö ökar. ○

MÅL: GOD SERVICE AV HÖG KVALITET

Nämnden bidrar till målsättningen genom att arbeta för att medborgarna ska uppleva att Sala har en bra kvalitet och service i verksamheten ex. vis när de planerade tillsynerna enligt LSO och LBE är utförda, när minst 2 500 personer av kommunbefolkningen (inkl. elever i årskurs 6 och 8) årligen genomgår utbildning i brandkunskap eller sjukvård. I denna summa ingår även elever i årskurs 6 och 8 i samt kommunanställda i Heby kommun. ●

MÅL: PÅVERKAN OCH INFLYTANDE FÖR KOMMUNENS MEDBORGARE

X

MÅL: TRYGG OCH SÄKER KOMMUN

Nämnden bidrar till målsättningen genom att risker för oskyddade trafikanter skall minska till år 2018 jämfört med 2015, att Räddningstjänstens förmåga att hantera bränder och trafikolyckor skall förbättras till år 2018 jämfört med 2015 samt att den enskildes medvetenhet om brandrisker och agerande vid bränder skall öka till år 2018 jämfört med 2015. ●

Fram till 2018 hanteras målet via årliga verksamhetsplaner, och de aktiviteter som där redovisas följs upp årligen.

Aktiviteter 2017:

- Brandutbildning i årskurs 2, där även vikten av användande av reflex ingår
- Initiera arbete med målet "risker för oskyddade trafikanter" i risk- & säkerhetsgrupperna i Sala och Heby
- Utveckla övningsverksamheten för räddningstjänstens personal
- Samverka med hertjänstens personal avseende brandskydd

Kommentar till aktiviteter:

Dessvärre har ingen framgång nåtts när det gäller risk- & sårbarhetsgruppernas engagemang i den aktuella målsättningen.

KOMMENTAR: Att målet Trygg och säker kommun endast delvis är uppfyllt beror på att slutgiltig måluppfyllelse skall vara genomförd först 2018.

Perspektiv Medarbetare

MÅL: TRYGG, SÄKER OCH UTVECKLANDE ARBETSMILJÖ

Nämndens målsättning är att räddningsarbetet utförs utan att personalen skadas samt att sjukfrånvaron understiger 4 % på räddningstjänsten. ▶

MÅL: DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE FÖR MEDARBETARNA

x

MÅL: TYDLIGT OCH BRA LEDARSKAP

x

KOMMENTAR: Sjukfrånvaron understiger med god marginal det aktuella målet, men dessvärre har det varit två utryckningsrelaterade incidenter. Den ena av enklare karaktär, den andra har lett till en kortare sjukskrivning.

FRAMTIDEN

Likt föregående år kan konstateras att en räddningstjänst med deltidsbrandmän är en kvarleva från den tiden då det fanns arbetstillfällen på de mindre orterna, men eftersom situationen på flera stationsorter inte längre är sådan finns risk för att systemet kanske inte kommer att överleva i sin nuvarande form.

När det gäller rekrytering av deltidsbrandmän bedöms det nuvarande problemet att kvarstå, men det finns en ljusning i form av den nya "generation Y". Den generationen bedöms ha ett större intresse av att delta i samhällsnyttiga aktiviteter såsom t.ex. att arbeta som deltidsbrandman.

Den nya generationen till trots, så kommer det förmodligen att krävas en ändring av Lag om skydd mot olyckor (LSO) där man öppnar upp för privatisering av räddningstjänsten, detta för att skapa alternativ till det nu rådande systemet.

Ovanstående tydliggör att den enskilde måste ta ett stort ansvar för sin säkerhet, vilket då inkluderar agerande vid bränder och andra nödlägen, och detta kan med stor sannolikhet integreras i det kommande arbetet med civilt försvaret.

Kultur och Fritid

SAMMANFATTNING ÅRET SOM GÅTT

Under 2017 handlade väldigt mycket om anläggningar- både kultur- och fritidskontorets egna såväl som förenings- livets. Ransta idrottshall projekterades och föreningslivet involverades tidigt. I Ransta idrottshall planeras inrättan- det av ett bibliotek/medborgarkontor.

Lärkans familjebad och gym har utökat öppetiderna. Anta- let besökande på simhallen ökade med ca 3 000 besök. Simhallen drabbades av vattenläcka och tvingades stänga tidigare inför sommaren och öppna senare på hösten. För- eningslivet avbröt ett mycket långt skötselavtal gällande Långforsbadet som återgick i kommunal skötsel.

Sommarlovsaktiviteter med stöd av Myndighet för ung- doms och civilsamhällesfrågor (MUCF) utökades med ny verksamhet för barn mellan 6-9 år vid Måns Ols under juli månad.

Biblioteket redovisar en minskning med ca 8 000 gällande besöksantalet. En analys av detta kommer att genomföras. Under året påbörjades också första fasen av regionalsam- verkan gällande biblioteksverksamheten i länet genom att "tagga" ca 60 000 media med radio frequency identification (RFID).

Blå Salen genomgick en renovering med bland annat nytt golv, komplettering av klinkers, ny ljudanläggning samt säkerställning av trappan ut till solgården.

Föreningslivet har fått ta del av 14,2 miljoner. Pengarna delades ut till föreningarna och samlingslokalorganisationerna för projekt och investeringar.

Nämndens bedömning är att verksamheten bedrivits enligt övergripande politiska mål och beslutade åtaganden.

ORGANISATION

Kultur- och fritidsnämnd ansvarar för verksamheten inom nämnt område. Samtidigt är alla verksamheter samlad till en gemensam förvaltning där kommunstyrelsen är anställ- ningsmyndighet. Kultur- och fritid består av kultur- och fritidskontoret och ett flertal verksamheter.

Kultur- och fritidskontoret består av en kultur- och fritids- chef och sex verksamhetsområden. Kontoret utvecklar och analyserar kultur- och fritidsverksamheten i Sala kommun, och arbetar långsiktigt för att tillsammans uppnå visionen "Sala kommun ska ha passerat 25 000 invånare, 2024".

Inom kontorets verksamhet ingår:

•Anläggningar •Bibliotek •Fritid – Rörelse- Idrott- Kultur- skola – LSS/fritid- Kaplanen •Kv. Täljsten- en/Ungdomslokalen •Kultur •Simhallen

Kultur- och fritid delar gemensam förvaltningsadministrat- ion, administrativ personal, ekonomipersonal och HR- personal med kommunstyrelseförvaltningen.

VIKTIGA HÄNDELSER ÅRET SOM GÅTT

Lärkans familjebad och gym har utökat öppetiderna.

I simhallens omklädningsrum uppstod en läcka i duschgol- vet som medförde omfattande renovering och stängning av omklädningsrummen från juni tom oktober. Dessutom har spillvattenpumpen byts ut.

Långforsbadet har efter långvarig föreningsdrift i Sala Simsällskaps regi återgått i kommunal drift.

Projektering och byggstart av ny idrottshall/ biblio- tek/medborgarkontor i Ransta.

Fritidsutvecklare anställdes under hösten.

Sala stadsbibliotek firade 30 år i befintliga lokaler med författarbesök och arkitekternas tankar om biblioteket.

Renovering av Blå Salen har genomförts under sommaren i form av målning och lagning av klinkers, trappan ut till solgården samt nytt golv.

Karta över Gruvdammsrundan har reviderats och trycks upp.

Utökning av sommarlovsaktiviteter med stöd av Myndighet för ungdoms och civilsamhällesfrågor (MUCF) har genom- förts för barn mellan 6-9 år vid Måns Ols under juli månad.

Inrättande av Sala kommuns kulturarvsstipendium som avser att stödja, uppmuntra och skapa uppmärksamhet kring speciellt framstående bevarande- och utvecklingsin- satsen av historiskt värdefulla miljöer runt om i Sala kom- mun.

Sala kommuns kultur- och fritidsnämnd övertog utdelning- en av Silverskölden för kommunens bästa idrottsprestation (tidigare Sala Allehanda).

EKONOMI

Resultaträkning och ekonomisk analys

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budgetavvikelse
Externa intäkter	-5 761	-5 146	-5 601	455
Interna intäkter	-3 689	-929	-1 045	116
Summa intäkter	-9 450	-6 075	-6 646	571
Köp av huvudverksamhet, bidrag	9 049	8 607	8 645	-38
Personalkostnader	18 778	19 770	19 064	705
Övriga kostnader	8 966	7 500	7 547	-47
Interna kostnader	15 158	14 142	15 038	-896
Summa kostnader	51 951	50 019	50 295	-276
Resultat	42 501	43 944	43 648	296

De stora budgetavvikelsena gällande intäkter och kostnader härrör från de aktiviteter som använts för att skapa verksamhet för sommaraktiviteter genom bidrag från MUCF, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budgetavvikelse
Förvaltningsledning	2 715	3 008	2 942	66
Biblioteksverksamhet	7 464	7 896	7 870	26
Täljstenen/ungd.lok	2 962	3 099	3 181	-82
Fritid	10 862	10 393	10 415	-22
Kultur	3 657	4 369	4 105	265
Anläggningar	11 098	11 133	11 102	31
Simhall	3 742	4 046	4 034	12
Summa	42 501	43 944	43 648	296

Nettokostnadsavvikelsen på 296 tkr fördelar sig på Silverfestivalen, 75 tkr samt förändring i semesterlöneskuld, 140 tkr, och vakanser, 81 tkr.

Investeringar

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budgetavvikelse
Inkomster	-	-	-	-
Utgifter	303	-	-	-
Summa	303	-	-	-

Kultur- och fritidsnämnden har inte haft några investeringsmedel under 2017.

MÅLAVSTÄMNING

Nämndens resultatutvärdering av sina mål och aktiviteter som skall bidra till att uppnå fullmäktiges mål. Måluppfyllelsen bedöms utifrån indikatorer som samtliga redovisas i bilagan Indikatorsammanställning.

- Målet är helt uppfyllt
 Målet är delvis uppfyllt
 Målet är inte uppfyllt
 Mätindikator saknas
 Ingen mätning
 Inget mål satt

Perspektiv Hållbart samhälle

MÅL: VÄXANDE SALA

×

MÅL: EN LÅNGSIKTIGT SOCIAL HÅLLBAR UTVECKLING

×

MÅL: EN LÅNGSIKTIG MILJÖMÄSSIGT HÅLLBAR UTVECKLING

All berörd personal inom kultur och fritid skall vara utbildad i EcoDriving. ●

KOMMENTAR: Kopieringssystemet FollowMe har introducerats på Stadsbiblioteket och på kontoret. Detta hoppas vi skall medföra minskat antal onödiga utskrifter i framtiden. Berörd personal har Ecodrive utbildning för miljövänlig och ekonomisk körning.

Perspektiv Medborgare

MÅL: NÖJDA MEDBORGARE OCH BRUKARE

Nämnden bidrar till målsättningen genom att arbeta för att antalet bibliotekslån per invånare överstiger riksnittet samt att antalet besökande i simhallen överstiger 90 000. ○

MÅL: GOD SERVICE AV HÖG KVALITET

Nämnden bidrar till målsättningen genom att åk 2 ska 85 % av eleverna uppnått målen för simkunnighet. ○

MÅL: PÅVERKAN OCH INFLYTANDE FÖR KOMMUNENS MEDBORGARE

Nämndens målsättning är att medborgarna upplever att de har möjlighet till inflytande och påverkan, ex. ○

vis när antalet inköpsförslag via webben utgör 10 % av alla medieinköp.

KOMMENTAR: 85 % simkunnighet i åk2 är ett högt viktigt mål som kultur och fritid har närmat sig år från år.

Perspektiv Medarbetare

MÅL: TRYGG, SÄKER OCH UTVECKLANDE ARBETSMILJÖ

Sjukfrånvaron inte överstiger 5 %.

MÅL: DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE FÖR MEDARBETARNA

Nämnden bidrar till målet när resultatet i medarbetarundersökningen kring mening, lärande och motivation visar 3,5 eller högre samt när alla medarbetare anställda mer än ett år har minst ett medarbetarsamtal med sin chef.

MÅL: TYDLIGT OCH BRA LEDARSKAP

Sala har ett tydligt och bra ledarskap när resultatet i medarbetarundersökningen kring uppskattning, förtroende och ansvar visar 3,7 eller högre, när resultatet i medarbetarundersökningen kring mål, utvärdering och förväntan visar 3,7 eller högre samt när antal tillsvidareanställningar som avslutats från arbetsgivarens sida (utöver hälsoorsak) är 5 eller mindre.

KOMMENTAR: Personalen beviljas möjlighet till att nyttja 1000 kr i friskvårdspeng per år.

Medarbetarsamtal genomförs minst en gång per år.

Två gemensamma personaldagar för personal- och verksamhetsutveckling genomförs årligen

Medarbetarenkäten genomförs centralt vart 3:e år.

FRAMTIDEN

Kultur- och fritidskontorets verksamhet är att ge invånarna möjligheter till idrott, motion, friskvård, kultur, avkoppling, positiva upplevelser och livsstilsförändringar inom kultur- och fritidssektorn, i synnerhet för barn och ungdomar.

Fortsatt utveckling enligt Vision Lärkan med prioritering på ny simhall.

Kulturkvarteret Täljstenen som kulturcenter ska fortsätta att utvecklas till ett brett aktivitetsområde där olika kulturyrningar för alla åldrar, samt ungdomsverksamhet ges utrymme.

I samarbete med olika aktörer utveckla aktiviteter för gratis sommarlovsaktiviteter med hjälp av MUCF medel.

Inventering av och handlingsplan för offentlig konst i kommunen behöver påbörjas.

Utveckla samverkan mellan kommunernas folkbiblioteksverksamhet i länet. Syftet är att öka servicegraden och tillgängligheten till bibliotekstjänster i hela länet. Ett större medieutbud ska kunna nås av flera medborgare på lika villkor. Detta kan ske genom att skapa ett gemensamt biblioteksdatasystem, gemensam bibliotekskatalog, webbportal och lånekort.

Revidering av idrotts- och fritidsplan som innehåller långsiktigt visionärt arbete och strategi för hur Sala skall få ett bra idrotts- och fritidsklimat fram till 2023.

Utveckla området kring Åkra trädgård till Spontanidrottsområde med skatepark samt multi sportarena.

Tillkomsten av en lokal som kan användas för musikarrangemang med plats för ca 250 personer. En sådan lokal kommer att höja Salas totala attraktionskraft, skapa bättre förutsättningar för det lokala musiklivet och ytterligare höja livsmiljön för de människor som bor i Sala kommun.

Fortsätta arbetet med hur samverkan ska se ut mellan det offentliga Sverige och civilsamhället.

VERKSAMHETSFAKTA

	2015	2016	2017
Antal besökare i kulturkvarteret Täljstenen	9 500	10 000	12 000
Antal besökare på biblioteket	141 757	138 407	130 598
Kommunal subvention per besök i Simhallen, kr	41	46	49
Antal i % av de bidragsberättigade föreningar som antagit trygghetspolicy	11	11	11
Andelen barnböcker av den totala utlåningen i %	43,8	45	45

Barn och utbildning

SAMMANFATTNING ÅRET SOM GÅTT

Sala har ett växande födelsetal och stor inflyttning av barn och ungdomar. Det kommer inflyttande både från utlandet och från övriga Sverige. Trots att flyktingströmmen avtagit har belastningen på mottagningsenheten varit stor. Det kräver mer personal och fler lokaler i både förskola och skola.

Bristen på utbildad personal är stor inom så gott som alla yrkeskategorier. Det märks för närvarande främst i verksamheterna på landsbygden dit det är svårt att rekrytera.

En offensiv rekryteringsplan är upprättad och förankrad hos de fackliga organisationerna.

Efter en rad år med bättre resultat för de nationella målen i skolan, blev det en svag återgång 2017. Sala kommun har inlett ett omfattande projekt med stöd av Skolverket för att stärka skolans kompensatoriska uppdrag, det vill säga utjämna skiftande socioekonomisk bakgrund.

Ransta förskola och skola har börjat byggas och beräknas stå klar för inflyttning vid årsskiftet 2018/2019. Under våren 2018 förväntas även bygga av en ny och större f-6-skola på Valla ha påbörjats. Den skall stå klar inför läsåret 2020/2021.

Gymnasieskolan i Sala har en mycket bra utveckling och lockar allt större andel Sala-elever att studera på hemorten.

ORGANISATION

Central förvaltning består av elevhälsovård, centralt kansli, skolnämnd, gemensam kompetensutveckling, vika-riehantering, IKT- och skolbiblioteksverksamhet och andra centrala funktioner.

Förskolan ska enligt läroplanen utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en enhet. Sala kommun slår också vakt om pedagogisk omsorg i andra former, då främst dagbarnvårdarverksamhet i familjedaghem. Den finns i Sala i något större utsträckning än i landet i snitt.

Grundskolans uppdrag styrs av skollag, timplan, läroplaner och kursplaner. I organisationen ingår även fritidshemmen, samt förskoleklass för 6-åringar, som är en brygga mellan förskolan och skolan.

Särskolan är ett alternativ till grundskolan för elever som inte bedöms kunna nå upp till grundskolans kunskapskrav därför att de har en utvecklingsstörning. För beslut om särskoleplacering krävs såväl pedagogisk, psykologisk, social som medicinsk utredning.

Gymnasieskolan är treårig och frivillig. Det finns 18 nationella program: tolv yrkesprogram och sex högskoleförberedande. Det finns också fem introduktionsprogram för elever som inte är behöriga till ett nationellt program. På Kungsängsgymnasiet finns följande program; barn- och fritid; el- och energi; ekonomi; fordons- och transport; naturvetenskap; samhällsvetenskap; teknik. Det finns också introduktionsprogram för dem som saknar nödvändiga betyg, restaurangprogrammet som inte längre tar emot nya elever samt lärlingsprogram.

På Ösby finns: Naturbruksprogrammet med inriktningarna lantbruk, skog och djur; Byggprogrammet; Gymnasiesärskola med naturbruk och yrkesämnen.

Gymnasiesärskolan är gymnasieskolans särskoleverksamhet.

Vuxenutbildning: Målen är att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande. De ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling. Kommunerna har skyldighet att tillhandahålla kommunal vuxenutbildning. Utbildningen finns på två nivåer: grundläggande nivå och gymnasial nivå. Dessa nivåer har sin motsvarighet i grundskolan respektive gymnasieskolan. I Vuxenutbildningen ingår även svenska för invandrare (SFI).

Kulturskolan har kurser i sång, olika musikinstrument, dans och bild. Det finns även dramapedagoger och poet. Kulturskolan bedriver kommunens kulturgaranti för för- och grundskola så att alla barn och elever årligen kommer i kontakt med olika kulturformer. Kulturskolan administrerar kulturinsatser genom kulturrådets bidrag för Skapande skola.

VIKTIGA HÄNDELSER ÅRET SOM GÅTT

Enligt de nationella målen skall samtliga elever nå målen, vilket innebär minst fullständiga betyg i alla ämnen. Kommunen kan inte ha lägre mål än nationen, även om dessa på kort sikt kan tyckas vara visionära och ouppnåeliga.

Ett stort samarbetsprojekt mellan Sala kommun och Skolverket har startats för att öka jämlikheten inom undervisningen. Projektet har starkt fokus på kvalitetsutveckling och ledarskap.

En ny förskola har öppnats i Sättrabrunn. Den har möjlighet att ta emot fler barn än den tidigare. Tidigare var det 2,5 avdelning nu finns det möjlighet att ha ända upp till 4 avdelningar.

Första spadtaget till den nya förskolan och skolan i Ransta togs 25 augusti 2017. Den beräknas kunna tas i bruk i januari 2019.

Projekteringen av en om- och tillbyggnad av Vallaskolans f-6 för preliminärt 450-500 elever fortgår och ett underlag

till beslut väntas vara klart i början av 2018. Skolan kan stå klar inför höstterminen 2020.

EKONOMI

Resultaträkning och ekonomisk analys

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budget- avvikelse
Externa intäkter	-124 020	-133 766	-156 361	42 596
Interna intäkter	-76 745	-57 672	-63 802	6 130
Summa intäkter	-200 765	-171 438	-220 163	48 725
Köp av huvudverksamhet, bidrag	77 000	78 388	77 161	1 227
Personalkostnader	353 204	364 781	385 686	-20 921
Övriga kostnader	48 165	42 019	52 995	-10 810
Interna kostnader	186 974	181 678	187 186	-5 660
Summa kostnader	665 342	666 866	703 028	-36 163
Resultat	464 577	495 428	482 865	12 563

Större delen av avvikelser på externa intäkter beror på gynnsamma beslut gällande återsök av kostnader för nyanlända samt statsbidrag. Interna intäkter har ökat mycket då vi har en ökning av Salaungdomar som väljer att studera vidare på våra egna gymnasieskolor.

Köp av skolans kärnverksamhet (främst interkommunala kostnader), har följt budget. Kostnaderna för förskolan har dock blivit högre än budget medan gymnasiet kostnader har blivit lägre. Personalkostnaderna har en stark koppling till de statsbidrag vi fått och som inte varit budgeterade. Öväntat stor elevtillströmning har pressat upp kostnaderna ytterligare. För övriga kostnader ligger avvikelser till stor del på IT-satsningar som gjort under året. De interna kostnaderna har avvikit till följd av fler gymnasieelever än budgeterat.

Avvikelsen i stort mot delåret beror till stor del av att statsbidragen blivit större samt att flera satsningar gällande digitala läromedel samt kapacitetförstärkning på nätverket har gjorts efter att delårsresultatet indikerat att utrymme för detta funnits.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budget- avvikelse
Nämnd- och styrelseverksamhet	750	803	617	186
Kulturskolan	6 161	6 961	6 605	356
Central förvaltning	14 687	15 104	18 370	-3 266
Förskolan	122 724	130 092	128 380	1 389
Gymnasiesärskolan	10 033	9 818	7 729	2 090
Grundskolan	8 989	9 466	9 405	61
Grundskolan	216 460	230 176	233 449	-2 951
Gymnasieskolan	76 802	85 700	72 239	13 461
Vuxenutbildningen	4 674	5 384	4 146	1 236
SFI	2 396	1 924	1 924	0
Summa	463 932	495 428	482 865	12 563

Central förvaltning: En stor satsning har gjort på digitala läromedel. Detta var inte budgeterat. Den största posten är inköp av accesspunkter för att öka wifi-kapaciteten och möta den nya mängden lärplattor/datorer. Det är i enlighet med regeringens IT-strategi för skolväsendet. IT-strategin fastställdes efter delårsrapporten, därför avviker prognos mot utfall.

Förskolan: Senare delen av året var kostnaderna något lägre än prognostiserat. Även beslut om ett återsök från Migrationsverket gällande 2016 kom då, vilket påverkade utfallet positivt. Posten var bortbokad men kommunen fick rätt i en överklagan.

Gymnasiesärskolan: Överskottet beror på att antal externa elever ökat till hösten. Detta fanns inte med i prognosen då delåret gjordes.

Grundskolan: Personalkostnaderna är högre än budgeterat då antalet elever har ökat. Prognosen på delåret stämde väl med utfallet.

Gymnasieskolan: Återsöken från Migrationsverket har kraftigt överstigit budgeterade belopp då elever fått stanna längre i Sala. Sala har haft en fortsatt stark tillströmning av nya elever. Ösbys mjölkförsäljning har genererat större intäkter än budget. Prognosen i delåret stämde ganska väl.

Vuxenutbildningen: Prognosen vid delåret var 500 tkr men under hösten har vi fått ett större anslag på statsbidragen än vad som fanns med i prognosen.

Avvikelse mot delåret: Slutet på året fick kontoret ett gynnsamt beslut på ett statsbidrag vilket förbättrade resultatet med 3,5 mkr samt ett beslut från Migrationsverket där en överklagan gällande ett återsök 2016 fallit ut till kommunens fördel och en utbetalning på 160 tkr kom till kommunen i slutet på året.

Investeringar

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budget- avvikelse
Inkomster	-	-	-246	246
Utgifter	4 099	4 000	3 230	770
Summa	4 099	4 000	2 984	1 016

Ösby har inte gjort två inköp av maskiner som var planerat för 600 tkr. Dessa pengar kommer begäras över till 2018.

MÅLAVSTÄMNING

Nämndens resultatutvärdering av sina mål och aktiviteter som skall bidra till att uppnå fullmäktiges mål. Måluppfyllelsen bedöms utifrån indikatorer som samtliga redovisas i bilagan Indikatorsammanställning.

- Målet är helt uppfyllt
 Målet är delvis uppfyllt
 Målet är inte uppfyllt
 Mätindikator saknas
 Ingen mätning
 Inget mått satt

Perspektiv Hållbart samhälle

MÅL: VÄXANDE SALA

Förskolan står väl rustad för att möta förändrad efterfrågan med verksamhet av god kvalitet, närhet och valmöjlighet. ●

Kulturskolan skall bidra till pedagogisk utveckling i förskola och skola, samt ge barn och ungdomar god livskvalitet.

Vuxenutbildningen fungerar som ett komplement till övrig utbildning som hjälper innevånare att finna egen försörjning.

MÅL: EN LÅNGSIKTIGT SOCIAL HÅLLBAR UTVECKLING

✕

MÅL: EN LÅNGSIKTIG MILJÖMÄSSIGT HÅLLBAR UTVECKLING

✕

KOMMENTAR: Målet Växande Sala är enligt indikatorsammanställningen uppfyllt. För övriga mål inom perspektiv hållbart samhälle har inte skolnämnden indikatorer.

Perspektiv Medborgare

MÅL: NÖJDA MEDBORGARE OCH BRUKARE

Elever skall uppleva att verksamheten har god kvalitet och att de har möjlighet till inflytande ○

MÅL: GOD SERVICE AV HÖG KVALITET

Personaltätheten i förskolan skall vara så hög ○

att god kvalitet kan upprätthållas.

Alla elever i Sala skall lämna grundskolan med fullständiga betyg.

Elever i Salas gymnasieskolor skall fullfölja sin utbildning för att kunna gå vidare till arbete eller studier.

Förskolan och skolan skall i nationellt jämförbara nyckeltal visa att kvaliteten i Sala i snitt ligger i den övre kvartilen. Med andra ord skall Sala vara en av landets bästa skolkommuner.

Skolbiblioteksverksamheten skall bedrivas på alla enheter.

MÅL: PÅVERKAN OCH INFLYTANDE FÖR KOMMUNENS MEDBORGARE

○

KOMMENTAR: Inget av målen är uppfyllt enligt valda indikatorer. Flera av målen är nationella och ger inte utrymme för annat än 100 procent måluppfyllelse

Perspektiv Medarbetare

MÅL: TRYGG, SÄKER OCH UTVECKLANDE ARBETSMILJÖ

Sjuktagen i skolnämndens ansvarsområde understiger 4 % ○

MÅL: DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE FÖR MEDARBETARNA

✕

MÅL: TYDLIGT OCH BRA LEDARSKAP

Arbetsgivaren skall leda verksamheten på ett sådant sätt att det bidrar till personalens arbetsglädje och goda hälsa. ○

KOMMENTAR: Sjuktagen har ökat de senaste åren. För målet om bra ledarskap finns ingen indikator. Däremot har nämnden en indikator för delaktighet och inflytande, där indikatormålet om förbättring mellan mätillfällena är uppnått.

FRAMTIDEN

Bristen på behöriga lärare börjar bli stor inom snart alla ämnesområden. Vissa landsbygdsskolor har också större rekryteringssvårigheter än tätortsskolorna dit det är enklare att pendla. Prognoserna visar att bristen kommer att bli större de närmaste åren.

Nämnden aviserade hösten 2016 behov av mer långsiktiga lösningar för att komma tillrätta med lokalbristen inom verksamheten. Ytterligare insatser behöver göras för att öka kapaciteten inom såväl förskola som grundskola.

Kulturskolans lokaler är inte tillgängliga för alla. De är dessutom dåligt anpassade till verksamhetens behov. Nämnden har begärt kostnadsberäkning för nya lokaler.

Sala satsar tillsammans med Skolverket på att förstärka enheternas förmåga att svara för kompensatoriska insatser för att utjämna skillnader mellan skolenheter och elever med skiftade socioekonomisk bakgrund.

Stora insatser görs också för att förstärka skolbibliotekens roll tillsammans med skolans digitaliseringsprocess. Målet där är bland annat att förbättra och upprätthålla elevernas läs- och skrivförmåga och stärka det källkritiska förhållningssättet.

VERKSAMHETSFAKTA

Antal elever/barn	2015	2016	2017
FÖRSKOLAN			
Kommunal förskola	905	912	855
Fristående förskola	175	173	188
Familjedaghem	56	43	29
Fristående pedagogisk omsorg	24	30	44
Salabarn hos skolhuvudman i annan kommun	18	14	17
GRUNDSKOLAN			
Grundskolan och förskoleklass	2 252	2 372	2 544
-varav elever från annan kommun	57	24	34
Salaelever hos skolhuvudman i annan kommun	62	66	60
FRITIDSHEM			
Fritidshem	895	987	1 070
-Varav elever från annan kommun	24	18	17
Salaelever hos skolhuvudman i annan kommun	15	11	13
SÄRSKOLAN			
Grundsär/träningsskola	26	25	21
Fritidsklubb/fritids	25	27	20
KULTURSKOLAN			
Antal elever i kulturskolan	316	349	412
GYMNASIUM			
Elever i Sala kommuns gymnasieskolor	591	636	695
-Varav elever från annan skolhuvudman	155	162	109
Salaelever hos annan skolhuvudman	367	373	325
GY-SÄR			
Elever i gymnasiesärskolan	36	38	39
-Varav elever från annan kommun	18	21	27
Salaelever hos annan skolhuvudman/i annan kommun	12	8	2
ENHETEN FÖR VUXNAS LÄRANDE			
Helårsplatser gymnasial vuxenutbildning	IU	140	126
Helårsplatser grundläggande vuxenutbildning	IU	46	52
Antal elever Svenska för invandrare (snitt)	156	151	201

Vård och omsorg

SAMMANFATTNING ÅRET SOM GÅTT

Under året som gått har vi ställts inför stora utmaningar då efterfrågan på vård- och omsorgsinsatser inom samtliga områden ökat mycket kraftigt. Den tidigare stora ökning av flyktingar och asylsökande ensamkommande har avstannat. Den stora utmaning vi börjat planera för är hur vi ska integrera dessa nya medborgare via utbildning och arbete. Vi har flera projekt som planeras kring detta. Tack vare engagerade och duktiga medarbetare har kontoret utmärkta förutsättningar att lösa uppdraget på ett bra sätt.

Inom äldreomsorgen finns ökningen såväl inom hemsjukvården/rehabiliteringen som inom vård- och omsorgsboende (VåBo). I snitt saknas det 23 VåBo platser/månad. Ca 4800 flera timmar hemtjänst utfördes år 2017 i jämförelse med år 2016.

Ett gott arbete har lagts ner för att förbereda för nya Lagen om samverkan som träder ikraft 1/1 2018.

I juni öppnades ett nytt gruppboende inom område FO. Ytterligare ett nytt öppnar i februari 2018.

Arbetet med att stärka patientsäkerheten och få ut arbets sättet i organisationen så att det bedrivs nära patienten fortgår.

Projektet med att införa ledningssystem enligt 2011;9 fortgår. Kompletterande delar är under införande som egenkontroll m m.

ORGANISATION

Vård- och omsorg ska ge vård, omsorg och service med rätt kvalitet och ett gott och respektfullt bemötande åt kommuninvånare som av olika skäl inte själva klarar av sin vardagssituation. Verksamheten ska vara resultatorienterad och utvecklingen ska ligga i framkant. Vård och omsorg verkställer nämndens uppdrag och är organiserad i fem verksamhetsområden:

- Förvaltningsövergripande
- Individ, familj, arbete och integration (IFA)
- Omsorg om funktionshindrade (FO)
- Omsorg om äldre hemtjänst/hemsjukvård (ÄO HHRS)
- Omsorg om äldre boende (ÄO boende)

Vård- och omsorgsnämndens verksamheter utförs av såväl privata vårdföretag som i Vård och omsorgs egen regi. Vård och omsorg har nämndens uppdrag att sluta avtal med de företag som nämnden upphandlat genom Lagen om offent-

lig upphandling, LOU eller godkänt genom lagen om valfrihetssystem LOV.

VIKTIGA HÄNDELSER ÅRET SOM GÅTT

Stora svårigheter finns att rekrytera behörig personal till tjänster och framförallt till vikariat.

Avtalet med den externa utföraren på Bryggeriets äldreboende sas upp och verksamheten återgick till kommunal regi i september.

Äldreomsorgens boenden arbetar med att öka kvaliteten nattetid genom metoden som rekommenderats från SKL. E-hälsa ingår och två verksamheter arbetar med trygghetskameror.

Utvecklingsarbete av tillsyn via kamera i ordinärt boende har pågått under året.

Första utbildningen startade under hösten i ett gemensamt projekt mellan VoO och skolan där tidsbegränsat anställda medarbetare utbildar sig till undersköterskor.

En ny gruppboendestad har öppnats under sommaren där 6 personer kunnat flytta in. Kvar med gynnade beslut som väntar på gruppboendestad är i dagsläget 6 personer.

Alla verksamheter på Fo har nu implementerat enkätverktyget Pict-Stat och enkäter har genomförts som skall analyseras och resultatet skall användas för att utveckla verksamheterna.

Temavecka rörande anhörigstöd har genomförts som riktade sig både till allmänheten och kommunanställda utöver det har verksamheten regelbundna anhörigdagar.

Rätten till heltid startades upp som pilotprojekt på FO.

Barn och ungdom utvecklade en handlingsplan för att förbättra arbetsmiljön för myndighetspersonal.

Som ett led i integrationsarbetet har nämnden via Arbetsmarknadsenheten sökt medel från ESF till ett projekt "Gröna gången" och har beviljats 21 Mkr

Integrationsenheten Vuxen/Familj har tagit emot 219 nyanlända flyktingar. Därutöver har anhöriginvandringen tillkommit.

Avveckling av Integrationsenhetens HVB påbörjades med nedläggning av Kila som första boende den 1 juli.

EKONOMI

Resultaträkning och ekonomisk analys

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budget-avvikelse
Externa intäkter	-147 538	-141 822	-123 632	-118 114
Interna intäkter	-82 900	-16 839	-40 786	23 947
Summa intäkter	-230 438	-158 661	-164 494	5 757
Köp av verksamhet, bidrag	103 146	92 062	93 486	-1 424
Personalkostnader	411 864	449 292	444 806	4 486
Övriga kostnader	43 375	39 630	33 363	5 267
Interna kostnader	135 399	89 478	100 125	-10 647
Summa kostnader	693 783	669 462	671 780	-2 318
Resultat	463 345	510 801	507 362	3 439

Nettoresultatet avviker positivt från budget med 3 439 tkr.

De externa bruttointäkterna som till största del består av taxor, avgifter och bidrag avviker från budget med -18 114 tkr. Till största del beroende på minskning av statsbidrag då platsavtalet med Migrationsverket ersatts av schablonersättning och genom detta lägre dygnersättning.

Budgeten för köp av verksamhet har överskridits med 1 424 tkr. IFA har haft höga kostnader (8,5 mkr) för främst integration och ÅO har genom att Bryggeriet övergått i egen regi minskat dessa kostnader (-6,2 mkr).

Utfallet för personalkostnader är 4 486 tkr bättre än budget. IFA samt FO bidrar till det positiva utfallet medan poolen har högre kostnader än budgeterat.

Konsultkostnaderna på myndighetssidan har under året varit höga p g a svårigheter med rekrytering.

Avvikelsen på interna kostnader och intäkter beror till största del på den interna verksamheten för personalpoolen inom Vård och omsorg. Ökningen kopplas till den ökade volymen och sjukskrivningstalen.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budget-avvikelse
Förvaltningsögr vht	9 209	10 931	12 320	-1 389
Individ, familj, arbete	72 516	92 793	96 881	-4 088
Omsorg om funktionshindrade	98 146	106 088	94 403	11 685
Omsorg om äldre	283 474	300 989	303 757	-2 768
Summa	463 345	510 801	507 362	3 439

Förvaltningsövergripande verksamhet

Personalkostnader för poolen under året förklarar underskottet. Semesterlöneskulden blev något högre än vad man tidigare prognostiserat vid delårsbokslutet.

Individ, Familj och Arbete

IFA redovisar ett underskott för 2017. Underskottet beror främst på minskade intäkter och köpt vård. Integration har fått minskade intäkter men fortsatt att ha samma kostnader. Integration och Barn och ungdom köper mest vård. Vuxen köper också men i mycket mindre utsträckning.

Omsorg Om Funktionshindrade

Det budgeterade LSS gruppboendet på Josefdalsvägen öppnade i juli och därmed användes inte den hela avsatta budgeten. Kostnaderna har varit lägre än vad som prognostiserades vid delåret p g a vakanta tjänster, tjänstledighet och föräldraledighet som inte ersatts helt med vikarier. Viteskostnader har uteblivit 2017.

Omsorg om Äldre

Kostnaden för medicinskt utskrivningsklara har minskat under året och landar på 1 900 tkr jämfört med föregående års 4 900 tkr. 5 000 tkr i ram täcks av stimulansmedel för ökad bemanning tom 2018. Antalet utförda timmar inom hemtjänsten har under året ökat med ca 4 800. Ökningstakten har med det planat ut något. Året innan uppgick ökningen till 8 300 timmar.

Investeringar

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budget-avvikelse
Utgifter	392	2 801	2 547	227
Summa	392	2 801	2 547	227

Under året har möbler köpts in till det nyöppnade gruppboendet Josefdalsvägen 12. Möbler har köpts in till flera av äldreomsorgens boenden p g a att de gamla var utslitna. Vårdsängar har inte köpts in som tidigare prognostiserats vid delårsbokslutet då man väntar på ett upphandlat avtal.

MÅLAVSTÄMNING

Nämndens resultatutvärdering av sina mål och aktiviteter som skall bidra till att uppnå fullmäktiges mål. Måloppfyllelsen bedöms utifrån indikatorer som samtliga redovisas i bilagan Indikatorsammanställning.

- Målet är helt uppfyllt
 Målet är delvis uppfyllt
 Målet är inte uppfyllt
 Mätindikator saknas
 Ingen mätning
 Inget mål satt

Perspektiv Hållbart samhälle

MÅL: VÄXANDE SALA

✕

MÅL: EN LÅNGSIKTIGT SOCIAL HÅLLBAR UTVECKLING

Medborgare med beslut om insatser från VoO ska erbjudas verkställighet omgäende och antalet personer som enligt Socialstyrelsens definition är bostadslösa ska vara 0 %.

○

MÅL: EN LÅNGSIKTIG MILJÖMÄSSIGT HÅLLBAR UTVECKLING

Vård- och omsorgsnämnden ska aktivt verka för att minska miljöbelastningen inom områdena; tjänsteresor, avfallshantering och inköp.

▶

KOMMENTAR: Vård och omsorg har inte boendeplatser till alla brukare som får beslut. Detta gäller samtliga verksamheter. Det innebär att verkställigheten i flera fall närmar sig gränsen för när viten kommer att tas ut. Situationen med generell bostadsbrist och brister i bostäder med tillgänglighet (hiss eller bottenplan) i Sala försvårar arbetet med att möjliggöra kvarboende. Samtliga verksamheter källsorterar.

Perspektiv Medborgare

MÅL: NÖJDA MEDBORGARE OCH BRUKARE

I Sala ska kundnöjdheten enligt KIK³ vara bland det 25 % högsta i landet (grönt) och vi ska öka våra kunskaper om brukarnas upplevelser av insatserna.

▶

MÅL: GOD SERVICE AV HÖG KVALITET

Alla insatser ska vara säkra och av god kvalitet. Detta säkerställs genom systematiskt kvalitetsarbete, rättssäker myndighetsutövning och egenkontroll.

▶

MÅL: PÅVERKAN OCH INFLYTANDE FÖR KOMMUNENS MEDBORGARE

Insatserna ska alltid utformas tillsammans med den enskilde. Det ska finnas tydlig och lättillgänglig information om verksamheten.

▶

KOMMENTAR: Alla verksamheter arbetar aktivt med att analy-

sera sina brukarundersökningar. Brukarenkäter i egen regi har genomförts på dagligverksamhet, bostäderna med särskild service och myndighetsutövningen gentemot äldre och funktionshindrade. För att nå målen om att höra till de 25 % av kommunerna med bäst resultat pågår förbättringsprojekt och aktivt arbete med brukarforum. Brukare deltar vid upprättande av genomförandeplaner. Arbetet med att bli tydlig i information och tillgänglighet pågår på olika sätt i verksamheterna bl a genom telefontider, informationsmaterial och alternativ kompletterande kommunikation. Utökad receptionstelefon samt öppettid, för att tillgodose medborgarnas tillgänglighet.

Perspektiv Medarbetare

MÅL: TRYGG, SÄKER OCH UTVECKLANDE ARBETSMILJÖ

Vård och omsorg ska vara en hälsosam och attraktiv arbetsplats.

○

MÅL: DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE FÖR MEDARBETARNA

Medarbetarna ska tillsammans med cheferna verka för att verksamheten utvecklas och effektiviseras i syfte att skapa bästa möjliga nytta för den enskilde brukaren. Facklig samverkan ska ske i alla verksamheter.

▶

MÅL: TYDLIGT OCH BRA LEDARSKAP

Chefsuppgifterna ska vara tydliga och avgränsade.

▶

KOMMENTAR: Sjukfrånvaron har minskat under hösten och följer de nationella siffrorna för området. Vid korttidsfrånvaron (dag 1-60) är besvären främst medicinska (förkylningar, huvudvärk och maginfluensa) och vid den längre frånvaron ökar de psykosociala orsakerna men huvuddelen av frånvaron är fortfarande relaterad till medicinska orsaker och besvär från rörelse- och stödjeapparaten. Många enheter arbetar för att hitta flexibla sätt att schemalägga för att medarbetarna ska kunna påverka sin arbetstid så mycket som möjligt. Samtliga enheter arbetar enligt avtalet FAS 05.

FRAMTIDEN

Fortsatt stora svårigheter att rekrytera de flesta personnalkategorier. Satsningen på utbildning av vikarier utan formell utbildning behöver fortsätta.

Situationen med brist på boendeplatser och personal kan leda till vitesförelägganden.

Under våren kommer ytterligare sju platser för vård- och omsorgsboende att öppnas och även ökningen av hemtjänstinsatser förväntas fortsätta. Inom område funktionsnedsättning förväntas efterfrågan av insatser fortsätta öka.

En ny gruppboendest LSS kommer att stå färdig för inflytt i februari.

³ Kommunens Kvalitet i Korshet

Arbetet med pilotprojektet rätten till heltid på FO fortsätter och förväntas bli färdigt hösten 2018.

Under 2018 kommer FO strukturera om bemanningen för att bättre möta upp brukares behov samt följsamhet gentemot lagstiftning. Kordinatortjänster kommer att införas.

Regeringen ser över lagstiftningen gällande LSS och personlig assistans. Förslaget ska redovisas senast oktober 2018.

Samverkansarbete med regionen om den nya lagen om samverkan inför utskrivning från slutenvården fortsätter. De nya reglerna kommer att ställa krav på en snabbare utskrivningsprocess från sjukhus och att vi kan ta emot snabbare.

Rekrytering för att säkerställa patientsäkerhet, kvalitetsutveckling samt projektanställning för att arbeta med psykisk ohälsa.

Planering av ny reception och översyn lokaler, för att anpassas till ny organisation och bättre mottagning för medborgare.

Införa nya uppdraget resursenheten. Samordna vikariebehov och se över arbetsplatspraktik studenter.

IFA:s omorganisation ska vara klar till den 1 maj, 2018.

Nämnden kommer att se över möjligheterna för Karla att starta tvätterier samt ta över ansvar för hjälpmedel.

Handlingsplanen kring arbetsmiljön för BoU ska gälla för all myndighetspersonal inom IFA under 2018.

Sista av Integrations två HVB, Klövervägen och Gärdesta, läggs ned våren 2018.

VERKSAMHETSFAKTA

Antal	2015	2016	2017
- årsarbetare	758	758	857
- VåBoplatser SoL, äldre	274	281	290
- korttidsboendedygn SoL	5 221	6 108	6 311
- personer med hemtjänstinsatser, egen regi/extern utförare	435/62	465/102	542/92
- beslut bostad vuxna LSS	78	78	89
- personer med insatsen personlig assistans LSS/SFB	3/33	4/33	7/28
- personer med insatsen daglig verksamhet LSS	91	95	98
- beslut elevhemsboende i annan kommun LSS	8	4	3
- beslut boendestöd kommunpsykiatri	85 (insatser)	88 (insatser)	60 (insatser)
- unika biståndsmottagare m försörjningsstöd	573	504	494
- personer placerade på institution	25	13	22
- deltagare i arbetsmarknadsinsatser	319	324	337
- ungdomar i feriearbete	189	220	275
- mottagna flyktingar	288	219	219

Överförmyndare

SAMMANFATTNING ÅRET SOM GÅTT

Migrationsverkets ersättningsregler för ensamkommande barn och unga är förändrade fr.o.m. 1 juli 2017. Ersättningen för ensamkommande barn och unga som kommer till kommunen efter den 1 juli uppgår till totalt 52 tkr per barn vilket ska täcka alla framtida kostnader för barnet hos överförmyndaren.

Ersättningen till gode män för ensamkommande barn och ungdomar har därför sänkts kraftigt, vilket har samordnats i hela länet så att alla kommuner har samma arvodesregler.

ORGANISATION

Enheten består av två heltidsanställda handläggare. Överförmyndaren är beslutande myndighet. De flesta ärendena är delegerade till handläggarna.

Enheten handlägger ärenden om godmanskap, förvaltarship och förmynderskap samt hanterar alla frågeställningar som uppkommer i verksamheten. Samtliga årsräkningar djupgranskas.

VIKTIGA HÄNDELSER UNDER ÅRET

Årsräkningarna var klara i juni månad.

Länsstyrelsen har inspekterat överförmyndarens verksamhet.

Överförmyndarenheten har varit på utbildning om framtidsfullmakter.

EKONOMI

Resultaträkning och ekonomisk analys

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budgetavvikelse
Externa intäkter	-6 884	-4 500	-4 780	280
Interna intäkter	-	-	-	-
Summa intäkter	-6 884	-4 500	-4 780	280
Köp av huvudverksamhet, bidrag	-	-	-	-
Personalkostnader	9 245	7 339	7 643	-304
Övriga kostnader	325	316	168	148
Interna kostnader	142	188	149	39
Summa kostnader	9 712	7 843	7 960	-117
Resultat	2 827	3 343	3 180	163

Överskott redovisas för externa intäkter p.g.a. att ersättningen från Migrationsverket har varit högre än beräknat.

Underskottet för personalkostnader orsakas dels av en extra 25 % tjänst samt av högre kostnader än budgeterat för gode män. Arvodeskostnaderna till gode män för ensamkommande barn och unga blev dock lägre än beräknat. Migrationsverket har åldersuppräknat många av de ensamkommande och detta har inneburit att kostnaderna för gode män i många fall har upphört.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budgetavvikelse
Överförmyndare	2 827	3 343	3 180	163
Summa	2 827	3 343	3 180	163

Investeringar

Verksamheten Överförmyndare har inga investeringar 2017.

MÅLAVSTÄMNING

Nämndens resultatutvärdering av sina mål och aktiviteter som skall bidra till att uppnå fullmäktiges mål. Måluppfyllelsen bedöms utifrån indikatorer som samtliga redovisas i bilagan Indikatorsammanställning.

- Målet är helt uppfyllt
 Målet är delvis uppfyllt
 Målet är inte uppfyllt
 Mätindikator saknas
 Ingen mätning
 Inget mål satt

Perspektiv Hållbart samhälle

Verksamheten saknar egna mål och indikatorer för perspektivet.

Perspektiv Medborgare

MÅL: NÖJDA MEDBORGARE OCH BRUKARE

Överförmyndarverksamheten har som mål att höja kunskapsnivån hos ställföreträdarna både vad det gäller redovisning och i deras övriga uppdrag som de utför, för att på så sätt underlätta granskningen av årsräkningarna och kvalitetssäkra att ställföreträdarna utför de uppdrag de är ålagda till enligt lag. Från och med den 1 januari 2015 ansvarar överförmyndarverksamheten för att gode män och förvaltare erbjuds den utbildning som behövs. För att uppnå detta ska överförmyndarverksamheten årligen inbjuda till informationsträffar med gode män, förvaltare och förmyndare angående årsredovisningen.

MÅL: GOD SERVICE AV HÖG KVALITET

Arbetet med att utveckla hemsidan ska fortsätta för att man på ett enkelt sätt ska hitta kontaktinformation och baskunskaper om vad överförmyndarens och ställföreträdarnas uppdrag är.

Genom utveckling av den information som ställföreträdarna får när de börjar sina uppdrag, och även löpande, ska ställföreträdarnas kompetens höjas. Vidare skall delegationsordningen årligen uppdateras i enlighet med gällande lagstiftning.

MÅL: PÅVERKAN OCH INFLYTANDE FÖR KOMMUNENS MEDBORGARE

X

KOMMENTAR Utbildningar har hållits med ställföreträdarna. Även utbildningar om skuldsättning anordnade av kronofogdemyndigheten har ställföreträdarna bjudits in till. Hemsidan uppdateras kontinuerligt.

Perspektiv Medarbetare

Verksamheten saknar egna mål och indikatorer för perspektivet.

FRAMTIDEN

Enheten kommer att arbeta med att löpande certifiera ställföreträdarna.

De elektroniska blanketterna ska utvecklas och förbättras.

Rekrytering och utbildning av nya gode män och förvaltare ska fortsätta.

VERKSAMHETSFAKTA

Antal	2015	2016	2017
Antal årsarbetare	2,25	2,25	2,25
Antal aktiva ärenden	586	550	399
Redovisningsskyldiga ärenden	328	386	316

Revision

SAMMANFATTNING ÅRET SOM GÅTT

Under året har två obligatoriska samt sex fördjupade granskningar genomförts. Dessa har kompletterats med träffar med kommunstyrelsen och nämnderna samt de helägda bolagen.

ORGANISATION

Kommunen har sju revisorer som efter allmänna val utses av fullmäktige för en mandatperiod. Revisorerna har i sitt arbete stöd av sakkunnigt biträde från PwC Kommunal Sektor.

VIKTIGA HÄNDELSER ÅRET SOM GÅTT

Under året har revisorerna granskat kommunens delårsrapport och årsredovisning. Utöver de obligatoriska granskningarna har följande fördjupade granskningar genomförts:

- Strategisk kompetensförsörjning
- Långsiktig ekonomisk planering
- Bisysslor
- Övergripande säkerhetsgranskning, IT
- Uppföljning av granskning intern kontroll Ösby
- Kommunens upphandlingsverksamhet

Utöver de genomförda granskningarna har revisorerna bjudit in och träffat kommunstyrelsen och samtliga nämnder tillsammans med respektive förvaltningsledning inom ramen för prövning av ansvarsutövandet. Till dessa tillfällen har revisorerna förberett frågor som i förväg distribuerats till de kallade. Revisorerna har även återkommande träffar med kommunfullmäktiges presidium.

Revisionen har under våren besökt samtliga helägda bolag. Bolagsledningen har informerat om verksamheten som bedrivs.

Totalt har elva sammanträden genomförts med revisionsgruppen.

EKONOMI

Resultaträkning och ekonomisk analys

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Budget- avvikelse
Externa intäkter	-	-	-	-
Interna intäkter	-	-	-	-
Summa intäkter	-	-	-	-
Köp av huvudverk- samhet, bidrag	-	-	-	-
Personalkostnader	227	260	239	21
Övriga kostnader	583	559	537	25
Interna kostnader	-	5	-	5
Summa kostnader	809	824	773	51
Resultat	809	824	773	51

Årets utfall uppgår till 739 tkr. Avvikelsen i förhållande till budget förklaras främst av lägre kostnader för kurser och utbildningar än planerat. Övrigt arbete har genomförts enligt för året fastställd revisionsplan.

FRAMTIDEN

Planeringen för revisionsåret 2018 har påbörjats. Ett förslag till revisionsplan har tagits fram. Under våren avser revisorerna besöka de kommunala bolagen för att ta del av deras verksamhet. Likt kommande år kommer nämnderna att bjudas in till dialog med revisionen under hösten.

EKONOMISKA SAMMANSTÄLLNINGAR

Resultaträkning

TKR	Not	Kommun			Koncern	
		Redovisat 2016	Budget 2017	Redovisat 2017	Redovisat 2016	Redovisat 2017
Verksamhetens intäkter	1	399 896	260 042	409 142	737 275	751 141
Verksamhetens kostnader	2	-1 534 792	-1 483 582	-1 590 037	-1 776 350	-1 838 498
Avskrivningar	3	-51 018	-59 473	-51 354	-94 222	-95 608
Verksamhetens nettokostnader		-1 185 915	-1 283 013	-1 232 249	-1 133 297	-1 182 965
Skatteintäkter	4	933 048	970 180	974 857	933 048	974 857
Generella statsbidrag och utjämning	5	304 838	327 678	320 542	304 838	320 542
Finansiella intäkter	6	5 511	3 483	5 687	2 301	2 781
Finansiella kostnader	7	-5 106	-6 660	-3 875	-24 889	-22 315
Resultat före extraordinära poster		52 375	11 668	64 963	82 001	92 900
Extraordinära intäkter		-	-	-	-	-
Extraordinära kostnader		-	-	-	-	-
Aktuell skatt		-	-	-	-7 017	-6 396
Uppskjuten skatt		-	-	-	-	-
Årets resultat		52 375	11 668	64 963	74 984	86 504

Kassaflödesanalys

TKR	Not	Kommun			Koncern	
		Redovisat 2016	Budget 2017	Redovisat 2017	Redovisat 2016	Redovisat 2017
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Årets resultat		52 375	11 668	64 963	74 984	86 504
Justering för av- och nedskrivningar		51 018	59 473	51 415	94 221	96 439
Justering för gjorda avsättningar	8	8 296	3	-8 114	12 973	-4 626
Justering av övriga ej rörelsekapitalpåverkande poster	9	553	772	-15 937	5 338	-10 750

	Kommun			Koncern	
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	112 243	71 916	92 326	187 516	167 567
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-31 846	-	30 758	-48 442	51 865
Ökning/minskning kortfristiga skulder	21 244	-	-1 221	20 603	-767
Ökning/minskning förråd och varulager	243	-	290	2 275	994
Kassaflöde från den löpande verksamheten	101 884	71 916	122 154	155 970	219 660
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella tillgångar	-	-	-424	-	-424
Investering i materiella tillgångar	-111 698	-278 176	-108 825	-151 452	-153 886
Försäljning av materiella tillgångar	2 149	2 000	18 558	27 245	18 558
Investering i finansiella tillgångar	-60	-	-43	-60	-43
Försäljning av finansiella tillgångar	142	-	-	142	0
Investeringsbidrag	-	-	1 361	-	1 361
Kassaflöde från investeringsverksamheten	10	-109 467	-276 176	-124 125	-134 434
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån	-	220 000	-	7 489	1 053
Amortering av långfristiga skulder	-25 162	-20 237	-13 971	-47 041	-98 391
Ökning av långfristiga fordringar	-	-	-201	-	-201
Minskning av långfristiga fordringar	-	-	-	-	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-25 162	199 763	-14 172	-39 552	-97 539
UTBETALNING AV BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR					
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur	-5 982	-5 693	-5 966	-5 982	-5 966
Kassaflöde från bidrag till statlig infrastruktur	-5 982	-5 693	-5 966	-5 982	-5 966
Årets kassaflöde	-38 726	-10 190	12 644	-7 706	-18 279
Likvida medel vid årets början	125 285	5	86 558	179 615	171 908
Likvida medel vid årets slut	86 558	-10 185	99 202	171 908	153 630

Balansräkning

TKR	Not	Kommun			Koncern	
		Redovisat 2016	Budget 2017	Redovisat 2017	Redovisat 2016	Redovisat 2017
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar	11	-	-	383	13	386
Materiella anläggningstillgångar						
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	12	932 559		993 374	1 564 240	1 620 619
Maskiner och inventarier	13	65 020		61 344	382 288	382 072
Finansiella anläggningstillgångar	14	54 574		53 985	45 185	44 081
Summa anläggningstillgångar		1 052 153		1 109 086	1 991 726	2 047 158
Omsättningstillgångar						
Förråd, lager, exploateringsfastigheter	15	2 789	3 032	2 498	10 034	9 039
Kortfristiga fordringar	16	122 906	91 060	92 148	169 527	138 291
Kassa och bank	17	86 558	4 106	99 202	171 907	153 630
Summa omsättningstillgångar		212 253	98 198	193 848	351 468	300 959
SUMMA TILLGÅNGAR		1 264 406	1 427 992	1 302 934	2 343 194	2 348 117
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Eget kapital	18	674 201	666 162	739 163	806 018	892 504
-därav resultatutjämningsreserv		15 100	15 100	15 100	15 100	15 100
-därav årets resultat		52 375	25 957	64 963	74 984	86 504
-därav övrigt eget kapital		606 725	625 105	659 101	715 934	790 900
Avsättningar						
Pensioner och andra förpliktelser	19	47 993	40 052	39 879	54 558	45 701
Avsättning skatter	20	-	-	-	53 842	60 046
Summa avsättningar		47 993	40 052	39 879	108 400	105 747
Skulder						
Långfristiga skulder	21	274 832	475 640	257 731	1 070 926	980 448
Kortfristiga skulder	22	267 381	246 137	266 160	357 851	369 418
Summa skulder		542 213	721 777	523 892	1 428 777	1 349 866
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR, SKULDER		1 264 406	1 427 992	1 302 934	2 343 194	2 348 117

Panter och ansvarsförbindelser, tkr	Kommun			Koncern	
	Not	Redovisat 2016	Redovisat 2017	Redovisat 2016	Redovisat 2017
Pantbrev	23	-	-	103 680	103 680
Pensionsförpliktelser	24	534 289	518 807	540 854	524 190
Borgensåtaganden	25	678 431	626 010	24 741	16 054
Operationella leasingavtal	26	6 571	7 583		
Hysesavtal verksamhetsfastigheter	27	47 493	119 643		

Kommunen har pensionsutfästelser åt Sala - Heby Energi AB och Västmanlands Avfalls AB.

Sala kommun har i april 2009 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga förpliktelser. Samtliga 288 kommuner som per 2017-12-31 var medlemmar i Kommuninvest har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga dessa kommuner har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnda borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun har lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Sala kommuns ansvar enligt ovan nämnda borgensförbindelse, kan noteras att per 2017-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 342 483,9 mkr och totala tillgångar till 349 243,7 mkr.

Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 919,4 mkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 936,9 mkr.

Sala kommun har efter KF beslut 20091029 § 96 undertecknat ett genomförande och finansieringsavtal med Banverket avseende åtaganden på Dalabana etapp 1 och 2. Avtalet innebär att Sala kommun vid ett eventuellt uppkommet underskott maximalt garanterar 17,5 mkr.

Sala kommun har ett skogsinnehav på 4 779 ha med ett grovt beräknat marknadsvärde på ca 246 mkr som till betydande del ligger utanför balansräkningen.

Noter

TKR	Kommun		Koncern	
	2016	2017	2016	2017
Not 1	<u>Verksamhetens intäkter</u>			
Försäljningsintäkter	27 388	29 155	203 397	206 842
Taxor avgifter, ersättningar	81 734	61 722	71 306	55 659
Rättning av fel, tidigare överuttag VA-taxa	- 9 954	-	-9 954	-
Hyror och arrenden	21 950	24 046	193 627	193 504
Bidrag	202 212	202 429	202 291	203 346
Försäljning verksamhet och entreprenad	69 469	72 347	69 469	72 347
Försäljning anläggningstillgångar	1 228	18 203	1 270	18 203
Försäljning exploateringsfastigheter	<u>5 869</u>	<u>1 241</u>	<u>5 869</u>	<u>1 241</u>
	399 896	409 142	737 275	751 141
Not 2	<u>Verksamhetens kostnader</u>			
Löner och sociala avgifter	908 451	979 468	960 671	1 034 359
Pensionskostnader inkl särskild löneskatt	73 299	72 889	81 272	79 843
Inköp anläggningstillgångar och underhållsmaterial	23 647	20 107	35 029	47 348
Bränsle, energi och vatten	31 563	32 298	131 951	134 547
Köp av huvudverksamhet	180 312	167 301	180 312	167 301
Övriga tjänster	137 951	128 801	162 393	128 801
Lokal- och markhyror	19 970	24 331	12 478	15 469
Lämnade bidrag	51 951	64 654	49 116	61 576
Övriga kostnader	<u>107 647</u>	<u>100 188</u>	<u>163 127</u>	<u>169 254</u>
	1 534 792	1 590 037	1 776 350	1 838 498
Not 3	<u>Avskrivningar</u>			
Immateriella tillgångar	-	41	0	41
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	34 577	36 434	56 243	57 946
Maskiner och inventarier	15 502	14 879	37 039	37 324
Nedskrivningar	<u>939</u>	-	<u>939</u>	<u>296</u>
	51 018	51 354	94 222	95 608
Not 4	<u>Skatteintäkter</u>			
Kommunalskatt, preliminär	936 664	978 231	936 664	936 664
Slutavräkning 2016, prognos	923	-	923	-
Slutavräkning 2016, korr	-4 539	1 176	-4 539	1 176
Slutavräkning 2017, prognos	-	<u>-4 550</u>	-	<u>-4 550</u>
	933 048	974 857	933 048	974 857

	Kommun		Koncern	
Not 5	<u>Kommunalekonomisk utjämning och LSS</u>			
Inkomstutjämningsbidrag/avgift	240 876	256 028	240 876	256 028
Kostnadsutjämning	3 680	2 676	3 680	2 676
Regleringsbidrag/avgift	-754	-218	-754	-218
LSS utjämningsbidrag/-avgift	-2 628	7 017	-2 628	7 017
Fastighetsavgift	37 970	39 372	37 970	39 372
Generella bidrag från staten	-	-	-	-
Tillfälligt statsbidrag mottagning av flyktingar	<u>20 438</u>	<u>15 667</u>	<u>20 438</u>	<u>15 667</u>
	304 838	320 542	304 838	320 542
Not 6	<u>Finansiella intäkter</u>			
Bankränta	4	-	4	-
Övriga ränteintäkter	56	45	56	45
Ränteintäkter kundfordringar	167	86	288	183
Borgensavgifter	3 387	3 175	201	149
Överskottsutdelning Kommuninvest	1 549	1 416	1 549	1 416
Övriga finansiella intäkter	<u>346</u>	<u>967</u>	<u>203</u>	<u>988</u>
	5 511	5 687	2 301	2 781
Not 7	<u>Finansiella kostnader</u>			
Låneräntor	4 010	3 199	23 793	21 639
Negativ ränta bankmedel	93	91	93	91
Finansiell kostnad pension	452	1 054	452	1 054
Indexuppräkning Citybanan	496	-596	496	-596
Övriga finansiella kostnader	<u>56</u>	<u>126</u>	<u>56</u>	<u>126</u>
	5 106	3 875	24 889	22 315
Not 8	<u>Justering avsättningar</u>			
Avsättning pensioner	2 157	-3 113	2 157	-3 344
Avsättning skatter	-	-	4 677	3 719
Avsättning viten	<u>6 139</u>	<u>-5 000</u>	<u>6 139</u>	<u>-5 000</u>
	8 296	-8 114	12 973	-4 626
Not 9	<u>Justering av övriga ei rörelsekapitalpåverkande poster</u>			
Realisationsvinster	-1 208	-18 185	-1 208	-18 185
Förändring skuld anläggnings-/anslutningsavgifter VA	1 370	2 930	1 370	2 930
Upplösning investeringsbidrag	-872	-894	-872	-894
Upplösning bidrag statlig infrastruktur, Citybanan	772	772	772	772

	Kommun		Koncern	
Övrig ej likviditetspåverkande poster	491	-561	5 276	4 627
	553	-15 937	5 338	-10 750
Not 10 <u>Investeringsnetto</u>				
Investeringsutgifter	-111 758	-109 292	-151 512	-154 353
Investeringsinkomster	2 291	19 920	27 387	19 920
- varav fastighetsförsäljningar	1 764	18 099	26 687	18 099
- varav försäljning maskiner o bilar	385	459	558	459
- varav försäljning finansiella tillgångar	142	-	142	-
- varav investeringsbidrag	-	1 361	-	1 361
	-109 467	-89 372	-124 125	-134 434
Not 11 <u>Immateriella anläggningstillgångar</u>				
Patent	-	-	13	3
Licenser	-	383	-	383
	0	383	13	386
Not 12 <u>Mark, byggnader och tekniska anläggningar</u>				
Markreserv	20 754	21 948	20 754	21 948
Verksamhetsfastigheter	622 953	633 692	624 481	635 368
Fastigheter för affärsverksamhet	161 233	162 590	161 233	162 590
Publika fastigheter	80 484	89 128	80 484	89 128
Fastigheter för annan verksamhet	28 085	27 978	654 415	641 934
Pågående projekt	19 051	58 039	22 875	69 652
	932 559	993 374	1 564 240	1 620 619
Ack Investeringar	1 328 692	1 423 661	2 286 956	2 391 092
Ack Avskrivningar	-459 850	-491 102	-773 861	-826 852
Ingående bokfört värde	868 842	932 559	1 513 095	1 560 240
Nyanskaffning inkl pågående projekt	100 091	97 623	135 377	115 716
Avyttring	-1 764	-18 099	-27 937	-18 855
Årets Avskrivningar	-34 583	-36 437	-56 268	-58 209
Nedskrivning	-939	-	-939	-
Reavinster	912	17 728	912	17 728
Utgående bokfört värde	932 559	993 374	1 564 240	1 620 619
Not 13 <u>Maskiner och inventarier</u>				
Maskiner	21 321	17 866	337 246	336 088

	Kommun		Koncern	
Inventarier	33 470	33 147	33 973	35 052
Bilar	<u>10 229</u>	<u>10 331</u>	<u>11 069</u>	<u>10 932</u>
	65 020	61 344	382 288	382 072
Ack Investeringar	264 516	275 738	827 097	850 763
Ack Avskrivningar	-195 517	-210 718	-432 108	-464 48
Ingående bokfört värde	68 999	65 020	394 989	382 289
Nyanskaffning	11 607	11 203	24 477	38 170
Avyttring	-385	-459	-558	-4 950
Årets avskrivningar	-15 496	-14 877	-36 915	-37 361
Övriga förändringar	-	-	-	3 468
Reavinst	<u>296</u>	<u>457</u>	<u>296</u>	<u>457</u>
Utgående bokfört värde	65 020	61 344	382 288	382 072
Not 14	<u>Finansiella anläggningstillgångar</u>			
Aktier i Kommunaktiebolaget	2	2	2	2
Aktier i Sala-Heby Energi AB	88	88	-	-
Aktier i Sala Silvergruva AB	5 000	5 000	-	-
Aktier i Salabostäder AB	10 247	10 247	-	-
Andelskapital Kommuninvest ek förening	13 901	13 901	13 901	13 901
Inera AB	-	43	-	43
Andelar	603	542	1 290	1 229
Bostadsrätter	40	40	40	40
Förlagsbevis Kommuninvest	3 800	3 800	3 800	3 800
Kapitalförsäkring förtroendevalda	-	201	-	201
Pensionsförsäkring	-	-	5 259	4 744
Citybanan	16 210	15 438	16 210	15 438
Utlämnat reverslån VAFAB Miljö Kommunalförbund	<u>4 683</u>	<u>4 683</u>	<u>4 683</u>	<u>4 683</u>
	54 574	53 985	45 185	44 081
Andelskapitalet i Kommuninvest ekonomiska förening avser inbetalt andelskapital. Kommuninvest har därefter beslutat om insatsemissioner om sammanlagt 23 tkr för Sala kommun. Kommuninvest utbetalar upparbetade överskott och kräver återbetalning som andelskapital, sammanlagt 5 808 tkr. I enlighet med yttrande från Rådet för kommunal redovisning (RKR) redovisas inte dessa ut- och inbetalningar över resultaträkningen. Totalt andelskapital i Kommuninvest uppgick 2017-12-31 till 19 732 tkr för Sala kommun. Upplösning av bidraget till Citybanan, ursprungligen 19 298 tkr, har påbörjats 2013 och upplöses över 25 år.				
Not 15	<u>Förråd, lager, exploateringsfastigheter</u>			
Centralförråd/materialförråd	435	258	4 340	2 929

	Kommun		Koncern	
Bränsleförråd	-	-	3 108	3 652
Lager	2 325	2 230	2 557	2 447
Exploateringsfastigheter	<u>28</u>	<u>10</u>	<u>28</u>	<u>10</u>
	2 789	2 498	10 034	9 039
Not 16 <u>Kortfristiga fordringar</u>				
Kundfordringar	15 550	18 885	24 120	27 828
Fordringar hos anställda	148	124	148	124
Statsbidragsfordringar ensamk flyktingungdom	35 312	13 896	35 312	13 896
Övriga statsbidragsfordringar	1 266	1 661	1 266	1 661
Skattefordringar	13 649	10 765	16 689	12 771
Upplupna skatteintäkter	1 864	-	1 864	-
Kommunal fastighetsavgift	17 128	18 688	17 128	18 688
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	36 918	26 057	68 147	60 312
Övriga kortfristiga fordringar	<u>1 372</u>	<u>2 072</u>	<u>4 853</u>	<u>3 009</u>
	122 906	92 148	169 527	138 291
Not 17 <u>Kassa och bank</u>				
Huvudkassa	-	-	46	2
Plusgiro	43 941	37 640	43 941	37 640
Bank	42 434	61 379	127 737	115 805
Sparkonto Lantmännen	<u>183</u>	<u>183</u>	<u>183</u>	<u>183</u>
	86 558	99 202	171 907	153 630
(Checkkrediten uppgår till 52 325 tkr)				
Not 18 <u>Eget kapital</u>				
Anläggningskapital	729 328	811 475	812 400	960 963
Rörelsekapital	<u>-55 128</u>	<u>-72 312</u>	<u>-6 383</u>	<u>-68 460</u>
	674 201	739 163	806 018	892 504
<u>Specifikation av det egna kapitalets förändring</u>				
Ingående Eget kapital	621 830	659 101	731 306	806 018
Utdelning	-5	-	-272	-18
Årets resultat	<u>52 375</u>	<u>64 963</u>	<u>74 984</u>	<u>86 504</u>
Utgående Eget kapital	674 201	739 163	806 018	892 504
Kommunfullmäktige har under 2013 beslutat att avsätta 15,1 mkr av tidigare års resultat till en resultatutjämningsreserv. I eget kapital ingår 461,4 tkr som avser Sala Kulturfond.				
Not 19 <u>Avsättningar för pensioner och andra förpliktelser</u>				
<u>Avsättning pensioner</u>				

	Kommun		Koncern	
Ingående avsättning, inkl löneskatt	39 672	41 849	40 701	48 414
Pensionsutbetalning	-1 608	-1 534	-1 679	-1 689
Nyintjänad pension	3 190	1 152	3 190	1 152
Ränte- och basbeloppsuppräknig	364	848	364	848
Övrigt	-218	-2 969	5 389	-3 558
Förändring löneskatt	<u>449</u>	<u>-607</u>	<u>449</u>	<u>-607</u>
	41 849	38 741	48 414	44 562
<u>Avsättning garanti- och visstidspensioner</u>				
Ingående avsättning, inkl löneskatt	25	4	25	4
Pensionsutbetalning	-36	-	-36	-
Arbetstagare som pensionerats	40	-	40	-
Ränte- och basbeloppsuppräknig	-	-	-	-
Övrigt	-4	-3	-4	-3
Förändring löneskatt	<u>-20</u>	<u>-1</u>	<u>-20</u>	<u>-1</u>
	4	0	4	0
Summa, avsättning pensioner, not 19	41 853	38 741	48 419	44 562
Aktualiseringsgrad	94 %	96 %		
Överskottsfond hos KPA	2 871	3 749		
<u>Antal visstidsförordnande</u>				
Politiker	4	2		
<u>Avsättning viteskostnader</u>				
Avsättning viten ej verkställda beslut LSS	<u>6 139</u>	<u>1 139</u>	<u>6 139</u>	<u>1 139</u>
Summa, avsättning viten, not 19	6 139	1 139	6 139	1 139
Summa not 19	47 993	39 879	54 558	45 701
Not 20	<u>Avsättning skatter</u>			
Avsättning skatter	-	-	53 842	60 046
	-	-	53 842	60 046
Not 21	<u>Långfristiga skulder</u>			
Banker och andra kreditinstitut	236 563	222 592	1 032 657	945 309
Skuld för anslutnings-/anläggningsavgifter VA	16 800	19 729	16 800	19 729
Investeringsbidrag	14 943	15 410	14 943	15 410
Citybanan	<u>6 526</u>	-	<u>6 526</u>	-
	274 832	257 731	1 070 926	980 448

	Kommun		Koncern	
Not 22	<u>Kortfristiga skulder</u>			
	13 971	13 971	38 361	27 673
Kortfristig del av långfristig skuld				
	8 049	8 148	8 049	8 148
Kortfristig skuld VA-kollektivet				
	73 159	61 614	92 543	99 372
Leverantörsskulder				
	14 277	15 880	15 152	17 357
Upplupen källskatt				
	17 589	19 428	19 494	21 320
Upplupna arbetsgivaravgifter				
	851	877	868	960
Fastighetsskatt				
	3 155	2 861	3 176	2 882
Skuld okompenserad övertid				
	41 419	43 392	44 893	47 007
Semesterlöneskuld				
	13 169	14 021	13 169	14 021
Ferielöneskuld lärare				
	573	759	573	759
Uppehållslöneskuld				
	32 327	34 248	32 327	34 423
Upplupna pensionskostnader, individuell del				
	7 843	8 432	8 051	8 696
Upplupen särskild löneskatt pensioner				
	398	281	6 230	6 061
Upplupna räntekostnader				
	2 222	2 061	1 054	2 061
Övriga skulder				
	230	648	15 567	14 073
Övriga förutbetalda intäkter				
	5 743	9 195	5 743	9 195
Förutbetalda skatteintäkter				
	<u>32 408</u>	<u>30 345</u>	<u>52 604</u>	<u>55 410</u>
Övriga utgiftsrester och övriga interimsskulder				
	267 381	266 160	357 851	369 418
Not 23	<u>Panter</u>			
	-	-	5 461	5 461
Fastighetsinteckningar				
	-	-	<u>98 219</u>	<u>98 219</u>
Företagsinteckningar				
	-	-	103 680	103 680
Not 24	<u>Ansvarsförbindelser</u>			
	429 977	417 517	435 260	421 849
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulder eller avsättningar				
	<u>104 312</u>	<u>101 290</u>	<u>105 594</u>	<u>102 341</u>
Särskild löneskatt pensioner, ansvarsförbindelser				
	534 289	518 807	540 854	524 190
Not 25	<u>Borgensåtaganden</u>			
	106	64	106	64
Förlustansvar för egna hem och småhus				
	24 635	15 990	24 635	15 990
Västmanlands Avfallsaktiebolag				
Kommunala bolag:				
	566 900	516 900	0	0
Salabostäder AB				
	74 368	77 003	0	0
Sala-Heby Energi AB				
	4 800	7 481	0	0
Sala-Heby Energi Elnät AB				

	Kommun		Koncern	
Sala Silvergruva AB	7 622	8 572	0	0
Summa not 25	678 431	626 010	24 741	16 054
Not 26 <u>Operationella leasingavtal</u>				
Framtida leasingkostnader:				
Med förfall inom 1 år	3 440	3 302		
Med förfall inom 2-5 år	<u>3 131</u>	<u>4 280</u>		
	6 571	7 583		
Not 27 <u>Hysesavtal verksamhetsfastigheter</u>				
Framtida hyreskostnader:				
Med förfall inom 1 år	13 726	16 833		
Med förfall inom 2-5 år	25 333	36 095		
Med förfall senare än fem år	<u>8 434</u>	<u>66 715</u>		
	47 493	119 643		

Drift- och investeringsredovisning

Driftredovisning, tkr	Budget 2017	Redovisat 2017	Budget- avvikelse
Kommunstyrelsen			
Kostnader	576 578	587 567	-10 988
Intäkter	-365 869	-383 897	18 028
Kultur- och fritidsnämnd			
Kostnader	50 019	50 295	-276
Intäkter	-6 075	-6 644	569
Skolnämnd			
Kostnader	666 866	703 105	-36 239
Intäkter	-171 438	-220 240	48 802
Vård- och omsorgsnämnd			
Kostnader	669 462	671 780	-2 318
Intäkter	-158 661	-164 418	5 757
Överförmyndare			
Kostnader	7 843	7 961	-118
Intäkter	-4 500	-4 781	281
Revision			
Kostnader	824	774	50
Intäkter	-	-	-
Summa	1 265 049	1 241 501	23 548

Investeringsredovisning, tkr	Budget 2017	Redovisat 2017	Budget- avvikelse
Kommunstyrelsen			
Utgifter	311 465	103 445	208 020
Inkomster	-2 000	-19 673	17 673
Kultur- och fritidsnämnd			
Utgifter	-	-	-
Inkomster	-	-	-
Skolnämnd			
Utgifter	4 000	3 230	770
Inkomster	-	-246	246
Vård- och omsorgsnämnd			
Utgifter	2 801	2 574	227
Inkomster	-	-	-
Summa	316 266	89 330	226 936

Redovisningsprinciper

Redovisningen har upprättats i allt väsentligt enligt lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed och enligt gällande rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) samt anvisningar från Sveriges kommuner och landsting (SKL).

Rättelse av fel

Tidigare års redovisning av över-/underuttag av VA-taxa har felaktigt redovisats som en del i kommunens resultat. Felet rättades under 2016 och 9 954 tkr bokfördes som en intäktsminskning i resultaträkningen och har därefter upptagits som en skuld till abonnenterna i balansräkningen. Felet bedömdes som inte väsentligt då beloppet understeg 2 % av det egna kapitalet.

I 2016-års redovisning rättades även i den sammanställda redovisningen en felaktig fördelning av obeskattade reserver mellan eget kapital och avsättning till skatt.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster särredovisas på egen rad i resultaträkningen. För att en post ska betraktas som jämförelsestörande ska posten uppgå till ett väsentligt belopp samt vara av sådant slag att den inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet.

Extraordinära poster

För att en post ska klassas som extraordinär ska posten uppgå till ett väsentligt belopp, händelsen ska sakna tydligt samband med den ordinarie verksamheten samt vara av sådan typ att den inte kan förväntas inträffa ofta eller regelbundet.

Skatteintäkter och övriga intäkter

Skatteintäkterna redovisas det år den beskattningsbara inkomsten har intjänats av den skattskyldige. Periodisering görs utifrån Sveriges Kommuner och Landstings decemberprognos, cirkulär 17:68. Differens mellan slutlig taxering och redovisad skatteintäkt föregående år redovisas som justeringspost.

Investeringsbidrag och anslutningsavgifter tas upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder i balansräkningen. Bidragen och avgifterna periodiseras ut över anläggningens nyttjandeperiod som en intäkt i resultaträkningen.

Sala-Heby Energi AB nettoredovisar ett mindre investeringsbidrag (124 tkr) som erhöles 2016.

Personalkostnader

Intjänad semester-, ferie- och upphållslön samt okompenenserad övertid har värderats till sitt verkliga värde inklusive personalomkostnadspålägg (38,33 %) och redovisas som kortfristig skuld i balansräkningen.

Arbetsgivaravgifter för december har periodiserats.

Anläggningstillgångar

Enligt Sala kommuns 'Riktlinjer för hantering av kapital-kostnader' ska tillgångar med en ekonomisk livslängd på minst 3 år och ett värde på minst ett halvt basbelopp klassas som investering och redovisas som anläggningstillgång.

Kommunen tillämpar så kallad rak nominell metod där avskrivning sker på tillgångarnas anskaffningsvärde. Avskrivning påbörjas månaden efter att investeringen tagits i bruk.

Från och med 2015 tillämpas komponentavskrivning på objekt där komponenter tydligt kan urskiljas. Objekt med ett bokfört värde överstigande 25 mkr vid bokslut 2013 har uppdelats i komponenter utifrån en schablon. Grundinvesteringarna har sedan procentuellt fördelats ut på respektive komponent och framtida avskrivningar anpassas till komponentens avskrivningstid. Följande avskrivningstider tillämpas normalt i kommunen för; byggnader och tekniska anläggningar: 10, 15, 20, 25, 30, 33, 50 och 100 år, och för maskiner och inventarier; 3, 5, 7, 10 och 15 år.

Pågående projekt samt markreserv avskrivs inte alls.

Omsättningstillgångar

Avgränsade exploateringsområden klara för försäljning redovisas som omsättningstillgång. Enstaka tomter utanför avgränsat exploateringsområde redovisas som materiella anläggningstillgångar då de har ett ringa värde.

Lån och räntor

Kostnads- och intäktsräntor har periodiserats. Nästkommande års amorteringar är bokförda som kortfristig skuld.

Pensioner

Sala kommun redovisar sina pensionsåtaganden enligt blandmodellen. D v s pensioner intjänade från och med 1998 redovisas som avsättning i balansräkningen och pensionsförmåner som intjänats till och med 1997 redovisas som ansvarsförbindelse.

Pensionsförpliktelserna för förtroendevalda (PBF-KL) har skuldförts.

Pensionsförpliktelser för förtroendevalda (OPF-KL) har säkerställts i en kapitalförsäkring som redovisas som finansiell tillgång och pensionsskuld i balansräkningen.

Avgiftsbestämda pensionen (tjänstepensionsavtalet) redovisas som kortfristig skuld och betalas ut för individuell förvaltning i mars nästkommande år.

Samtliga pensioner redovisas inklusive särskild löneskatt 24,26 %.

Hyra och leasing

De leasingavtal som finns i kommunen har klassats som operationella och redovisas som leasingkostnader i resultaträkningen. Framtida leasing- och hyresavgifter redovisas under ansvarsförbindelser.

Begreppsförklaringar

Resultaträkningen redovisar intäkter och kostnader samt årets resultat. Interna intäkter och kostnader är eliminerade och ingår inte i resultaträkningen.

Posten skatteintäkter innehåller endast intäkter beräknade utifrån det egna skatteunderlaget. Det generella statsbidraget redovisas tillsammans med bidrag och avgifter i utjämningsystemet i posten generella statsbidrag och utjämnings.

Balansräkningen visar i sammandrag kommunens samtliga tillgångar, eget kapital, avsättningar och skulder på dagen för räkenskapsårets utgång.

Balansräkningen redovisar vad kommunens tillgångar består av samt hur dessa har finansierats. Tillgångarna delas in i, anläggningstillgångar och omsättningstillgångar.

Anläggningstillgångarna är uppdelade i immateriella anläggningstillgångar, materiella anläggningstillgångar och finansiella anläggningstillgångar.

Omsättningstillgångarna visar tillgångar som inte är avsedda att stadigvarande innehas eller brukas.

I anslutning till posten "eget kapital" är årets resultat specificerat. Skälet är att poster inte endast skall kunna bokas

upp på balansräkningen utan måste redovisas över resultaträkningen. Förändringen av eget kapital kan avläsas genom att jämföra ingående och utgående balans av eget kapital i balansräkningen med resultaträkningens rad, "årets resultat".

Skulderna delas upp i långfristiga och kortfristiga skulder. Med kortfristiga avses sådana som förfaller inom ett år från balansdagen.

Kassaflödesanalysen/finansieringsanalysen visar hur en räkenskapsperiods investeringar och löpande verksamhet har finansierats och hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning.

För kommunens interna redovisning tillkommer även drift- och investeringsredovisning

Driftredovisningen, i vilken verksamheternas budgeterade och redovisade intäkter och kostnader visas. Resultaträkningen utgår ifrån driftredovisningens intäkter och kostnader.

Investeringsredovisningen, i vilken verksamheternas budgeterade och redovisade investeringsinkomster och utgifter ingår. De redovisade nettoinvesteringarna förs över till finansieringsanalysen.

ÅRSREDOVISNING 2017 %

ANTAGEN § X | XXXX-XX-XX | DIARIENUMMER 20XX/XXX

SALA KOMMUN

Växel: 0224-74 70 00 | E-post: kommun.info@sala.se | Postadress: Box 304, 733 25 Sala

